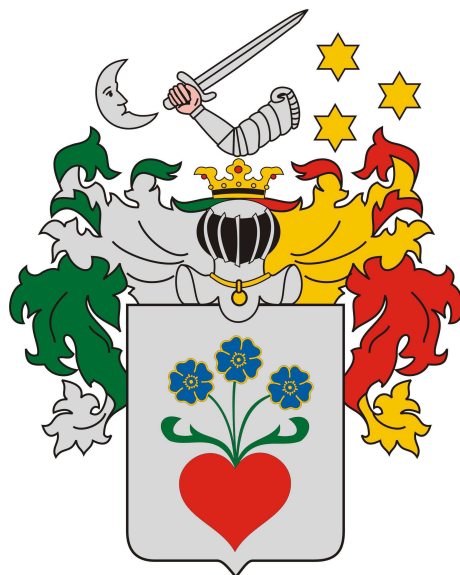

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sümege Város Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	70
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	76
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	83
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	93
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	95
1. A HEP IT részletei	95
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	95
A beavatkozások megvalósítói.....	96
Jövőképünk	97
Az intézkedési területek részletes kifejtése	98
Gyermekek	101
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	116
3. Megvalósítás	124
A megvalósítás előkészítése.....	124
A megvalósítás folyamata	124
Monitoring és visszacsatolás	126
Nyilvánosság.....	126
Érvényesülés, módosítás	128
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, *Sümegegy Város Önkormányzata* Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség (vagy azonos lehetőségek) fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, korra, fajra, nemzetiségre, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre, stb. való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

A valódi esélyegyenlőség napjainkban elérhetetlen. Esély egyenlőség nem, csak esély különbség csökkentéséről beszélhetünk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 222/2013. (VI. 27.) öh. határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

A település bemutatása

Forrás: www.sumeg.hu

Fekvése, megközelíthetőség

Sümeg városa, Magyarország nyugati részén, a Közép - Dunántúli Régióban azon belül is Veszprém megyében –Zala és Vas megye szomszédságában- helyezkedik el. Budapeستől 180-km-re a Balatontól 20-km-re fekvő városi rangú település.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Sümegegy szervezen kapcsolódik a térség közlekedési hálózatába, a város központján halad át a Bécset a Balatonnal összekötő 84-es számú főút, valamint főúton közelíthető meg a város Győrből, Zalaegerszegről és Veszprémből.

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCmeg>

Sümeg múltja

Régészeti leletek bizonyítják, hogy Sümeg és környéke a történelem során folyamatosan lakott volt. A várostól délre, a Mogyorósdombon talált őskori kovabánya leletei, illetve a Berki-malom közelében feltárt római telep és ókeresztény bazilika ennek bizonyítékai.

Sümeget legkorábban, 1292-ben említik az oklevelek. Jelentősége a mohácsi csata után nőtt meg, amikor Veszprém 1552-ben történt elfoglalása után ide költözött a püspökség. A város a török uralom alatt csaknem teljesen elpusztult, de a vár mindvégig a püspök tulajdonában maradt.

A török kiűzése után, 1702-es tűzvész pusztított a városban, amelyet követően Széchenyi Pál püspök elrendelte, hogy a városfalakon belül csak kőből szabad házakat építeni ennek köszönhető a városközpont sajátos hangulata.

A XVIII. század közepén, püspök székhelyeként Sümeget választó Padányi Bíró Márton jelentős építkezéseket folytatott a város területén.

Az ő idejében emelt püspöki palota, illetve a plébániatemplom ma is a város legszebb épületei közé tartoznak. A XIX. század első felében Sümeg jeles szülötte, Kisfaludy Sándor költő volt az, aki a Dunántúl egyik szellemi központjává tette Sümeget. A XIX. század második felében megerősödött polgárság biztosított a város fejlődését 1907-ig, amikor Sümeg elveszítette városi rangját, amit csak 1984-ben nyert vissza.

Demográfia

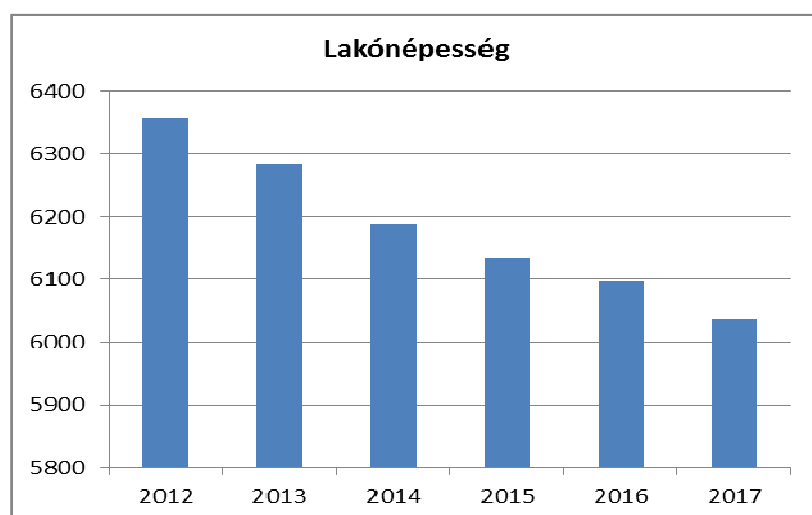
A lakónépesség száma 2011 és 2012 között kisebb növekedést mutatott, viszont az elmúlt hat évben sajnos fokozatosan csökkent. Sümeg járás lakosaiból 6037 fő Sümegen él. A városban a lakások száma meghaladja a 2600-at.

Országos tendencia a kistelepülések (falvak és kisvárosok egyaránt) lassú népességcsökkenése, melyben a születés-halálozás egyenlőtlensége mellett szerepet játszik az iparosodott nagyvárosok gazdasági és közösségi vonzása is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	6357	bázis év
2013	6283	98,8%
2014	6189	98,5%
2015	6133	99,1%
2016	6096	99,4%
2017	6037	99,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint ugyanezen, területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség száma a vizsgált években folyamatosan csökkent, 2012-ről 2017-re 320 fővel lett kevesebb.

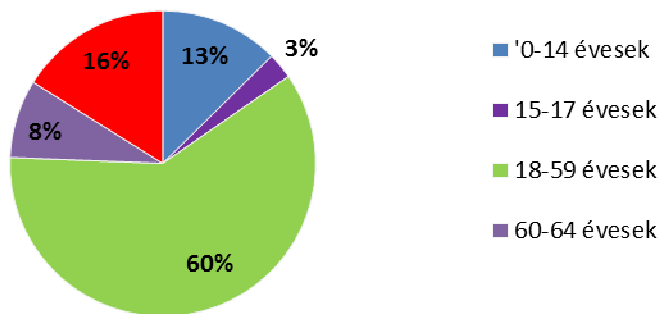
Az esélyegyenlőségi program megvalósítását egyre kisebb lakónépességre lehet majd kiterjeszteni, ezért a program intézkedéseibe bele kell foglalni azokat a pontokat is, amelyek megakadályozzák a további népességcsökkenést. Népeségmegtartó intézkedések nélkül, ez a kedvezőtlen folyamat a jövőben fokozódhat, ez a korosztály szerinti negatív irányú átrendeződést is eredményezhet.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

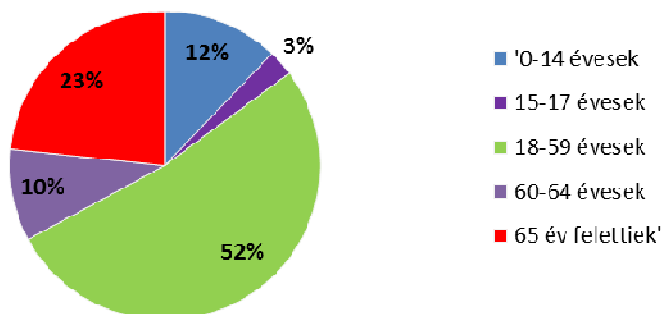
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	3 028	3 266	6 294	48,11%	51,89%
0-2 évesek			146	2,32%	
0-14 éves	382	396	778	6,07%	6,29%
15-17 éves	83	88	171	1,32%	1,40%
18-59 éves	1 825	1 707	3 532	29,00%	27,12%
60-64 éves	251	314	565	3,99%	4,99%
65 év feletti	487	761	1 248	7,74%	12,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népességet úgy értelmezzük, hogy a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség

körébe, függetlenül attól, hogy van –e máshol bejelentett tartózkodási helyük, vagy, hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az állandó népesség nemek szerinti eloszlása azt mutatja, hogy a településen a női nem többsége jellemző Sümegen. Szinte minden életkorban kevesebb a férfi, de a leginkább szembetűnő különbség és eltolódás a nők felé a 65 év felettiéknél látható. A táblázat alapján megfigyelhető, hogy az 1248 főnek a 60%-a nő.

A 18-59 évesek között mutat nagyobb arányt a férfiak száma, de ott is csak kis mértékben tér el a nők számától. (férfiak aránya 51%, a nőké 49%.)

A lakosság több mint fele az aktív korosztályhoz tartozik (18-59 év közötti), ezért fontos lenne több munkahely teremtése a városban.

Pozitív mutató, hogy a munkaképes korú lakosság többségben van az ellátást, gondoskodást igénylő lakosság számhoz képest.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	0
16 éves gyermekek száma	88	69	-19
17 éves gyermekek száma	85	70	-15
Összesen	173	139	-34

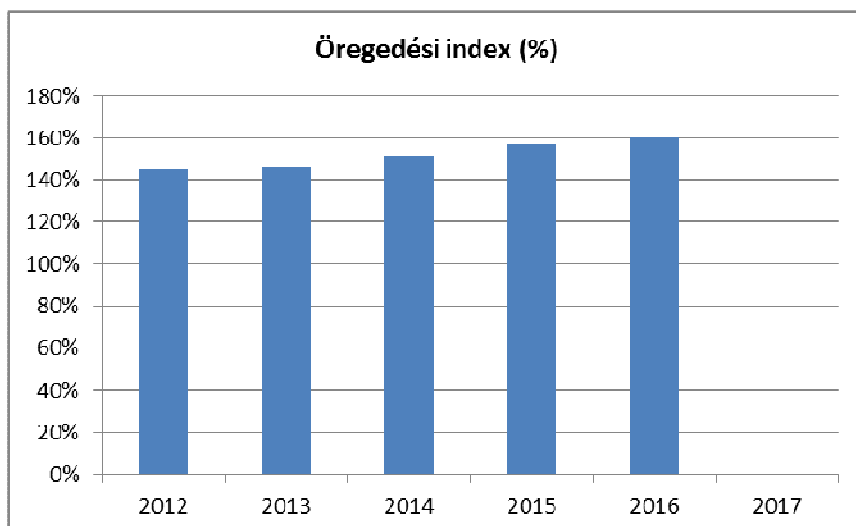
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A táblázat alapján látható, hogy a 16 évesek száma és a 17 évesek száma is csökken. Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2011-re, 10 év alatt 34 fővel csökkent a 16-17 éves korosztály száma.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1122	776	144,59%
2013	1145	783	146,23%
2014	1184	783	151,21%
2015	1229	781	157,36%
2016	1248	778	160,41%
2017	1 274	763	166,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelenti, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az ábrákon jól látható, hogy 2012 óta folyamatos növekedést mutat. Az index minden évben 100 feletti volt, vagyis a 65 éven felüliek számaránya magasabb, a település elöregedő.

2012-ről 2017-re 152 fővel nőtt a 65 év feletti állandó lakosok száma, míg a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 13 fővel csökkent.

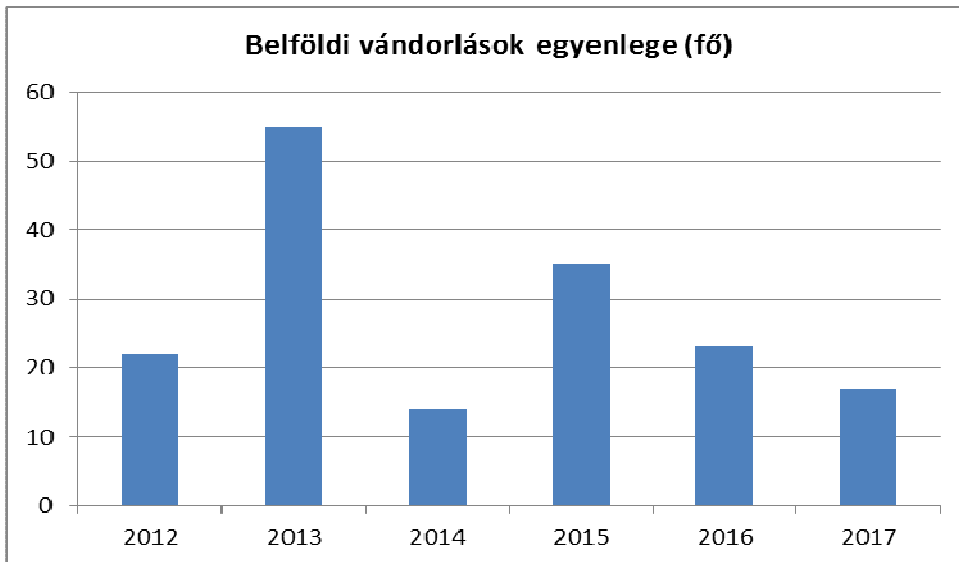
Az időseknek a településen fokozottabb ellátására van szükség, ezért kiemelt figyelemmel célszerű az időseket, mint külön célcsoportot elemezni.

A lakosság szám alakulásának elemzésekor két további mutatószámot elemzünk: a belföldi vándorlási és a természetes szaporodási mutatót.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	140	118	22	3,4
2013	140	85	55	8,6
2014	131	117	14	2,21
2015	132	97	35	5,52
2016	162	139	23	3,65
2017	154	137	17	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

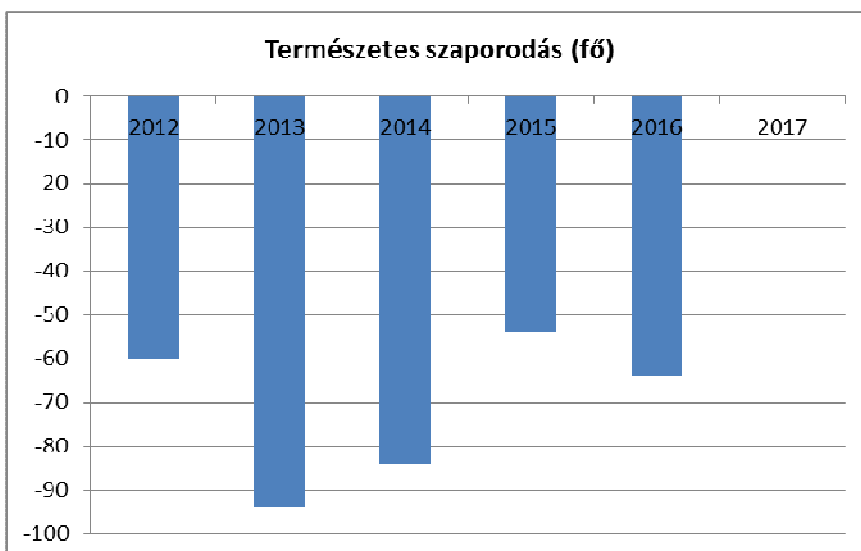

A belföldi vándorlások elemzése azt az adatot nyújtja, hogy a város milyen fokú vonzerővel rendelkezik. A vizsgált években az egyenleg pozitív, kismértékű betelepülést láthatunk. Elképzelhető, hogy a kisebb falvakból munkahely reményében költöztek be családok, azonban azt is tudjuk, hogy térségközponti szerepében Sümeg közösségi infrastruktúrában jól ellátott, mely megkönnyíti az alapoktatás, az egészségügyi szakellátás, a szolgáltatások igénybe vételét, valamint az ingázó munkavállalók munkahelyre való eljutását.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	46	106	-60
2013	46	140	-94
2014	40	124	-84
2015	55	109	-54
2016	47	111	-64
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2017-ben a KSH adatai alapján az élve születés országos mutatója 91577 fő, a halálozás 131674 fő, így ebben az évben is 40097 fővel csökkent az ország lakosság száma.

Sümegeen a halálozási szám minden évben meghaladta az élve születések számát. A lélekszám változása, népességszám visszaesésének hosszú távú következményeivel kell számolni, hiszen a csökkenés nem csak átmeneti jelenség. A demográfiai változások a község növekedését, fejlődését tartósan meghatározhatják.

Köszolgáltatások

Sümege intézményellátottsága a népességszámhoz viszonyítva jónak mondható. A nevelési, oktatási intézmények megfelelő kapacitással rendelkeznek. Az egészségügyi alapellátást háziorvosi szolgálat, szakorvosi rendelő, kórház, idősek otthona biztosítja. Az alapszolgáltatás intézményei (posta, bank, kereskedelmi egységek, vendéglátóegységek, javítóműhelyek) a jelenlegi igényeknek megfelelően rendelkezésre állnak. A kereskedelmi lehetőségeket a 84-es út melletti két szupermarket is javítja.

Közintézmények

- Kisfaludy Sándor Művelődési Központ (KMKKE)
- b. Városi Könyvtár
- c. Püspöki Palota

Rendvédelmi Szervek

- Térségi Önkormányzati Tűzoltóság
- Rendőrség
- Katasztrófavédelmi Iroda

Oktatás

- Kompanik Zsófia Óvoda
- Ramassetter Vince Testnevelés Tagozatos Általános Iskola
- Kisfaludy Sándor Gimnázium

Sümegeen egy óvoda, egy általános iskola és egy gimnázium működik. Nagy hagyományú intézmények, a sümegei polgárok igen erősen kötődnek érzelmileg is hozzájuk, hiszen történetük az 1800-as évek közepére nyúlik vissza, és alapításuk Sümege fő mecénása, Ramassetter Vince nevéhez fűződik. Az óvoda esetében megfigyelhető, hogy jó néhány család a környező falusi óvodákba járattja a gyermekét, ez sürgős intézkedést igényel. Általános iskolánk sporttagozatos, a legnagyobb probléma itt a tornaterem szűkösége, ennek fejlesztése sürgető feladat! A Kisfaludy Sándor nevet viselő tiszta profilú gimnázium minden évben tud két osztályt indítani, és a járás egyetlen középiskolájaként jövője biztosítottnak látszik.

Egészségügyi, Szociális alapellátás

- Sümege Járóbeteg Szakellátó Központ
- Veszprém megyei Csolnoky Ferenc Kórház-Rendelőintézet
- Napfény Szociális Segítő Központ
- Sümege Mentőállomás
- Védőnői szolgálat, házi és gyermekorvosi praxisok
- Veszprém Megyei Drogambulancia Központ kirendeltsége

Sümege Járóbeteg Szakellátó Központ:

Sümegei Kistérségi Többcélú Társulás az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közép-Dunántúli Operatív támogatási rendszeréhez benyújtott KDOP – 5.2.1/B-2008-0014 azonosító számú pályázat által valósult meg.

A városban a Család és - gyermekjóléti szolgáltatást a Napfény Segítő Központon belül a Család és-gyermekjóléti Központ látja el.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázaton nyert 19,98 millió forintos támogatásából az épület felújítása és akadálymentesítése valósult meg.

A szociális alapszolgáltatások körében az étkeztetés és a házi segítségnyújtás is elérhető. A legnépszerűbb ellátási forma 2016-ban az étkeztetés volt, melyet főként gyermekek és idősek vettek igénybe. Igen népszerű a házi segítségnyújtás is, melyet 2016-ban Sümegen 149-en vettek igénybe. A Család és - gyermekjóléti szolgáltatások ügyfélszolgálat a járás 5 településén áll a lakosság rendelkezésére. A rendszeres nyitvatartási és ügyfélfogadási időpontokon kívül készenléti szolgálat és kapcsolattartási ügyelet segíti az igénybevételt. Az idősek nappali ellátási lehetőségét a járás Sümeg városában biztosítja. A 38 férőhely kihasználtsága egész évben magas. Az idősklub az egész járásból fogadja a rendszeres ellátást igénylőket.

A házi felnőtt és gyermekorvosok: 2018-tól egy épületben az Egészségügyi Alapellátó Központban látják el betegeiket. (3 háziorvos és 2 gyermekorvos) Az épület a TOP-4.1.1-15-VE1-2016-00012 pályázat keretében valósult meg.

Veszprém Megyei Drogambulancia Központ kirendeltsége:

az általános iskolai és középiskolai egészségnevelési programok a kirendeltséggel és a helyi rendőrséggel közösen nagy hangsúlyt fektetnek a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás) kialakulásának megelőzésében.

A településen 2 gyógyszertár is található. A gyógyszertárak az utóbbi években egyre nagyobb szerepet vállalnak a lakosság egészségnevelésében: lakossági tájékoztatók, bemutatók kerültek a patikákban megrendezésre, illetve szívesen vállalnak a járási egészségnapokon való megjelenést is.

Ipar

Sümegen kiépített ipari terület van, ennek infrastruktúrája a 2000-es évek közepén épült ki, de a jelenlegi kihasználtsága alacsony, az iparterület egyes részeinek értékesítése folyamatban van. Az iparban, illetve az építőiparban működő vállalkozások aránya 27 % volt 2010-ben Sümegen, és korábban is nagyjából hasonló arányokkal találkozunk. Az ipari szektoron belül a legjelentősebb részt az építőipar adja, a 2013-as adatok szerint 141 ilyen profilú regisztrált vállalkozás működött a városban. Nagyobb ipari cégek között találjuk Sümegen a Hettyei Norbert által működtetett építőipari céget, a Dinzl Finommegmunkálási Kft-t, az Everplast Hulladékhasznosító Zrt-t és a Bódai Műanyag Kft-t, a HOT-ÉP Kft-t és a Pannon Sütő Kft-t, a felsorolt cégek alkalmazottaink a száma 100 fő alatt marad. Korábban jelentős volt a textil- és ruhaipar, mára csak a Gloritex Ruhaipari Kft. maradt meg, mint jelentősebb szereplő. Ipari terület 2002-ben kijelölésre került a város határában, 2015-ben ipari parkká minősítették.

Szolgáltatások

A szolgáltatási szektor a legjelentősebb nemzetgazdasági ág Sümegen is – hasonlóan az országos adatokhoz. A városban a turizmus igen jelentős potenciállal. A turizmus legfontosabb alapját a városban található sümegi vár jelenti, mely az ország egyik legnagyobb, leginkább épségben megmaradt és az egyik legszebb fekvésű vára. Ennek megfelelően számos, a szolgáltatásban működő vállalkozás szorosan kapcsolódik a turizmushoz. A turizmus meghatározó jellegét mutatja az is, hogy a város legnagyobb foglalkoztatója a Kapitány Holding cégcsoport (Hotel Kapitány szállodát működteti), ahol több mint 150-en dolgoznak

Kultúra, turizmus

Sümegyet hazánkban, mint egy dunántúli kis ékszerdobozt, a barokk kor gyöngyszemét emlegetik. Legismertebb műemlék a vár, amelyet a 84-es úton a város felől érkezők már messziről láthatnak, és amely számos látnivalót és programot kínál. A látványos várprogramoknak, lovasjátékoknak, a kiemelkedő szálláslehetőségnek köszönhetően, az ide látogatók száma évről-évre emelkedik. Európai hírű a Maulbertsch freskókkal díszített plébánia templom, hiszen ezek festőjét a „magyar Michelangelo”-nak is nevezik. A múzeumok bemutatják a város és környéke neves szülötteit, képet adnak a település történetéről. A művelődési ház évente több regionális és országos művészeti találkozónak ad otthont, a város a konferenciaturizmus egyik kedvelt központja. A látogatók számára több étterem üzemel egész évben, a Püspöki palotában kiváló kézműves borospince működik. Bár a megye 10 városa közül a lakosság számát

tekintve az egyik legkisebb, a „Balaton kapujának” is nevezett Sümegyet idegenforgalmi szempontból a megye jelentősebb települései közé sorolják. A városban található értékek fejlesztéséből akár a hátrányos helyzetű csoportok is profitálhatnak.

A kulturális, a közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a városban a Művelődési Központ, a Városi Könyvtár, a Püspöki Palota, a Múzeum és a vár biztosítja.

A Kisfaludy Sándor művelődési Központ által biztosított szolgáltatások:

- filmszínház működtetése
- teleház, internetklub működtetése
- amatőr művészeti tevékenység
- szabadidős tevékeny szervezése
- kiállítások rendezése
- kulturális programok, rendezvények, műsoros estek, színházi előadások, koncertek szervezése
- fesztiválok, találkozók szervezése országos, regionális, megyei, térségi, városi szinten
- színházlátogatások szervezése, lebonyolítása
- ismeretterjesztő előadások szervezése
- civil szervezetek működésének, szakmai munkájának segítése

A városi könyvtár az önkormányzat által fenntartott, a hely és a környékbeliek általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtára. Felnőtt és gyermekrészzel is rendelkezik.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésével a város szeretne előtekintően gondolkodni a város helyzetét és a hátrányos helyzetű csoportokat illetően. A város célja, hogy minden lakója számára elérhetőek legyenek a közszolgáltatások, illetve biztosítsa a mélyszegénységben élők és romák, az idősek, a nők, a gyermekek, valamint a fogyatékkal élők számára az esélyegyenlőséget az élet különböző területein. A célcsoportok körében fellelhető problémák elemzésével közelebb kerülünk a rejtett problémákhoz, melynek megoldását az intézkedési terv fogja tartalmazni, ahol ezek ütemezésére is szükség van. A terv elkészítése segíti a város vezetését, hogy tudatosan törekedjen a hátrányos helyzetű csoportok problémáinak megoldására és aktívan vegyenek részt az ezzel kapcsolatos jövőbeni tervek kidolgozásában.

Az esélyegyenlőségi program intézkedései révén, olyan településen kívánunk élni, ahol a roma lakosság integrálódik a város mindennapi életébe, és a mélyszegénységben élők számára bizonyos módszerekkel legalább az alapvető életfeltételeket biztosítani tudjuk. Kiemelt terület a hátrányos helyzetű gyermekek állapotának javítása, mivel ez későbbi életszínvonalukat is meghatározhatja. Az idősek célcsoportjának helyzetére is kiemelt figyelmet fordítunk, hogy könnyítsük problémáik megoldását. A nők célcsoportjának helyzetén azért szeretnénk változtatni, hogy az esélyegyenlőségüket a munkaerőpiacon és egyéb területeken is érvényesíteni tudják a férfiakkal szemben. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékosokra, annak érdekében, hogy visszakapják az életbe vetett bizalmukat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sümeg település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A

köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- az oktatási, egészségügyi, szociális foglalkoztatási, igazgatási területfejlesztési célok összehangolásával,
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlős esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges mélyszegénységben élők, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével, és az egyenlő bánásmód érvényesítésével, megfelelő természetbeni, pénzügyi juttatásokhoz való hozzáféréssel,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő szegénységgel küzdők, hátrányos helyzetben levők segítségével az emberi méltóság tiszteletben tartásával, az akadálymentes közlekedés biztosításával.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a Magyarország Alaptörvényének XV. cikkére:
 - (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. A törvény előtt mindenki jogképes.
 - (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármilyen megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja
 - (3) a nők és férfiak egyenjogúak
 - (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti
 - (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, az időseket, a nőket, és a fogyatékkal élőket
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

➤ Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

➤ **Nemzeti Reform Program**

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

➤ **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszer 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

➤ **„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia**

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

➤ **Roma Integráció Évtizede Program**

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi ki, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

➤ **Nemzeti Ifjúsági Stratégia**

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

➤ **„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia**

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- A születéskor várható, egészségben eltöltött éлетévek növelése 2020-ra (EU átlag elérése 2022-re)
- a fizikai és mentális egészség, egyéni és társadalmi értékének növelése
- egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése
- a területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése

➤ **Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)** Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékosággal együtt, ez hazánkban körülbelül 1 millió főt érinthet. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatból vonatkoztatva viszont már jóval magasabb létszám, körülbelül 1,6 millió fő él együtt. A fogyatékosággal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igényeik alapján. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékosággal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékosággal élőket bevonják azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesz.

➤ **Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013–2020)** A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum, melyet az Országgyűlés a 80/2013. (X.16.) határozatában fogadott el, illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához. A Drogellenes Stratégia elsősorban a kábítószer-problémára vonatkozik, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kábítószer-jelenség szorosan összefügg más kémiai és viselkedés függőségi problémákkal, a probléma hatékony kezeléséhez hozzátartozik a rendszer szemléletesség, és egyéb nemzeti stratégiákkal, valamint programokkal való szoros együttműködés. Három beavatkozási területen állapít meg fejlesztési irányokat: egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés; kezelés, ellátás és felépülés; valamint kínálatcsökkentés területén. A Kormány a Stratégia által egyes ágazatok, intézmények, helyi közösségek és szervezetek számára ad irányadó koncepciókat, szemléti és értelmezési rendszereket az akciótervek, cselekvési programok elkészítéséhez. A társadalom közösségei, tagjai és döntéshozói körében segíti elő a kábítószer-jelenség megértését, és a stratégia alapelveivel való azonosulást.

➤ **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021** A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A nők és férfiak egyenlőségéről szóló útitervezet 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg. Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát. A politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfii részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Sümege Város Polgármesteri Hivatala jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2010-ben megalkotta az esélyegyenlőségi tervét, melyet Sümege Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 36/2010. (II. 9.) határozatával hagyott jóvá. A települési esélyegyenlőségi tervben a települési önkormányzat elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, a közoktatásra, az egészségügyre, a foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A Program alapvető célja volt, hogy biztosítsa a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. 2013-ban megalkották a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, melyet két évente felül kellett vizsgálni.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az egyenlőség, a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan egyetemes értékek, amelyek megjelenésére Sümege Város Önkormányzata azokban a stratégiai dokumentumaiban, koncepcióiban, programjaiban és cselekvési terveiben is törekszik, amelyek az önkormányzat átfogó, vagy egy-egy szektorra vonatkozó konkrét elképzelési terveit, célkitűzéseit határozzák meg. Az esélyegyenlőség ily módon horizontális értéként és követelményként jelenik meg az önkormányzat stratégiai dokumentumaiban, ami biztosítja azt, hogy a város közép- és hosszú távú fejlődését meghatározó elképzelésekben hangsúlyos elemként jelenjen meg ez a szemléletmód.

Költségvetési koncepció

Gazdasági program (2015-2020)

Településszerkezeti terv

Településfejlesztési koncepció

Sümege Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Sümege Térségi Marcal Forrásvidék- A vidék forrása, helyi vidékfejlesztési terv

Sümegei Kistérség Közoktatási Intézkedési Terve (2011-2014)

Éltető Balaton-felvidék Helyi Fejlesztési Stratégia (2014-2020)

Bűnmegelőzési stratégia

Minden már befejezett, még folyamatban lévő, vagy akár tervezett sümegei fejlesztés a munkahelyteremtést, a megélhetés biztonságát, a fiatalok helyben tartását szolgálja.

A városban a Település és Területfejlesztési Operatív Program keretében a következő fejlesztések valósultak meg vagy jelenleg is folynak:

2016-ban benyújtott pályázatok:

Pályázati felhívás száma	Pályázat megnevezése	Támogatás összege (Ft)
TOP- 1.1.1-15-VE1-2016-00007	Fejlesztés a Sümegi Ipari parkban	600 034 674
TOP-1.1.3-15-VE1-2016-00002	Vásári forgatag	100 000 000
TOP-1.2.1-15-VE1-2016-00010	Komplex turisztikai fejlesztések Sümegen.	100 418 457
TOP-1.4.1-15-VE1-2016-00017	Kompanik Zsófia Óvoda és bölcsőde fejlesztése Sümegen	150 128 772
TOP-2.1.2-15-VE1-2016- 00005	Zöld város kialakítása Sümegen	435 000 000
TOP-2.1.3-15-VE1-2016-00013	Sümeg csapadékvíz elvezető rendszer részleges rekonstrukciója a Petőfi S. és az Árpád utcában	78 023 720
TOP-3.1.1-15-VE1-2016-00011	Közlekedésbiztonság fokozása - Sümeg körforgalmi csomópont kialakítása (Árpád u. - Kossuth L. u. - Petőfi S. u. - Flórián tér)	199 999 599
TOP-3.2.1-15-VE1-2016-00015	Energetikai korszerűsítés a sümegi önkormányzat épületeinél	131 945 800
TOP-4.1.1-15-VE1-2016-00012	Egészségügyi alapellátó központ kialakítása	60 000 000
TOP- 4.2.1-15-VE1-2016-00011	Család- és Gyermejjóléti Központ fejlesztése Sümegen	19 984 597
TOP-5.1.2-15-VE1-2016-00002	Helyi foglalkoztatási együttműködések Sümeg és Devecser járásokban	450 000 000

2017-ben benyújtott pályázatok:

Pályázati felhívás száma	Pályázat megnevezése	Támogatás összege (Ft)
TOP-1.1.1-16-VE1-2017-00007	Fejlesztés a Sümegi Ipari Parkban - 2. ütem	280 050 432
TOP-1.2.1-16-VE1-2017-00012	Ramassetter Látogatóközpont kialakítása Sümegen	80 004 789
TOP-1.4.1-16-VE1-2017-00026	Sümegi bölcsőde fejlesztése 2. ütem	80 034 626
TOP-2.1.2-16-VE1-2017-00008	Zöld Város kialakítása Sümegen II. ütem	200 000 000
TOP-3.1.1-16-VE1-2017-00015	Sümegen a Tóth Tivadar utca kerékpározhatóvá tétele	69 992 209

TOP-5.3.1-16-VE1	<p style="text-align: center;">Helyi identitás és kohézió erősítés a Sümegi járásban- együttműködve a térségünk értékeiért a pályázatban résztvevő települések: Bazsi, Gyepükaján, Bodorfa, Nemeshany, Káptalanfa, Szentimrefalva Konzorciumvezető: Sümeg Város Önkormányzata</p>	55 000 000
------------------	--	------------

TOP- 5.1.2-15 „Helyi foglalkoztatási együttműködések Sümeg és Devecser járásokban”

A projekt megvalósítására Sümeg Város Önkormányzata, Devecser Város Önkormányzata és a Veszprém Megyei Kormányhivatal konzorciumi együttműködési megállapodása keretében kerül sor. A konzorciumvezető szerepet Sümeg Város Önkormányzata tölti be.

A strukturális munkanélküliség a térség egyik legnagyobb foglalkoztatási problémája, hiszen a munkáltatók igényei, illetve az üres munkahelyekre pályázó álláskeresők összetétele gyakran nem egyeztethető össze komplex beavatkozás nélkül. A megfelelő munkaerő kiválasztásához, a hátrányos helyzetű munkavállalók bevonásához helyi partnerségi hálózatra és összehangolt tevékenységre van szükség, melynek keretében a kormányzati, önkormányzati, gazdaság- és foglalkoztatás fejlesztési szereplők összefognak, érdekeiket, lehetőségeiket a közös cél érdekében összehangolják.

A gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési megállapodás előkészítése, megvalósítása és fenntartása érdekében a Konzorciumvezető székhelyén menedzsment szervezet, illetve Paktumiroda felállítása és működtetése kezdődött meg.

Fő cél: a foglalkoztatási szint növelése, viszont míg néhány évvel ezelőtt a munkanélküliség jelentette a legfőbb munkaerő-piaci problémát, most azzal szembesülnek a munkáltatók, hogy nem találnak elegendő számú és megfelelő képzettséggel rendelkező munkaerőt. Így a paktumok keretében elsősorban a még rendelkezésre álló munkaerő tartalékot kell mozgósítani: a hátrányos helyzetű és inaktív álláskereső személyeket kell hosszú távon alkalmassá tenni a munkavállalásra. Mindehhez pedig keretet nyújt a helyi szintű foglalkoztatási együttműködés, amely befolyásolni és alakítani képes a munkaerő-piaci folyamatokat. A paktum működésének alapja a munkaerő,- és képzési, valamint vállalkozásfejlesztési igények felmérése a foglalkoztató vállalkozások és egyéb szervezetek bevonásával. Az igény és helyzetfelmérést követően megkezdődnek a képzések az álláskereső személyek részére, az adott üres álláshely betöltését fókuszba állító célzott, lehetőség szerint duális képzési rendszerre építő formában. A foglalkoztatás ösztönzése érdekében támogatott foglalkoztatásra kerül sor a program keretében, minimum 4, maximum 8 hónapos időintervallumban.

A paktum 2017. december 31.-én 5 fő álláskeresőt foglalkoztatott, melyből tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett 1 fő volt, 50 év feletti 1 fő volt.

Támogatott képzésben részesült: 2 fő álláskereső

Az elmúlt években a Település és Területfejlesztési Operatív Program pályázatain kívül számos más hazai forrású pályázaton is nyert támogatásokat Sümeg Város Önkormányzata. PI BGA, NKA, stb.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele a települések esélyegyenlőségi programjának megléte.

A városi önkormányzat a továbbiakban is szeretné az európai uniós és hazai forrásokat is becsatornázni a város fejlesztésére. Ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot fogadnak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálunk.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sümegei Kistérségi Többcélú Társulás

Sümegei Város Önkormányzata a Magyarországi helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény 87. § -ban foglaltak szerint, jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoz létre és működtet egyes önkormányzati közszolgáltatások közös ellátására.

A sümegei kistérség 21 települést foglal magába. A települések nagy többsége jellegzetesen aprófalvas, mezőgazdasági jellegűek.

A kistérségi társulás tagjai:

Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Nemesany, Rigács, Sümegeprága, Szentimrefalva, Ukk, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalamegyes, Zalaszegvár

Sümegei kistérség Agrárstruktúra- és Vidékfejlesztési Programja

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program készítéséhez főképp a TEIR adatbázis nyújtott segítséget. Itt az egyes célcsoportoknak megfelelően részletes adatokat találhattunk az elemzés készítéshez, főként a népességet, munkanélküliséget és az iskolázottságot tekintve. Az egyéb adatok beszerzéséhez a HEP fórum került megrendezésre, melyre az intézményvezetők és az egyéb célcsoportok vezetőit hívtuk meg. A hiányzó adatok beszerzésében tőlük is kaptunk segítséget. A HEP fórum 2019. május 9.-én került megrendezésre Sümegei Város Önkormányzatának nagy tanácskozó termében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység számos társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, amelynek kialakulásában egyaránt szerepet játszanak a társadalmi és kulturális hátrányok, a szocializációs hiányosságok, az iskolai és képzési deficitek, valamint a munkaerő piacon elszenvedett hátrányok is. A mélyszegénység elsősorban azt a jelenséget, állapotot jelenti, amikor az egyes emberek vagy meghatározó társadalmi csoportok tartósan a létminimum szintje alatt élnek, a fentebb felsorolt hátrányok vagy hiányok közül több is sújtja őket és szinte semmi esélyük arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből képesek legyenek kikerülni.

A mélyszegénység állapotának egyik legpontosabban meghatározható indikátora az egyes emberek vagy társadalmi csoportok jövedelmi helyzete.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportja közé tartoznak. A roma népesség négyötöde él létminimum alatt többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált vagy szegregálódó településeken, településrészekben.

Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. A KSH adatai szerint az utolsó 2011. évi népszámlálás során Magyarországon 315.583 fő vallotta magát cigány (romani, beás) nemzetiségűnek, a magyar népesség 3,2%-a, mely arány a 2001. évi népszámlálás során 2% volt. A nemzetiségre vonatkozó kérdés 2014. óta része a KSH munkaerő-felmérésének.

Sümegeen a 2010. évi Kisebbségi önkormányzati választáskor a járásban 200 fő roma regisztrált. 2014. évin már csak harmadannyi. A számuk feltételezések szerint több, de egyre többen nem vállalják fel roma származásukat, így védekezve a megbélyegző, hátrányos megkülönböztetés hatásai ellen. Általában azonos kisebbséghez tartozóval házasodnak, de már megfigyelhető körükben a vegyes házasság is. Az idősebb roma generációk alulreprezentáltsága szoros kapcsolatban áll a kedvezőtlen egészségi állapottal, aminek egyik következménye a munkaerőpiacról történő idő előtti kiválás.

A roma családok az átlagosnál több gyermeket nevelnek, a nők gyakran már tizenéves korban szülnék, ami magyarázhatja a roma nőknek a férfiakéhoz képest alacsonyabb munkaerő-piaci jelenlétét.

A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződésének vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképeségét.

Gyakori tévhit, hogy a romák túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi sem országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt célzottan a romáknak szánt források alacsony határfokkal érik el a célcsoportot.

A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanánk. Olyan beavatkozásokat kell tervezni, amellyel feloldhatjuk a romák kirekesztettségét.

A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is. Nem elég például egy betonúttal ellátni egy telepet, szükség van szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem vonódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten.

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alaprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek a társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítettünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Az Szt. 4. § (1) bekezdése értelmében a jövedelem: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

Vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A településen tapasztalatok szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az FIt.-ben és az MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

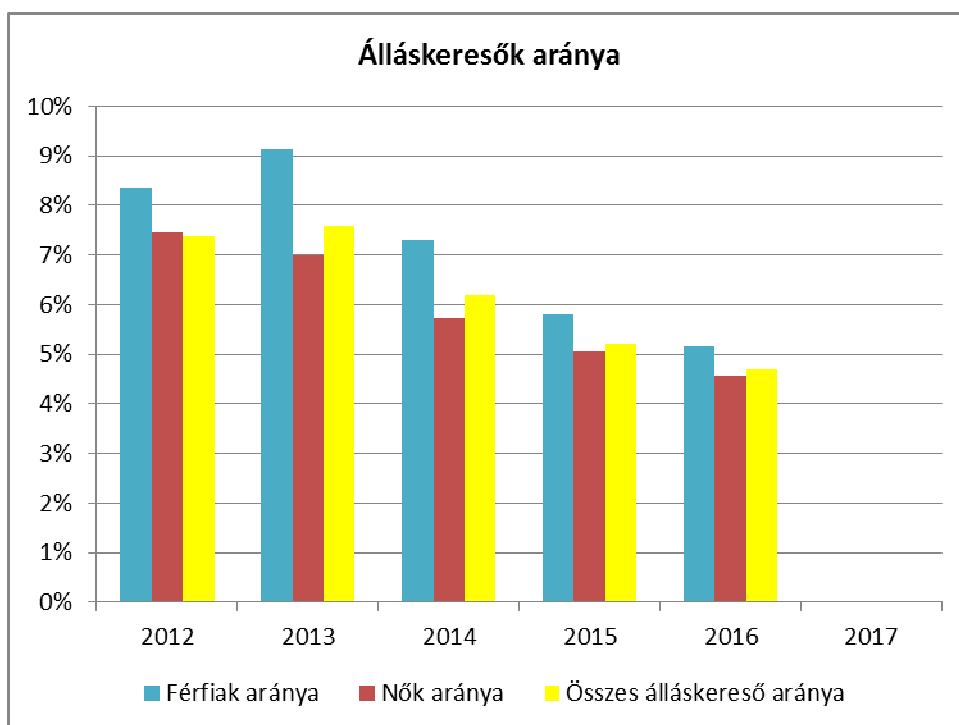
Egy település gazdasági és ezen keresztül népességmegtartó erejének jó fokmérője a települési munkahelyek száma és a településen foglalkoztatottak aránya.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2301	2226	4 527	168	8,3%	166	7,5%	334	7,4%
2013	2254	2207	4 461	184	9,1%	154	7,0%	338	7,6%
2014	2217	2148	4 365	147	7,3%	123	5,7%	270	6,2%
2015	2195	2133	4 328	117	5,8%	108	5,1%	225	5,2%
2016	2159	2109	4 268	104	5,2%	96	4,6%	200	4,7%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	91		89		180	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

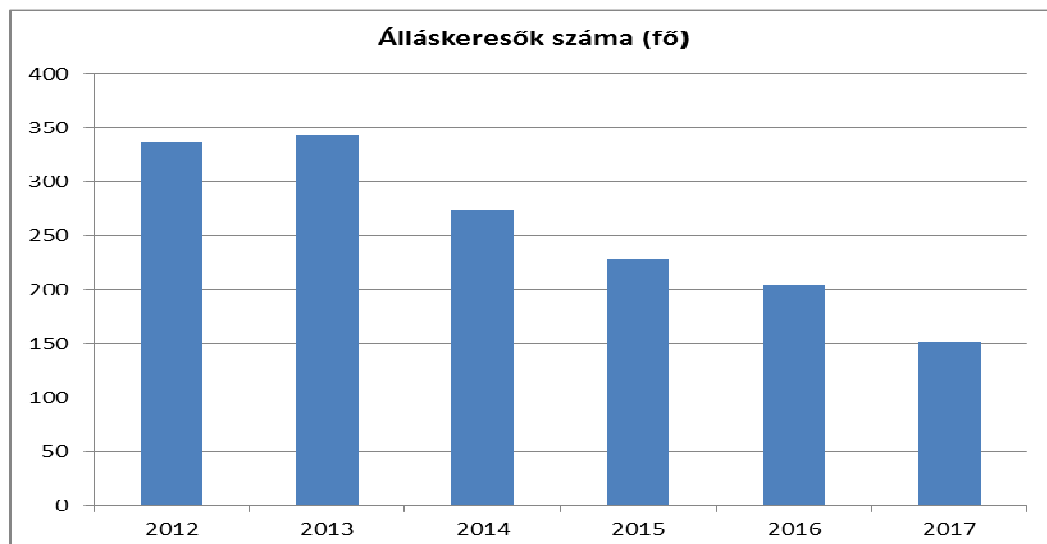
A munkanélküliségi ráta nemek szerinti adatai arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma és ez miként változott az elmúlt években,

illetve hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területeken. Megállapítható, hogy a 2012-es bázis évhez viszonyítva javuló tendenciát mutatnak az adatok. Minden évben a férfiak aránya magasabb.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		337	342	273	228	204	151
20 év alatti	Fő	6	7	7	9	7	2
	%	1,8%	2,0%	2,6%	3,9%	3,4%	1,3%
20-24 év	Fő	42	46	33	23	18	15
	%	12%	13%	12%	10%	9%	10%
25-29 év	Fő	45	47	29	17	19	15
	%	13,4%	13,7%	10,6%	7,5%	9,3%	9,9%
30-34 év	Fő	36	35	29	24	20	13
	%	10,7%	10,2%	10,6%	10,5%	9,8%	8,6%
35-39 év	Fő	40	42	33	20	18	11
	%	11,9%	12,3%	12,1%	8,8%	8,8%	7,3%
40-44 év	Fő	34	32	27	23	23	15
	%	10,1%	9,4%	9,9%	10,1%	11,3%	9,9%
45-49 év	Fő	35	34	26	23	19	16
	%	10,4%	9,9%	9,5%	10,1%	9,3%	10,6%
50-54 év	Fő	43	40	35	26	23	12
	%	12,8%	11,7%	12,8%	11,4%	11,3%	7,9%
55-59 év	Fő	49	47	36	33	26	16
	%	14,5%	13,7%	13,2%	14,5%	12,7%	10,6%
59 év feletti	Fő	7	12	18	30	31	36
	%	2,1%	3,5%	6,6%	13,2%	15,2%	23,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

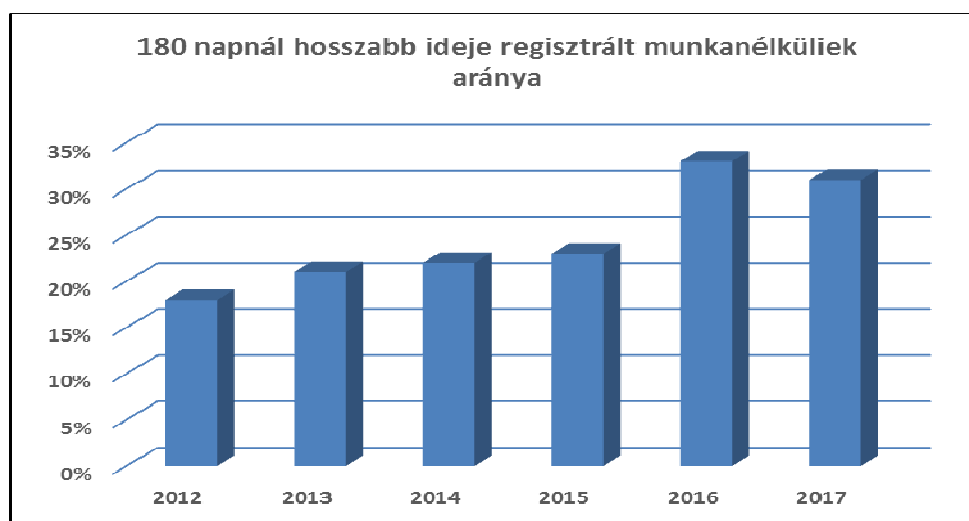

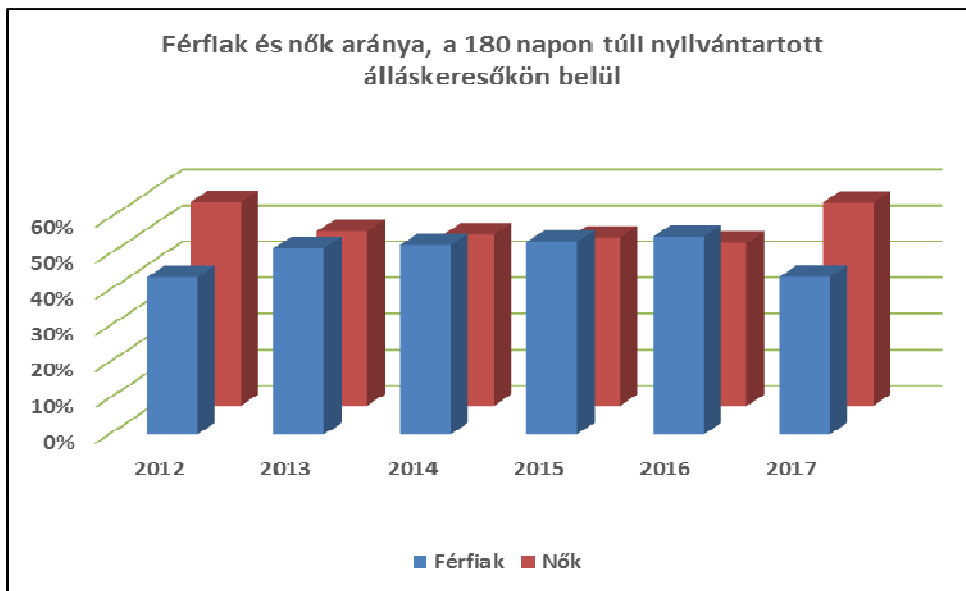
A táblázatok adatai rámutatnak, hogy a lakosság csökken, ezzel együtt a munkanélküliek száma is csökken. A 20 és 59 év közötti lakosság esetében a legjellemzőbb a munkanélküliség. Az 59 év felettiéknél viszont az elmúlt hat évben folyamatosan növekedett az álláskeresők száma. 2012-ről 2017-re 29 fővel növekedett a számuk.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	18	54	70	124	43,5%	56,5%
2013	21	62	58	120	51,7%	48,3%
2014	22	42	38	80	52,5%	47,5%
2015	23	56	49	105	53,3%	46,7%
2016	33	45	37	82	54,9%	45,1%
2017	31	31	40	71	43,7%	56,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

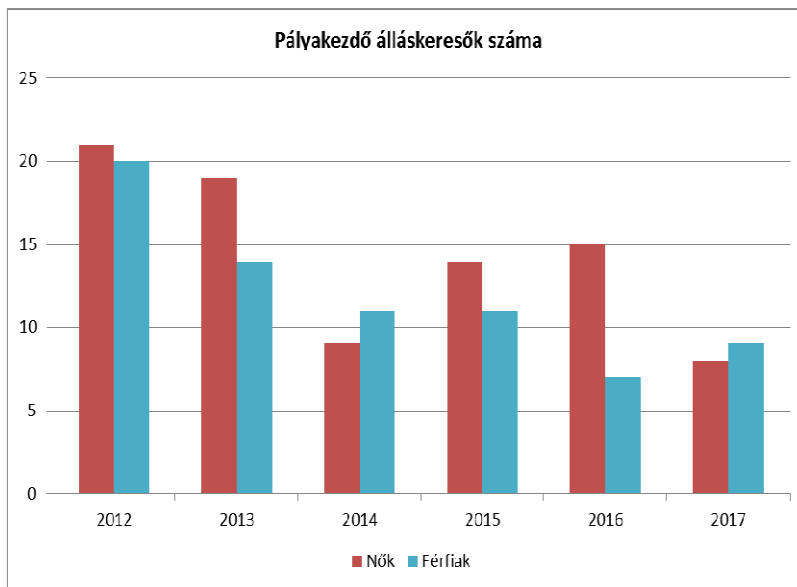
A táblázatban található százalékos arány arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek.

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számának elemzésekor megfigyelhetjük, hogy 2012-ben és 2017-ben magasabb arányban voltak a nők a regisztrált munkanélküliek között.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	496	433	929	20	4,0%	21	4,8%	41	4,4%
2013	473	455	928	14	3,0%	19	4,2%	33	3,6%
2014	462	435	897	11	2,4%	9	2,1%	20	2,2%
2015	458	424	882	11	2,4%	14	3,3%	25	2,8%
2016	431	406	837	7	1,6%	15	3,7%	22	2,6%
2017	401	397	798	9	2,2%	8	2,0%	17	2,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma folyamatosan csökken. A diagram alapján láthatjuk az évenkénti változásokat. 2012 és 2017 között 4 évben is a nők aránya volt magasabb a férfiakénál.

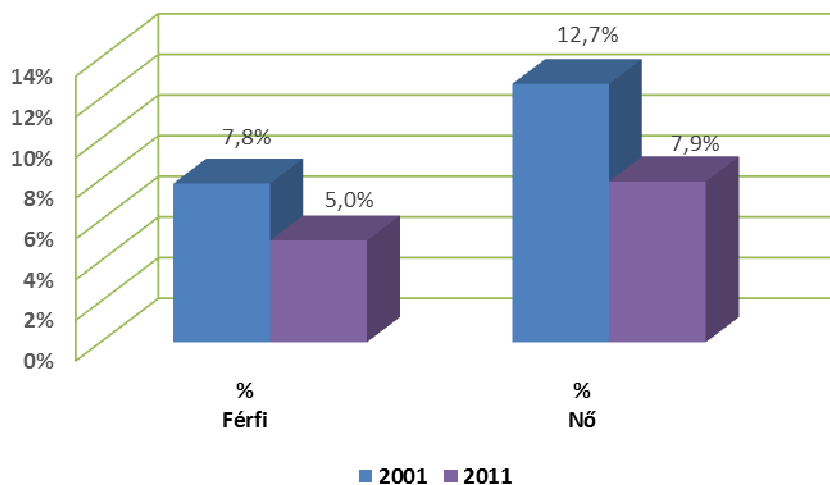
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	92,2%	87,3%	7,8%	12,7%
2011	95,0%	92,1%	5,0%	7,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

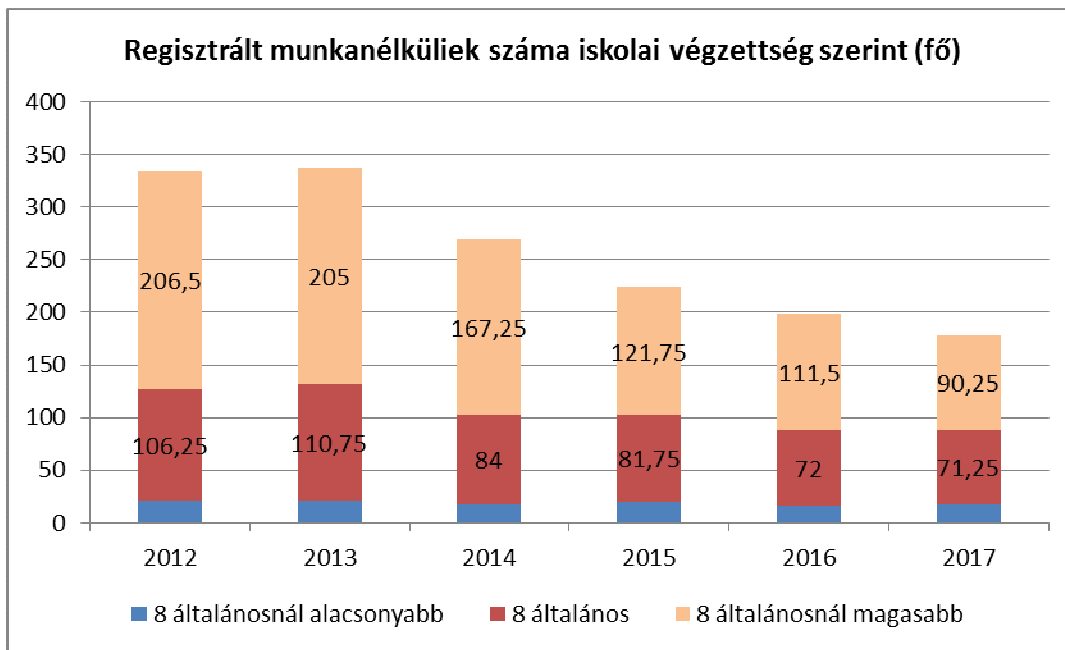
A 2011-es népszámlálási adatok alapján elmondható, hogy a 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában a nemek szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a nők iskolázatlansága jóval magasabb a férfiakénál.

Az összlakosságszámhoz viszonyítva magas a képzetlenek aránya, mely növeli a helyi munkanélküliségi rátát, azonban vizsgálni kell a képzetlenség szintjét is.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	334	20,75	6,2%	106,25	31,8%	206,5	61,8%
2013	338	21,25	6,3%	110,75	32,8%	205	60,7%
2014	270	18	6,7%	84	31,1%	167,25	61,9%
2015	225	20,5	9,1%	81,75	36,3%	121,75	54,1%
2016	200	15,75	7,9%	72	36,0%	111,5	55,8%
2017	180	17	9,4%	71,25	39,6%	90,25	50,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökken. 2012-ről 2017-re 154 fővel csökkent.

A 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknél a legmagasabb a létszám.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Sümegegyen nem releváns.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulóinak száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	52	0	0,0%	52	100,0%		0,0%	52
2013	27	0	0,0%	27	100,0%		0,0%	27
2014	24	0	0,0%	24	100,0%		0,0%	24
2015	30	0	0,0%	30	100,0%		0,0%	30
2016	43	0	0,0%		0,0%	43	100,0%	
2017	40	0	0,0%		0,0%	40	100,0%	

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

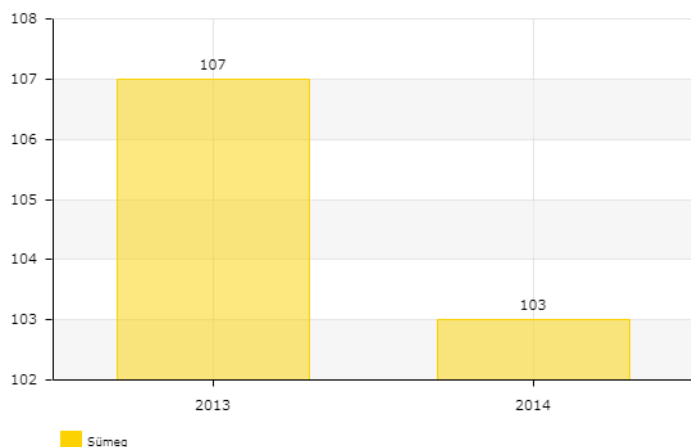

c) közfoglalkoztatás

Sümegegy város évek óta részt vesz a közfoglalkoztatási programban, melynek célja a leghátrányosabb munkanélküliek foglalkoztatása és munkába történő visszavezetése.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma, évi összesen (fő)

A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma: a közfoglalkoztatásban részt vevők havi létszámainak számtani átlaga, a részt vevő személy állandó lakóhelye szerint.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma

Sümeg Veszprém megye Sümegi járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019 01. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	47	78	58	75	50	40	50
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	5	8	15	17	15	13	9
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	55	17	19	17	14	12	-
-- Mezőgazdaság	16	15	18	13	1	0	-
-- Belvízelvezetés	12	0	1	4	6	5	-
-- Mezőgazdasági földutak karbantartása	7	0	-	-	-	-	-
-- Bio- és megújuló energiafelhasználás	-	-	-	-	-	-	-
-- Belterületi közutak karbantartása	5	-	-	-	3	3	-
-- Illegális hulladéklerakók felszámolása	7	-	-	-	4	4	-
-- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	9	2	-	-	-	-	-
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	0	-	-
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	107	103	91	109	80	66	58

Forrás: www.kozfoglalkoztatas.bm.hu

(A közfoglalkoztatásban részt vevők átlagos állományi létszáma: az adott hónapban közfoglalkoztatásban részt vevők napi létszámainak egyszerű számtani átlaga.

Az átlagolást a tényleges létszám alapján kell elvégezni, vagyis minden személyt – a munkaidő hosszától függetlenül – egy-egy egész főnek kell tekinteni.

A 2015. január 1-jétől a tárgy hónapra vonatkozó adatok a következő hónap 20-ai zárónapján kerülnek számbavételre.

A közfoglalkoztatottak lakóhelyük települése alapján kerültek besorolásra (járásokba, ill. megyékbe).

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2013 és 2018 év között csökkent, összesen 41 fővel. A közfoglalkoztatottak leginkább mezőgazdasági munkákban, belvív elvezetési munkákban vettek részt. Ezeken kívül foglalkoztatták még őket mezőgazdasági földutak karbantartásánál, belterületi közutak karbantartásánál, illegális hulladéklerakók felszámolásánál és téli, valamint egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás kapcsán.

A közfoglalkoztatottak folyamatos munkahelyi stressznek vannak kitéve, hiszen a foglalkoztatása határozott időre szól, melyet ismételt munkanélküliség követ. Ördögi kör ez, mely sem a foglalkoztatónak, sem a munkavállalónak nem jó.

Hamuházi Program

Egy önkormányzati fenntartású program, melynek lényege, hogy egy az önkormányzat tulajdonában álló jobb minőségű földterületen főleg közmunkaprogram keretében zöldség és gyümölcstermesztés folyik. 2,2 hektáron folyt a földek művelése, és program keretében 2013-ban 16 fő került foglalkoztatásra. 2014-ben 4 db fóliasátorral bővült a terület, mely igényesebb zöldségek termelését is elősegítette. A program részben javítja a város foglalkoztatási helyzetét, másfelől pedig a megtermelt zöldségek és gyümölcsök adományként kerülnek szétosztásra, 2014-ben 98 rászoruló család és 37 fő egyedülálló, lecsúszott társadalmi réteghez tartozó személy kapott mintegy 80 mázsa adományt.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	<i>elérhető ség átlagos ideje autóval</i>	<i>autóbusz járatpárok száma munka- napokon</i>	<i>átlagos utazási idő autóbuszsal</i>	<i>vonat járatok átlagos száma munkanapokon</i>	<i>átlagos utazási idő vonattal</i>	<i>Kerékpár úton való megközelít- hetőség</i>	<i>átlagos utazási idő kerékpáron</i>
Legköze- lebbi centrum	20 min	16	30 min	10	30 min	-	-
Megye- székhely	50 min	33	120 min	16	90 min	-	-
Főváros	140 min	15	240 min	18	240 min	-	-

A településen fellépő foglalkoztatási problémák nem feltétlenül hozhatóak összefüggésbe a közlekedéssel. A menetrend elemzése arról adott információt, hogy a legközelebbi centrumok

viszonylag gyorsan elérhetőek és a járatok beosztása a munkaidőhöz is alkalmazkodik. A megyeszékhelyre való utazás annyiban jelenthet problémát, hogy a menetidő viszonylag hosszú, így ha valaki ide jár dolgozni, legtöbbször autóval kell közlekednie. A főváros pedig főként vonattal bizonyult könnyebben elérhetőnek. A városban – méreténél fogva – helyi tömegközlekedéssel nem utazhatunk.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

- **IGR (Ifjúsági Garancia Rendszer)- GINOP-5.2.1-14-2015-00001** azonosítószámú projekt keretében a Kormány elindította az Ifjúsági Garancia programot, mely azon 25 év alatti fiatalokat szólítja meg, akik nem dolgoznak, és nem tanulnak. Célunk az, hogy a fiatalok minél kevesebb időt töltsenek munkanélküliként, inaktívan, vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő piaci helyzetük javításához. Veszprém megyében munkaerő piaci program keretében két és fél év alatt közel 1500 fiatal kapott támogatást.

A fiatalok számára a Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályai jelentik a belépési pontot az Ifjúsági Garancia Rendszerbe.

A tanácsadás és mentorálás mellett a következő lehetőségek állnak a fiatalok rendelkezésére:

- foglalkoztatási támogatás (bérköltség-támogatás, bértámogatás),
- vállalkozóvá válási támogatás,
- lakhatási támogatás,
- képzési támogatás.

- **Szakmai gyakorlati helyek biztosítása kereskedelmi, vendéglátó ipari, szolgáltató vállalkozásoknál**

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen a felnőtt képző programok megjelennek például az önkormányzati hivatal vonatkozásában. Ennek keretében több lehetőség van a dolgozók számára továbbképzésen részt venni, melyet pályázat keretében tudnak finanszírozni. A szociális ellátási területen minden évben lehetőség van a szakmai gyakorlat eltöltésére a Napfény Szociális és Segítő Központban. Az intézmények dolgozói is kapnak lehetőséget arra, hogy a szakmájukhoz kapcsolódó tanfolyamon bővítsék szaktudásukat a munka hatékonyságának növelése érdekében. A gimnázium pedig felnőttek számára is biztosít esti tagozaton elvégezhető oktatást 2010 óta.

A felnőttek részére a Pápai Szakképzési Centrum sümegi telephelyén is lehetőségük van érettségire épülő képzéseken részt venni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek

60 %-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH 2011 évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000,-Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40 %-a alatti a jövedelme.

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja. Nagyok a regionális, és még nagyobbak a településtípusok szerinti különbségek, mivel Budapesttől a vidéki városok, majd a községek felé távolodva egyre csökken a foglalkoztatottak száma.

Pozitívumként mondható el azonban, hogy javultak az arányok az általános iskola elvégzését tekintve, illetve az ösztöndíjprogramoknak is köszönhetően javult a közép és felsőfokú végzettséget szerzők aránya is. A munkaerő-piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja.

Sümegeen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Céljuk, hogy a helyi cigány kisebbséghez tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék, tevékenységüket a nemzetiségi törvényben megfogalmazott feladatok alapján végezzék.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Országos szinten azt láthatjuk, hogy foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazták, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszútávon nem képes megmaradni. Magyarországon számos településen a munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül. Országosan ismert olyan eset is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőítal nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között.

Sümegeen a hátrányos helyzetűek megkérdezése alapján nem kiemelkedő szintű a hátrányos megkülönböztetés. A roma lakosság kevés ilyen negatív tapasztalattal találkozott. A mélyszegények esetében probléma, hogy nem tudtak olyan szintű önéletrajzot készíteni, mint amit elvár a munkáltató, vagy nem tudnak olyan ruházatban megjelenni, amely egy interjúhoz alapkövetelmény. Ha a városban hátrányos megkülönböztetést láthatunk, az nem pusztán etnikai okokból történik, hanem viselkedésbeli problémák okozzák.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. alapján az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, aki legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50 %-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül {az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt egészségkárosodott}, vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében az ápolási díj, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj a balesetei rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

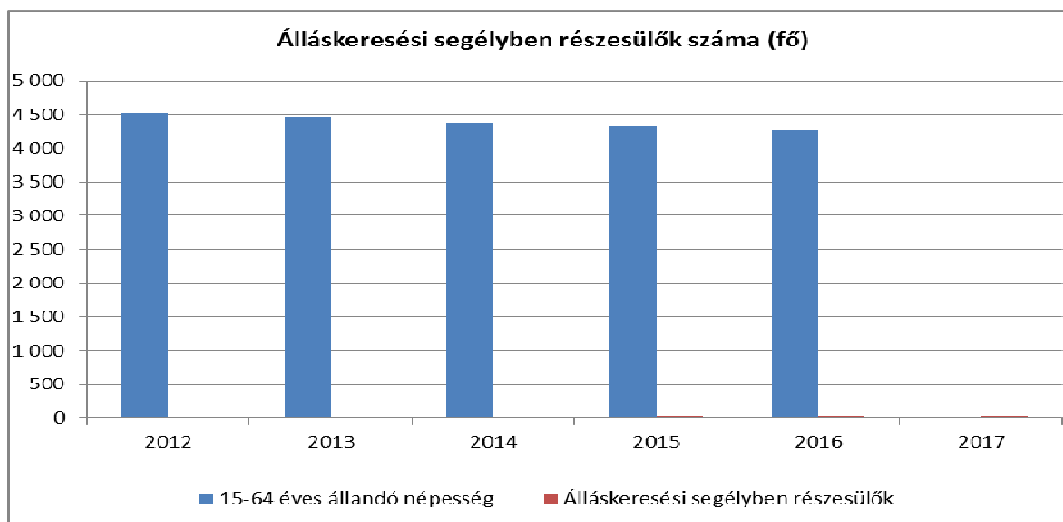
A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény a szociálisan rászoruló személyek részére különböző pénzbeli és természetbeni ellátási formákat határoz meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
----	---	---	--------------------------------------

2012	4 527	6	0,1%
2013	4 461	12	0,3%
2014	4 365	16	0,4%
2015	4 328	22	0,5%
2016	4 268	26	0,6%
2017	n.a	28	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

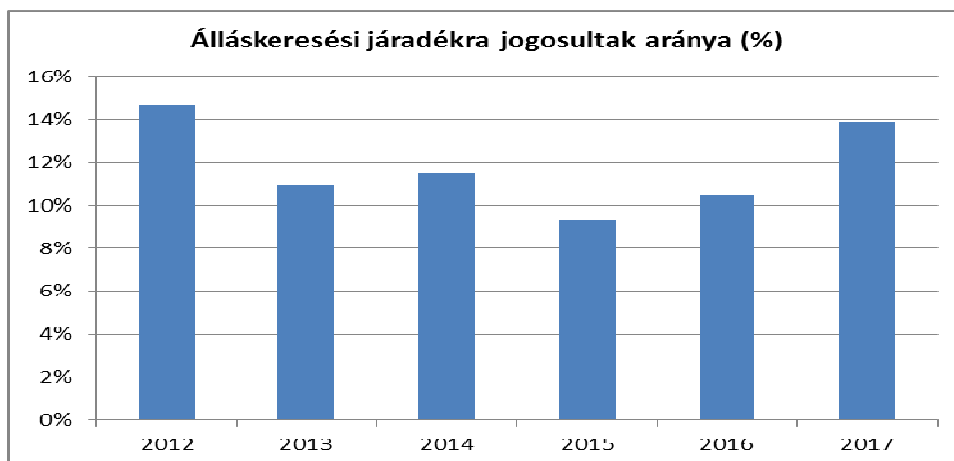

2012-ről 2016-ra 22 fővel növekedett az álláskeresési segélyben részesülők száma.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	334	49	14,7%
2013	338	37	10,9%
2014	270	31	11,5%
2015	225	21	9,3%
2016	200	21	10,5%
2017	180	25	13,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

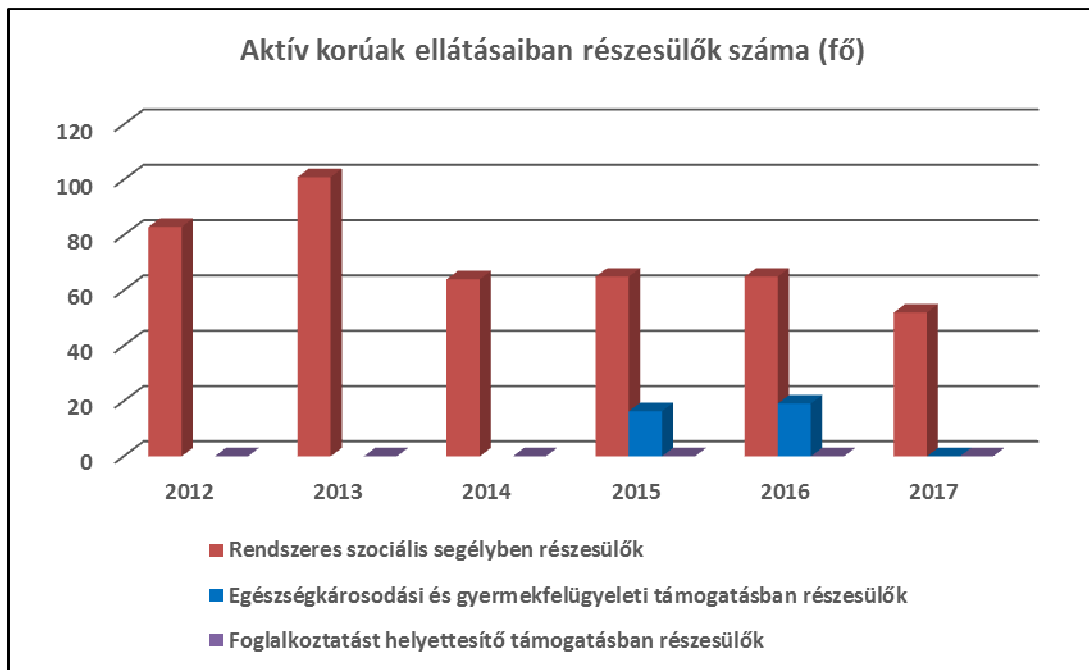

A nyilvántartott álláskeresői járadékra jogosultak aránya 2012-ben a munkanélküliek 14,7%-a volt. A következő évben jelentősen csökkent a munkanélküliek számával párhuzamosan. A 2017-es évre kezdett el újra emelkedni a támogatottak létszáma.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	83		1,83%	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	101		2,26%	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	64		1,47%	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	65	16	1,50%	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	65	19	1,52%	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	52	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az ellátások szerkezetében változás történt. A rendszeres szociális segély 2015. -től megszűnt. Ebben az ellátási formában részesülők, a törvényi változás alapján, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatás (továbbiakban lakásfenntartási támogatás) a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által életvitelszerűen lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A polgármester a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérlési díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;

2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

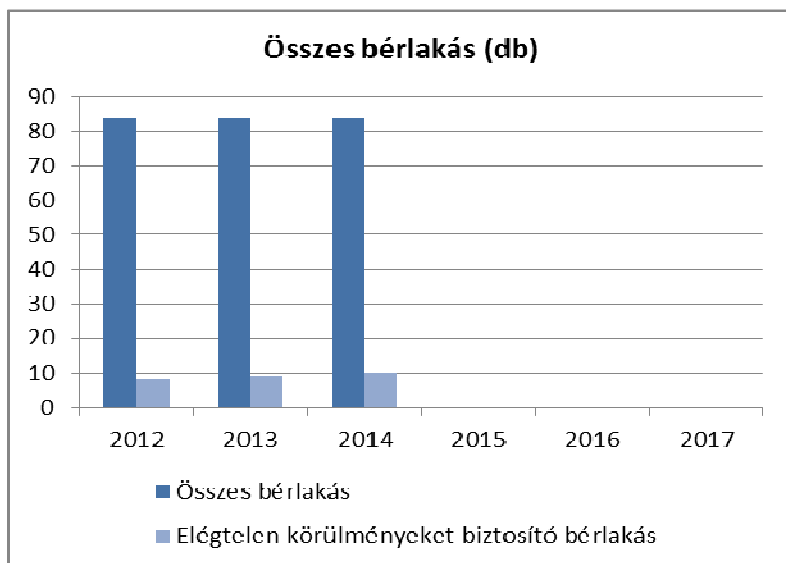
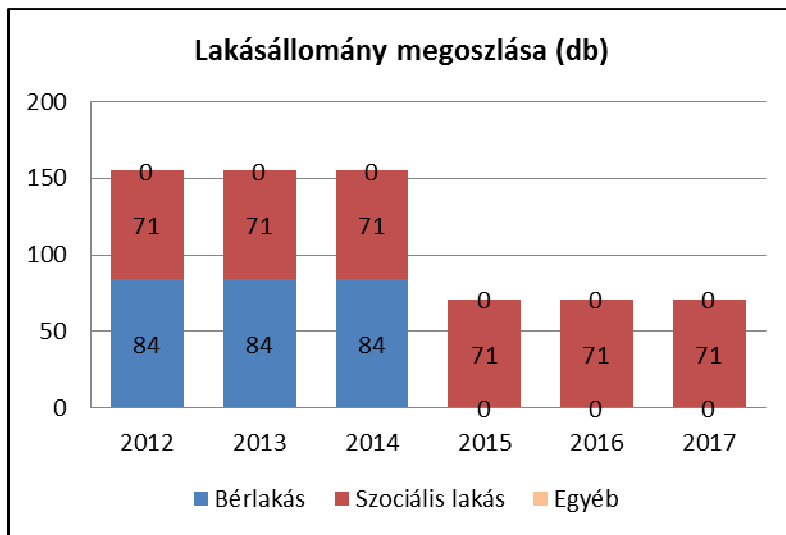
Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük *elégtelen lakhatási feltételeknek*.

A következő részben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	2588	n.a.	84	8	71	0	n.a.	n.a.
2013	2590	n.a.	84	9	71	0	n.a.	n.a.
2014	2591	n.a.	84	10	71	0	n.a.	n.a.
2015	2600	n.a.	n.a.	n.a.	71	0	n.a.	n.a.
2016	2599	n.a.	n.a.	n.a.	71	0	n.a.	n.a.
2017	2 601	n.a.	n.a.	n.a.	71	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az összes lakásállomány folyamatosan növekszik. 2012-ről 2017-re 13 lett a darabszám növekedése.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás állományra vonatkozóan sajnos csak 2012-2014 közötti adatok állnak rendelkezésre. Mind a három évben 84 db volt a bérlakás állomány, melynek kb. 10%-a volt elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma.

b) szociális lakhatás

A szociális lakásállomány száma (71 db) az elmúlt években nem változott. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma nem volt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról az önkormányzatnak nincsenek adatai.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

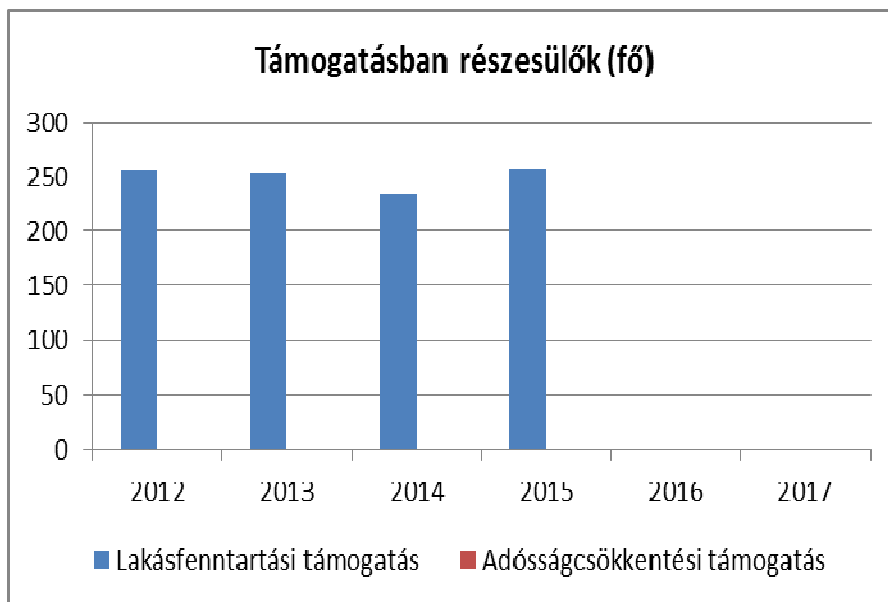
Az összes lakásállományhoz viszonyítva elenyésző a veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma. A kialakulás oka a karbantartási munkák elmulasztása, ennek következtében pedig a házak állapotának jelentős fokú romlása. Sok lakás esetében értesül az önkormányzat arról, hogy a közüzemi szolgáltatások igénybevételére a lakóknak nincs jövedelmük. Az önkormányzat lakásfenntartási támogatással tudja segíteni a rászorulókat. A hajléktalanok számáról a szociális intézmények nem tudtak adatot szolgáltatni.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma
2012	257
2013	254
2014	234
2015	258
2016	n.a.
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sümegeen a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma 2014-ig folyamatosan csökkent majd 2015-re 24 fővel emelkedett.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős vagy többgyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el először a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A vezetékes víz, gáz és csatornahálózatra a lakások jelentős része rá van kötve, kevés kivétellel, amelyek főleg az elhagyatott vagy időszakosan lakott házakat jelentik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezeken a területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és ma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Sümege városa esetében egyelőre még kisebb részben jelennek meg a szegregátumok. A 2011-es népszámlálás adatai alapján két relatíve nagyobb és két kisebb területen mutatható ki a statisztikai adatok alapján szegregáció. (A szegregációs mutató 30% feletti)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Szegregációval fokozottan érintett a Kövesdomb és a Hárskút utca, ahol a népesség száma 2011-es népszámlálás alapján 99 fő, a Tátika és a Sarvaly utca környékén pedig 56 fő élt. A demográfiai és az egyéb társadalmi és gazdasági mutatók is alátámasztják, hogy a két terület lényegesen rosszabb állapotokat mutat, mint a sümegei átlag.

2016-ban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült a Hárskút utcában érintett 4 fő, a Kövesdomb utcában 6 fő. Az összes igénylő 4 %-a.

Rendkívüli települési támogatásban a Hárskút utcából és a Kövesdomb utcából is 5-5- fő részesült. Az összes igénylő 11, 5 %-a.

A város oktatási –nevelési intézményei adatait áttanulmányozva megállapítható, hogy az óvodában a gyermekek több mint 15%-a hátrányos helyzetű és 8%-a halmozottan hátrányos helyzetű.

Sümege - Szegregátumok adatai

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Sümege összesen*	1. szegregátum (Kövesdomb utca mindkét oldala - Hárskút utca mindkét oldala)	2. szegregátum (Tátika utca - Sarvally utca - Erek utca)
Lakónépesség száma	6373	99	56
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,3	24,2	21,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	67,7	46,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	26,3	8,1	32,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	17,3	59,7	46,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	12,1	1,7	0,0
Lakásállomány (db)	2576	31	21
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,3	29,0	19,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	37,6	61,2	69,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	12,0	44,8	34,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,9	37,7	27,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	37,8	50,0	72,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	6437		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,0	80,8	87,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	55,8	62,6	73,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1	29,7	46,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,0	16,2	40,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségilakások aránya a lakott lakásokon belül	5,0	28,6	19,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	8,3	35,7	14,3

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (2 fő) adatait

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregációs folyamatok Sümegen alapvetően a roma népességet érintik, a 2011-es népszámláláskor 129 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek (a teljes népesség 2,44%-a). A szegregációs folyamatok egyik legfontosabb következménye, hogy az érintett területeken az ingatlanok értéke jelentősen csökken, egy idő után adott esetben 1-2 ingatlan már nem is lakható, egyre több a konfliktusos helyzet.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze.

Az EÜtv. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat, az egészségügyi alapellátás köréről gondoskodik: a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, b) a fogorvosi alapellátásról,

- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	5	3	2
2013	5	3	2
2014	5	3	2
2015	5	3	2
2016	5	3	2
2017	5	3	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatnak kötelező biztosítani a lakosok számára az alapvető egészségügyi ellátást. Az egészségügyi alapellátást háziorvosi szolgálat, gyermekorvosi szolgálat, szakorvosi rendelő, és kórház biztosítja a városban. Három felnőtt háziorvosi és két gyermek háziorvosi körzet működik külön háziorvossal. Két fogorvosi körzet is van. A rendelési idő lejártá után a kórházzal szemben található épületben ügyelet működik. A gyermekek ellátását négy védőnő biztosítja. A városban az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés a lakosságszámnak megfelelően biztosított. A gyermekekkel kapcsolatos további problémákban segítséget nyújthat a működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, pedagógiai szakszolgálat, Nevelési Tanácsadó, logopédiai tanácsadás, pályaválasztási tanácsadás.

A Járóbeteg ellátás a kórház területén található, az új Járóbeteg Szakellátó Központban, melynek átadására 2011-ben került sor. A Járóbeteg ellátás a lakosság részére kardiológiai, nőgyógyászati szakrendelés, urológiai, fül-orr-gégészeti, neurológiai, pszichiátriai, sebészeti, szemészeti, gasztroenterológiai, tüdőgyógyászati, reumatológiai, diabetológiai szakrendelés keretében biztosított.

Háziorvosi ügyelet

A Sümegi Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott. A Társulási Megállapodás egészségügyi feladata a térségben összehangolt hétközi, illetve hétvégi orvosi ügyelet működtetése. A Központi Háziorvosi Ügyelet a Belügyminisztérium és az Egészségügyi Minisztérium támogatásával 2017-től új egységben működik a Sümeg Kompanik Zsófia u. 11/1. szám alatt.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kórház területén és a városban is több szűrőprogram jelenik meg minden évben. Gondolhatunk itt a tüdőszűrésre, látás és hallásvizsgálatra, szív- és érrendszeri megbetegedések

vizsgálatára, egészségügyi tájékoztató programokra. Ezek alkalmanként kerülnek megrendezésre. A komolyabb szűrések, vizsgálatok elvégzésére a 30km-es körzetben található ajkai kórházban van lehetőség. A rehabilitációs ellátások tekintetében a kórház területén található járóbeteg szakellátó központban működik reumatológia, a többi rehabilitációs ellátás az ajkai kórházban vehető igénybe. A Veszprém megyei Drogambulancia Központnak kirendeltsége működik a városban.

Az óvodában, iskolában tanuló gyerekek számára az oktatási intézmény rendszeresen biztosítja az általános egészségügyi, védőnői és fogászati szűréseket. Az általános iskolai és középiskolai egészségnevelési programok nagy hangsúlyt fektetnek a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás, helytelen táplálkozás), kialakulásának megelőzésében. A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű, szükséges az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a preventív módszerek elterjesztése. A gyermekek esetében a Gyermekjóléti Szolgálat a gyermek testi, és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését segíti elő, melynek érdekében észlelő- és jelzőrendszert működtet, koordinál.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A szakorvosi ellátás keretén belül fizioterápia és gyógytorna működik, mely a város és vonzaskörzetének lakosságát látja el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat (ill. intézményei) által biztosított közétkeztetés és az önkormányzati intézményekben piaci szereplők által biztosított étkeztetés (pl. iskolai, munkahelyi büfék) rendszeres ellenőrzése szükséges, szakember bevonásával, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az iskolai büfék esetén elvárás, hogy jelenjenek meg a kínálatban az egészségesebb táplálkozást támogató gyümölcsök, joghurtok, gabonapelyhek, egészséges ételek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférést a nevelési – oktatási intézmények biztosítják a tanköteles gyermekek részére kötelező tanóra, fakultatív tanóra, valamint DSK illetve egyéni sportfoglalkozások révén.

A városnak van Sportegyesülete, ahol négy szakosztály működik labdarúgás, autó-motor sport, asztalitenisz, küzdősport, illetve kiemelkedő a Röplabda Egyesület működése. A labdajátékokhoz kapcsolódóan többször kerülnek megrendezésre bajnokságok.

Sümege nagy hagyományai vannak a lovas kultúrának és a hozzá kapcsolódó sportlehetőségeknek.

A városban kedvelt a horgászat, az íjászat, valamint a vadásztevékenység, melyek szervezett keretek között, civil szerveződéseként működnek.

A lakosság számára az esti órákban egyénileg szervezett divatsportok is elérhetőek, mint a Pilates vagy a Zumba.

A mozgásszervi vagy tartáselégletlenség miatt kialakult problémák kezelésére igénybe vehető gyógytorna, valamint az idős lakosság részére időstorna, melyet speciálisan képzett szakemberek vezetnek.

Településünk és kistérségünk környezetvédelmi területekben, illetve túraútvonalakban gazdag.

Az ipari park területén működő sportházban: fallabda és kondicionáló gépek vehetőek igénybe.

2017-ben megalakult a kézilabda szakosztály. A város szakemberei az alulról jövő szakmai építkezésben gondolkodnak, a legkisebekkel, már az óvodásokkal kezdenek, majd a középiskolás és a felnőtt korosztály is bekapcsolódik a sportág rendszeres, szakosztályi keretekben történő gyakorlásába. A lényeg, hogy minél többen mozogjanak és szeressék meg a kézilabdát. A város kézilabda-munkacsarnok megépítését tervezi pályázati támogatással.

2018-ban az úszásoktatás elősegítésére, a testnevelési órák körülményeinek javítására a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretein belül épült Sümegen a tanuszoda. Az elsődleges feladata a kötelező testnevelés órák keretében végzett úszásoktatás kiszolgálása. A tankerületi oktatás mellett (mely hétköznap 8:00-16:00 óráig zajlik) 16 óra után lehetőséget biztosítunk a versenysport, a szabadidősport és a lakosság részére. A tanuszoda célja a minél szélesebb felhasználói kör elérése, így a szakszövetségen kívül eső civil szervezeteket is várja az uszoda. A mindennapi sportélet lehetőségének megteremtésére is alkalmas az uszoda, a helyi és környékbeli lakosság sportolási igényét szolgálja ki.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos nappali ellátásról az idősek otthona gondoskodik a városban. Ezekben az intézményekben az akadálymentes közlekedés biztosított. A városban működik a házi segítségnyújtás, melynek keretében szociális végzettséggel rendelkező dolgozók segítik az otthonlakó idősek ellátását. A gyermekekkel kapcsolatos szociális problémák megoldásáról a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat gondoskodik. A kórház területén pedig pszichiátriai problémákkal kapcsolatos ellátás folyik.

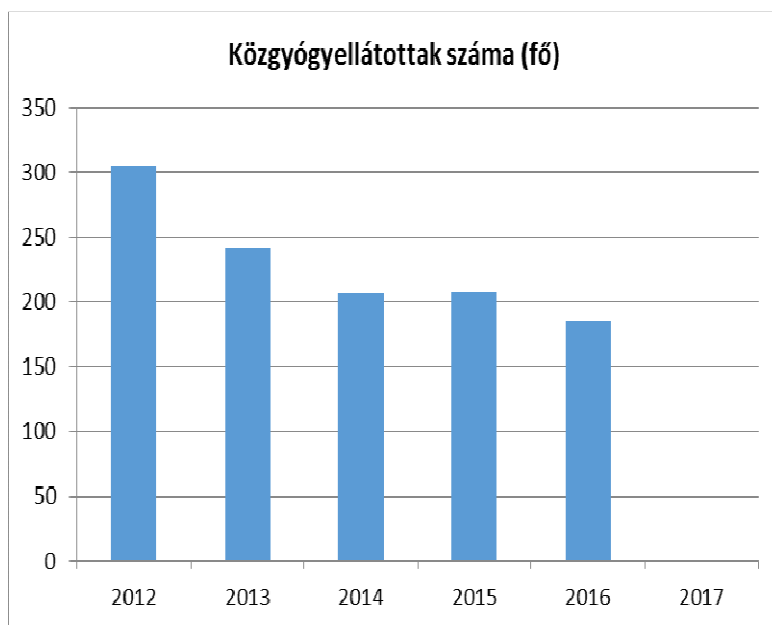
g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A városban az egészségügyel kapcsolatban igénybe vehető juttatások a következők: közgyógyellátási igazolvány, ápolási díj, települési támogatás.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	305
2013	241
2014	207
2015	208
2016	185
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012 és 2016 között folyamatosan csökkent. Az egészségügygel kapcsolatos pozitív jogok adományozása tekintetében több civil szervezet is működik a városban: Sümegi Menopauza és Osteoporosis Egyesület, Mozgássérültek Országos Egyesületének Sümegi Csoportja, Transzplantáltak Veszprém Megyei Érdekvédelmi és Sport Egyesülete.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ezzel kapcsolatban a városban nem volt tapasztalat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, a sportegyesületek, az azonos érdekekre, érdeklődésre létrejött szerveződések és folytathatnánk a sort. Sümegen erős a civil szervezetek jelenléte, és az Ő általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek, közösségformáló erejűek.

Sümeg városában a közművelődési feladatokat az önkormányzat fenntartásában önálló jogi személyként működő Kisfaludy Sándor Művelődési Központ látja el. Itt működik a Városi könyvtár, internet-hozzáféréssel, és ez az épület a színházi előadásoknak, a táncpróbáknak és a kiállításoknak is kiváló helyet ad. A Művelődési Központban évente többször kerülnek megrendezésre az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítását célzó előadások, beszélgetések. Sümegen kiemelkedő jelentőségű a hastánc, a showtánc és a néptánc oktatása, ennek keretében pedig évente megrendezésre kerül egy-egy gála.

A városi sportpályán minden évben több sportrendezvény kerül megrendezésre, mely programok széles választékát kínálja a város minden korosztálya számára. Szintén szeptemberben zajlik a Mária napi búcsú az ezt kísérő körmenettel. A Művelődési Központban októberben ünnepséget rendeznek az Idősek Világnapja alkalmából.

A Püspöki Palota környezete koncerteknek, városi rendezvényeknek is helyszínt biztosított az elmúlt években, így például a Gesztenyevirág fesztivál és a Szent Jakab Napi Borfesztiválnak is. A Püspöki Palota más borvidékek bemutatkozásának is lehetőséget biztosít egy-egy rendezvény alkalmával.

A város múzeumokkal is büszkélkedhet: Kocsi Múzeum, Kisfaludy Múzeum, Bormúzeum várja a látogatókat.

Mivel Sümegen kiemelkedő jelentőségű a zeneoktatás, ennek fenntartása érdekében több civil szervezet is tevékenykedik. Így évente többször kerülnek megrendezésre hangversenyek. Egyrészt Sümeg Város Fúvószekarának előadásában, másrészt vendégelőadókkal.

A vár nemcsak az idegenforgalomban, de a programszervezésben is kiemelkedő szerepet játszik. Pl Kisfaludy szüret megrendezése, Lovagi játékok.

A teljesség igénye nélkül a városban a közösségi életet szervező legfőbb civil szervezetek a következők:

- *Sümei Városvédő és Szépítő Egyesület*
- *Sümei Fúvós Egyesület*
- *Sümeg Városi Sportegyesület*
- *Sümei Röplabda Egyesület*
- *Menopauza és Osteoporosis Egyesület*
- *Sümei Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A városban működő Rendőrség, a Polgárőrség, és a Város Védők Egyesületének tagjai eredményes együttműködéssel járulnak hozzá a rend fenntartásához.

A városban ritkán találkozhatunk etnikai jellegű konfliktusokkal, de ezekkel kapcsolatban a rendőrség fellépése eddig eredményesnek bizonyult.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Máltai Szeretetszolgálat sümegi csoportja: A szervezet célja, hogy adományokkal segítsék a városban élő rászorulókat, különös tekintettel a gyerekekre és a fiatalokra. Többször is szerveznek ruha és ételosztást a városban.

A bevásárlóközpont (Tesco) előtt ruhagyűjtő konténerek vannak elhelyezve.

A Napfény Szociális Segítő Központ az ellátotti körét rendszeresen segíti ruhanemű kiosztásával. A városnak óriási segítséget nyújtanak a Lovagrendek étel, ruhanemű, gyógyászati segédeszköz, játék adományai. Több helyi civil szervezet gyűjt és juttat el határon túli testvértelepülések, természeti katasztrófák károsultjai részére adományokat.

Az önkormányzat biztosítja a nyári gyermekétkeztetést a rászoruló és igénylő gyermekek részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat 1994 óta működik a településen. A partnerség az önkormányzattal a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a nemzetiséget a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozásához nyújt kiszámítható támogatást. Az önkormányzat és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kölcsönösen együttműködik. Sümeg Város Roma Önkormányzata rendszerint havonta ülésezik, ahol az év elején elfogadott munkaterv alapján döntenek a szükséges kérdésekben.

A Nemzetiségi Önkormányzat már több programmal próbálta javítani a romák esélyegyenlőségét. Minden évben megrendezik a Kisebbségi Napot.

Az önkormányzat kiemelten tevékenykedik a roma gyermekek esélyegyenlőségének javításában. Annak érdekében, hogy ösztönözze a roma gyerekeket a továbbtanulásra, segítsen a roma gyerekekkel kapcsolatban felmerülő problémák megoldásában, ajánlásokat tesz a roma diákok

számára ösztöndíj elnyeréséhez. Ezen célkitűzések realizálását a Mészáros - Ábrahám Alapítvány is elősegíti.

A roma emberek igénylik, hogy a munkahelyteremtésről legyenek konkrét, jövőbeni elképzelések, vagy ha erre nincs lehetőség, akkor a segélyezés terén próbáljanak megoldást találni. Jogszabályi felhatalmazás és a szükséges állami támogatás híján nem mindig sikerül a fenti igényeket kielégíteni, azonban az önkormányzat törekszik alapvető feladatainak eleget téve a cigányság kultúráját megőrizni, a közösségi szellemet ápolni és a szociálisan rászorulóknak részére képzéseket, a gyermekek számára képességfejlesztő programokat szervezni, vagy azokban közreműködni. Az önkormányzat együttműködik a helyi vállalkozókkal az olyan pályázatok elnyerésében, amely a roma lakosság foglalkoztatását segíti elő.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szegregátumban lévő utak nincsenek aszfaltburkolattal ellátva	Utak aszfaltburkolattal való ellátása
célcsoport alacsony képzettségi szintje	kompetenciáknak megfelelő munkahely biztosítása
Elégtelen és helytelen táplálkozás	Az ételmiszerellátás elősegítése: kertgondozás, főzés praktikái, ételmiszersegélyek
képzési és életvezetési tanácsadás szervezése	foglalkoztatási alulmotiváltság

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a településen a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. A 0-18 éves korosztályon belül a fiatalabb korosztályok (0-2 és 3-5 évesek) aránya csökken az idősebb korosztályokhoz képest, ami az alacsonyabb születési adatokkal, és növekvő negatív demográfiai trendekkel hozható kapcsolatba.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a településen a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. Az átlagos természetes éves népszaporulat a 2012-2016-os időszakra -71 fő.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	200	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	7	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30-16:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	14	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Sümegegyen egy óvoda működik, a Kompanik Zsófia óvoda, ahova 4 településről járnak be a gyermekek.

Az intézményben hét csoport van összesen 200 férőhellyel. Az óvoda fél héttől délután fél ötig tart nyitva. A nyári óvoda bezárás általában július-augusztus hónapra esik és két hétig tart. Az óvodapedagógusok száma 14 fő, akik közül mindenki rendelkezik diplomával. Gyógypedagógus nincsen, viszont dajka/gondozónő segíti az óvónők munkáját. Hiányzó létszám az intézményben 1 fő óvodapedagógus.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	172	8	240	1	172	n.a.
2013	172	8	240	1	172	n.a.
2014	157	7	200	1	157	n.a.
2015	n.a.	7	200	1	158	n.a.
2016	n.a.	7	200	1	165	n.a.

2017	n.a.	7	200	1	174	n.a.
------	------	---	-----	---	-----	------

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Sümegeen egy óvoda működik, a Kompanik Zsófia óvoda. A városban 7 óvodai csoport van, melybe 2017-ben összesen 174 kisgyermek járt. Az óvodai férőhelyek száma nincs teljesen kihasználva, így lenne még kapacitás további gyermekek nevelésére. Az óvodában a kompetencia alapú nevelés elvét alkalmazzák, mely alkalmas a kisgyermek egyéni készségeinek korai fejlesztésére.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

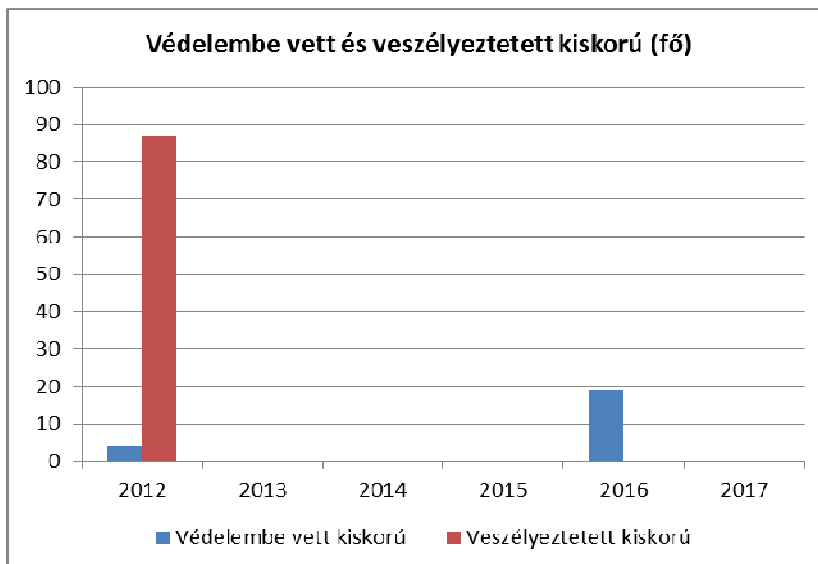
Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Sümegei Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya a gyermeket védelembe veszi.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	4	87
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	19	n.a.
2017	13	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előbbieken (hátrányos helyzetű a)–c) pontjaiban) meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Év	Óvodába beírt gyermekek száma	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma	halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma
2013	172	48	22
2014	157	34	16
2015	158	9	16
2016	165	5	14
2017	165	9	8

Forrás: KIR STAT

Év	tanuló létszám	hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma	halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma
2013	504	78	54
2014	519	69	42
2015	508	16	29
2016	503	14	23
2017	481	15	24

Forrás: KIR STAT

Év	tanuló létszám	hátrányos helyzetű középfokú iskolás gyermekek száma	halmozottan hátrányos helyzetű középfokú iskolás gyermekek száma
2013	504	48	12
2014	519	29	11
2015	508	5	9
2016	503	4	5
2017	481	3	8

Forrás: KIR STAT

Év	összes hátrányos helyzetű gyermekek száma	összes halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2013	174	88
2014	132	69
2015	30	54
2016	23	42
2017	27	40

Forrás: KIR STAT

Az alábbi táblázatokban látható, hogy 2013 és 2017 év között az óvodában, az általános iskolában és a középfokú oktatási intézményekben az összes létszámból mennyi óvodás és mennyi diák volt hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű.

Az összesítésben az látszik, hogy mind a hátrányos helyzetű gyermekek száma, mind pedig a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma évről évre csökken. A HH-s gyermekek száma 2013-ról 2017-re 147 fővel, a HHH-s gyermekek száma 48 fővel lett kevesebb.

Tanoda Program

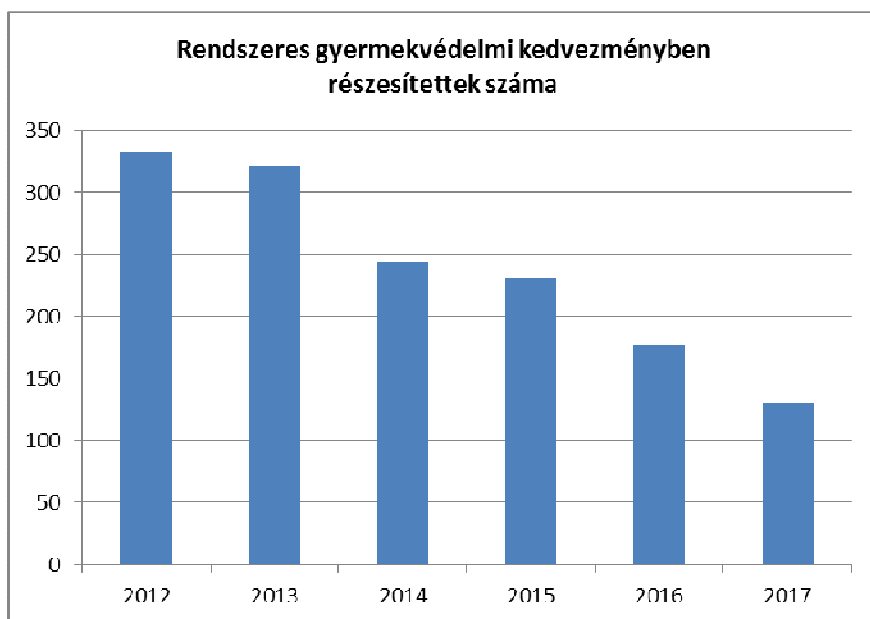
A program 2013-ban indult és 2015-ben ért véget. 30 fő hátrányos helyzetű 5-8. osztályos tanuló bevonására került sor. A program célja, hogy javítsa az érintett tanulók tanulmányi eredményeit, mentorok bevonásával elősegítsék az alapvető szociális és tanulási kompetenciák elsajátítását, továbbá a szülők bevonásával elősegítsék a teljes család hosszabb távon bekövetkező integrációját.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	333
2013	321
2014	244
2015	231
2016	178
2017	130

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az elmúlt években folyamatosan csökkent.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekvédelem elsődleges szempontja, hogy a gyermek minden olyan támogatást (mind szellemi, erkölcsi, mind pedig anyagi oldalon) megkapjon, mely egészséges fejlődéséhez

elengedhetetlen. Az évek folyamán lezajló törvényi változások következtében jelentősen módosultak a támogatások formái vagy éppen megszüntetésre kerültek egyes támogatások, mint például az óvodáztatási támogatás.

Sümege Város Képviselő-testületének rendelete alapján a gyermek és fiatal felnőtt részére rendkívüli települési támogatást lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó család időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, amennyiben a család egy főre jutó jövedelme nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét.

Elsősorban azokat a személyeket indokolt alkalmanként települési támogatásban részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező nem várt többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításhoz, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Évközben a gimnáziumban, az általános iskolában, az óvodában és bölcsődében biztosított a gyermekek étkeztetése.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	60	109	178	339	21	75
2013	56	n.a.	n.a.	n.a.	18	59
2014	48	95	74	429	6	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Óvoda: a gyermek 50%-os díjkedvezményes étkezésre jogosul három vagy több gyermek esetén a szülő nyilatkozata alapján, illetve a tartósan beteg gyermek a szakorvos által kiadott igazolás alapján.

Ingyenes étkezésre jogosult a rendszeres gyermekvédelmi-kedvezményben részesülő gyermek, amennyiben a szülő bemutatta az önkormányzat által kiadott határozatot. A határozat bemutatása és érvényességének figyelemmel kísérése a szülő feladata és felelőssége.

2015-ben a gyermekszegénység elleni program keretében Sümege Város Önkormányzata a nyári étkeztetés biztosítására támogatásban részesült.

A nyári gyermekétkeztetésben támogatásból részesülő kiskorú gyermekek száma 72 fő volt, 6 fő pedig önerő bevonásával vett részt a programban. Ezzel 40 helyi családnak segített az iskolai szünetekben az egyszeri meleg étkezés biztosításában.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Az állampolgárság tekintetében, mindössze 2011-ben volt egy magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek a középiskolában, a szám e tekintetben elenyésző.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályzó 6 §- a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétet biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

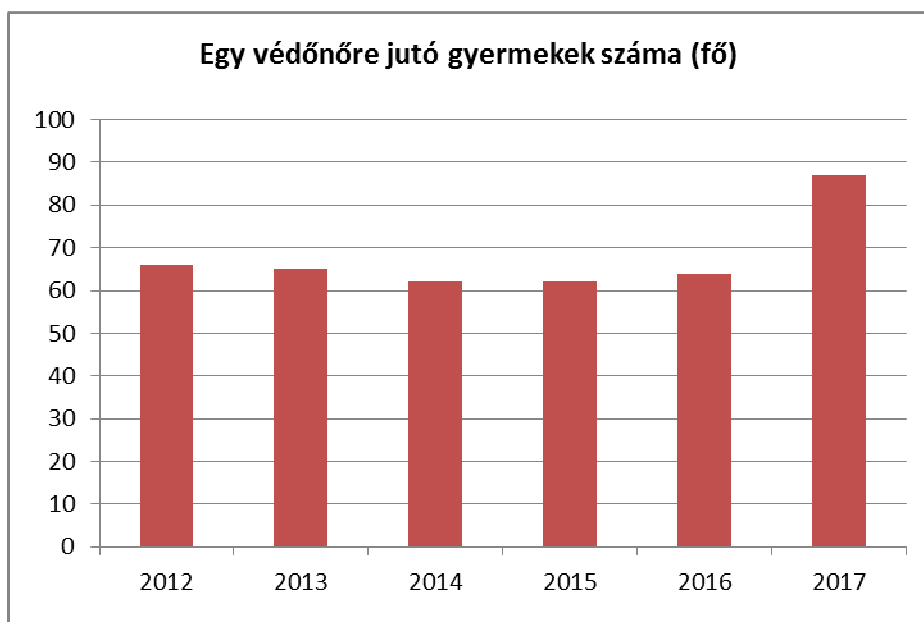
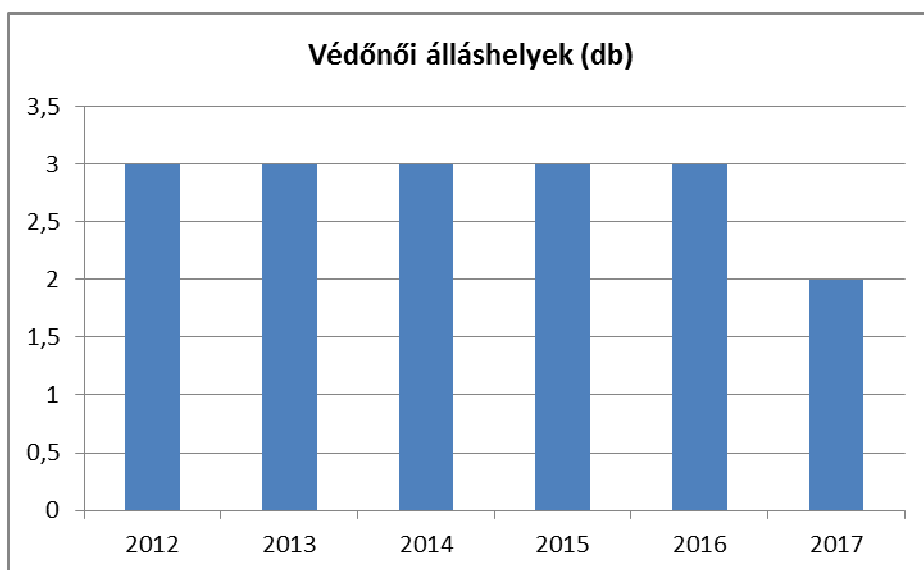
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A területi védőnő feladata a várandós gondozás, a 0-6 éves gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, a családi kötődés támogatása. Gondoskodik a gondozási folyamat zavartalan lebonyolításáról, az anya, illetve a törvényes képviselő tájékoztatásáról és a szükség szerinti szakorvos irányításáról. A védőnő kiemelt figyelmet fordít a szűrővizsgálatok, kötelező védőoltások megtörténtéről és az életkornak megfelelő egészséges életmódra neveléséről, felvilágosításáról. A védőnő feladata a növédelem, a családtervezés, az anyaságra, szülésre való felkészülés segítése.

A védőnői szolgáltatás egyik speciális területe az iskolavédőnői tevékenység. Feladatuk a 6-18 évesek egészségének megőrzése, az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése és gyógyítása történik. Az iskolavédőnő a hozzátartozó oktatási intézményben egészségfejlesztő tevékenységet végez, életkornak megfelelő témában, kiscsoportban, illetve osztályfőnöki, biológiai órák, egészségnapok, tanfolyamok keretében. A tevékenység célja a tanulók, közvetve a családjuk egészségmegtartásának pozitív irányba történő fejlesztése, az egészség értéként kezelése. Fontos, hogy ismerjék a szervezetük élettani működését, hogy időben észlelhessék azok kóros elváltozásait.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	3	66
2013	3	65
2014	3	62
2015	3	62
2016	3	64
2017	2	87

Sümegeen 2012 és 2016 között 3 területi védőnő volt, 2017-ben 2 területi védőnő helyettesítéssel oldotta meg Sümeg III. körzetét a sajátjai mellett.

Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2012 és 2015 között csökkent. 2016-ben 2 fővel növekedett. 2017-ben 23 fővel növekedett, ez a szám a helyettesítés miatt lett magasabb.

	Sümegeprága	Bazsi	Rigács	Megyer	Zalamegyes	Ukk	Zalagyömörő
2012	5	2	6	1	0	4	2
2013	4	5	6	1	0	4	6
2014	4	9	7	0	0	1	8
2015	6	3	5	0	0	3	12
2016	4	3	8	0	0	0	5
2017	3	3	5	0	0	6	5

Az alábbi táblázatból látható, hogy Sümegen kívül az alábbi települések tartoznak még a területi védőnőkhöz.

Az iskolavédőnői tevékenység

A védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése, és ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése és gyógyítása történik. Az iskolavédőnő a hozzátartozó oktatási intézményben egészségfejlesztő tevékenységet végez, életkorban megfelelő témában, kiscsoportban, illetve osztályfőnöki, biológiai órák, egészségnapok, tanfolyamok keretében. Sümegen egy iskolavédőnő van.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	5694	713	0	2
2013	0	5606	783	0	2
2014	0	5548	784	0	2
2015	0	5557	781	0	2
2016	0	5515	779	0	2
2017	0	5682	816	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Sümegeen két gyermek háziorvos van, a gyermekorvosok által ellátott gyermekek száma növekedést mutat. 2012-ről 2017-re 103 fővel növekedett.

Háziorvosi szolgálat	Össz. lakos: 0-14 év (fő)	Össz. lakos: 14- év felett (fő)	Háziorvosi szolgálat (Sümege) összesen:
I. sz. felnőtt háziorvosi körzet		1607	1607
II. sz. felnőtt háziorvosi körzet		2208	2208
III. sz. felnőtt háziorvosi körzet		1664	1664
I. sz. gyermek háziorvosi körzet	300		300
II. sz. gyermek háziorvosi körzet	407		407

Település	707	5479	6186
összesen:			

A táblázat adataiból látható, hogy 2018. december 31.-én mind a házi gyermekorvosi mind a felnőtt orvosi körzet lakosainak száma az előző évhez képest csökkent.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városban megtalálható és jól kidolgozott rendszer működik az oktatás. Sümeg a bölcsődei, az óvodai ellátás mellett mind az alapfokú, min a középfokú oktatást biztosítja az itt élők, valamint a térség fiataljai számára.

Bölcsődében:

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja. A napirenden belül az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, ne legyen túl sok várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg.

Alapvető céljuk: Az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése. Feladataik: Lehetőségteremtés minden gyermek egyéni képességeinek a maximális kibontakoztatása. Segítségadás - egyénenkénti bánásmóddal – a hátrányok csökkentése érdekében. Prevenció, segítségnyújtás. A család figyelmének felhívása az emberi kapcsolatok kialakítására való képesség, állandó formálásának fejlesztésére, hogy egy-egy család, egy-egy ember ne csak magára, hanem a többiekre is gondoljon. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedésének segítése, egyéni bánásmód alkalmazásával.

Gyermekvédelmi munka feladatainak alapja:

A gyermek személyiségjogainak az elismerése.

A családok megismerése, tapintatos személyes kapcsolattartáson keresztül a peremhelyzet okainak feltárása.

A segítségadás jellegétől függő preventív és hasznos módszerek alkalmazása, az egyéni sorsokkal való törődés.

A speciális gyermeki képességünkre alapozott fejlesztőtevékenység végzése, a humánus, megértés és szeretetpótlás módszerével.

Esetenkénti hatósági intézkedés kezdeményezése.

A családra vonatkozó hatékonyabb "ráhatás" érdekében kapcsolattartás felelős személyekkel, intézményekkel.

A gyermekvédelmi munka folyamatos elemzése, értékelése, dokumentálása.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beövődésének segítése, szakemberek bevonásával (gyermekorvos, védőnő, családsegítő szolgálat).

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

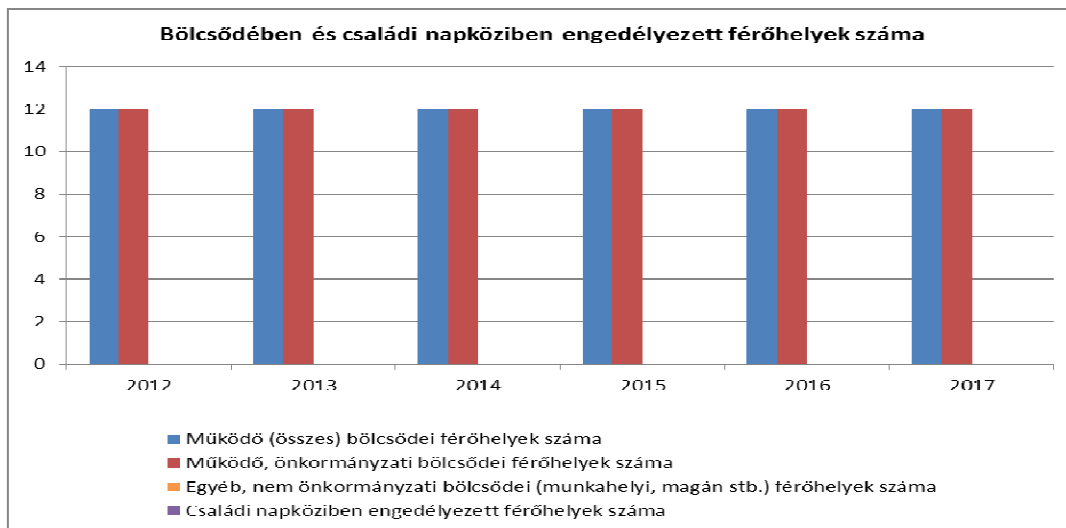
Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	12	n.a.	0
2013	1	10	n.a.	0
2014	1	12	n.a.	0
2015	1	10	n.a.	0
2016	1	12	n.a.	0
2017	1	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	12	12	0	0
2013	12	12	0	0
2014	12	12	0	0
2015	12	12	0	0
2016	12	12	0	0
2017	12	12	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Sümege Város Önkormányzata 2018-ban 80 034 626 Ft összegű támogatást nyert el a TOP-1.4.1-16-VE1-2017-00026 azonosítószámú pályázaton. A projekt keretében egy új bölcsődeépület megépítése a cél, mellyel 2x 12 főre nő a bölcsődei férőhelyek száma. A pályázat tartalmazza, az akadálymentesítés megvalósulását is.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátás célja olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás biztosítása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat- összehangolva más gyermekeket ellátó intézményekkel illetve szolgáltatásokkal- szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

e) gyermekvédelem

A városban a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások, kedvezményes iskolai étkeztetés, segély tűzifa formájában.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A diákok tanórán kívül eltöltött ideje a „szabadidő”. Ez a kifejezés nem a legszerencsésebb, hiszen napjaink rohanó világában ennek, az iskolán kívül eltöltött időnek nagy részét a házi feladatok elkészítése, a következő napra való felkészülés, valamint a különórákon való részvétel

tölti ki. Ez nem meglepő, mivel a továbbtanulás szempontjából a diáknak érdeke az egész napos tanulás, minden előnyével és hátrányával együtt.

A Városi Óvoda programjában kiemelt szerepet kap az egészséges életmódra nevelés, ezen belül is az önmagához mérten dinamikusan fejlődő, összerendezett mozgáskultúrával rendelkező gyermekek és az életkori sajátosságaiknak megfelelő természetszeretet kialakítása. Az óvodai nevelésnek mércéje a gyermek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi, lelki fejlődésének elősegítése

A városban élő gyermekek által a közoktatási intézményrendszeren keresztül elérhető egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok.

2009 őszétől az alapfokú művészetoktatás a gimnázium épületében történik. A zeneiskola növendékei sikeresen szerepelnek a város rendezvényein, országos és megyei versenyeken szép eredményekkel bizonyítják az itt folyó szakmai munka minőségét.

A diákok a zeneiskola hangversenytermében illetve a város különböző helyszínein (Művelődési Központ, Hotel Kapitány Wellness Szálló) rendszeresen lehetőséget kapnak tudásuk bemutatására.

2018-ban elindult a Baba-mama klub. A védőnői szolgálat iránymutatásaival, közös szervezéssel megvalósult, hogy az édesanyák hétről – hétre összejönnek, és különböző szervezett programokon vegyenek részt 0-tól 3 éves korú gyermekeikkel. A babamasszázs oktatásának is nagy sikere van körükben, de a Mikulásozás is segített a közösségen belül a kapcsolatok építésében.

Úszásoktatás is működik Sümegen a tanuszodában. Korcsoport szerint lehet jelentkezni.(Baba csoport 3 hónapos kortól-2 éves korig és Manó csoport 2-4 éves gyerekek)

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Évközben a gimnáziumban, az általános iskolában, az óvodában és bölcsődében biztosított a gyermekek étkeztetése.

Ingyenes tankönyv az állam által biztosított az 1-8. évfolyamon.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nincsen információ, a bölcsőde, az óvoda és az iskolai intézmények esetén. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus foglalkozik nyugodt, fejlődésüket szolgáló környezetben. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára

elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás. A középiskolai oktatásban integrált oktatás érhető el az SNI gyermekek számára.

Hátránykompenzáló juttatások tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhető, a törvény által szabályozott keretek között.

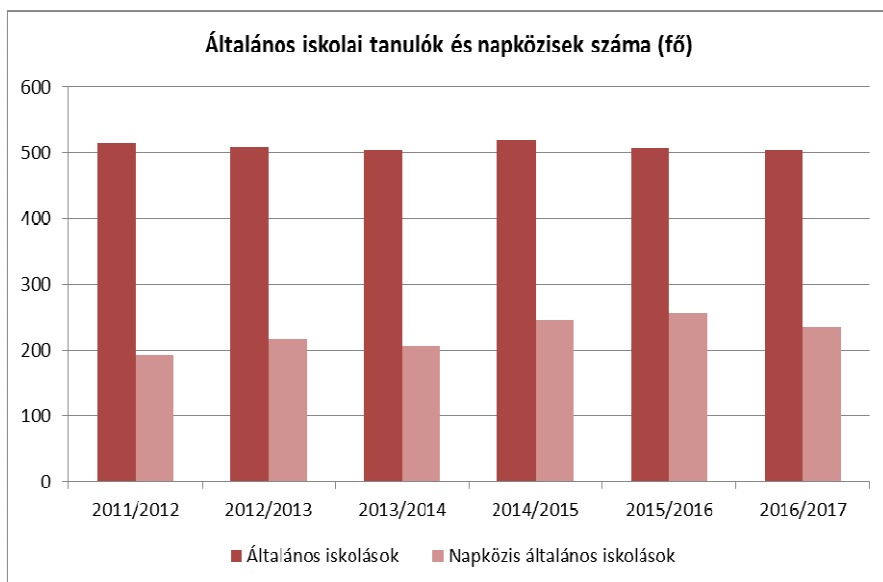
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	254	261	515	192	37,3%
2012/2013	261	249	510	218	42,7%
2013/2014	240	264	504	205	40,7%
2014/2015	263	256	519	246	47,4%
2015/2016	269	239	508	257	50,6%
2016/2017	242	261	503	236	46,9%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

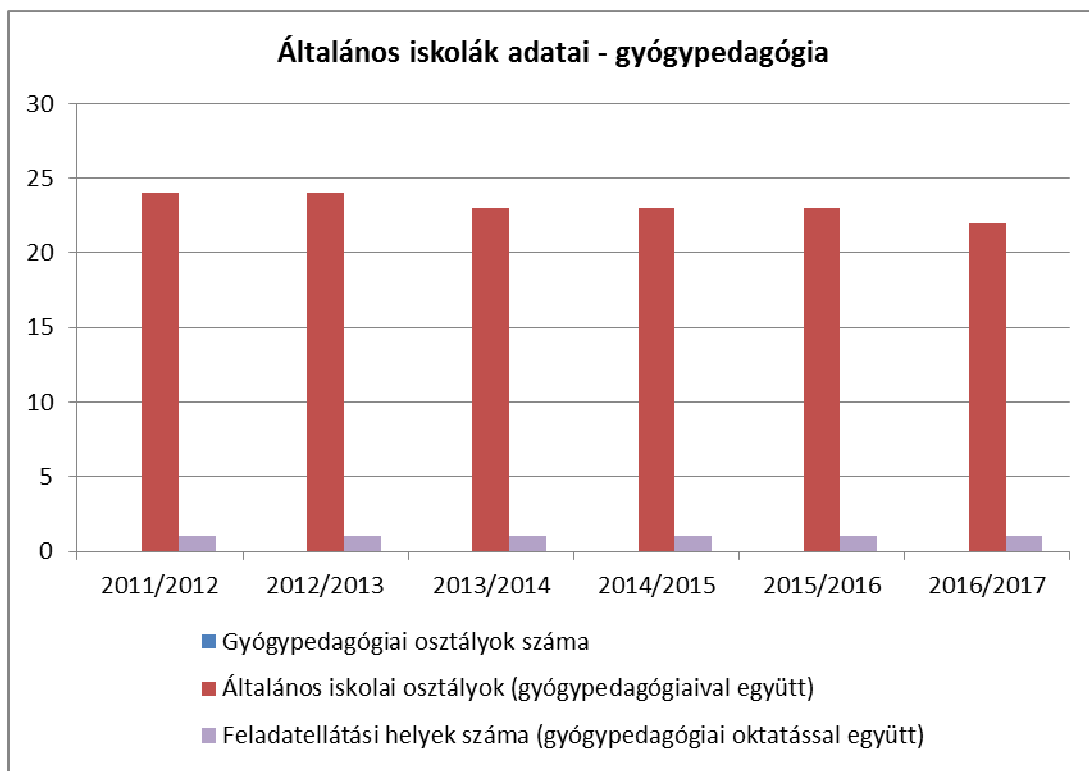
Az általános iskolások száma a 2011/2012 tanévhez képest 2016/2017-es tanévben 12 fővel lett kevesebb. 2014/2015 tanévben volt kisebb kiugrás az előzőhöz képest, ott 15 fős növekedés észlelhető.

A napközis tanulók aránya az általános iskolai létszámnak kb. 40 %-a.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a.	24	1
2012/2013	n.a.	24	1
2013/2014	n.a.	23	1
2014/2015	n.a.	23	1
2015/2016	n.a.	23	1
2016/2017	n.a.	22	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

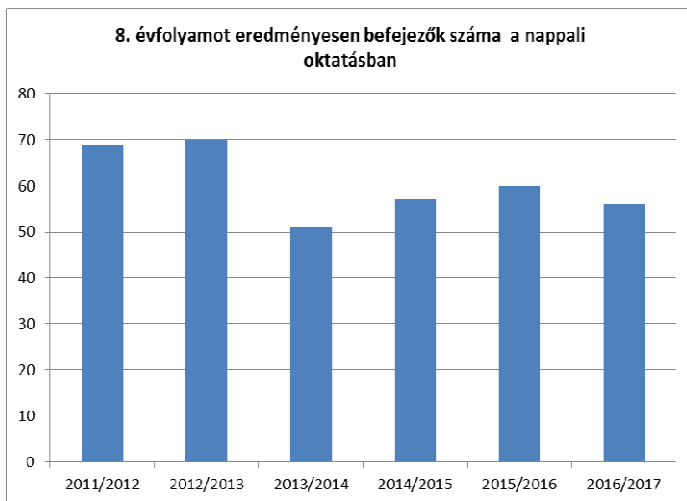

Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) folyamatosan csökken.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezték a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	69
2012/2013	70
2013/2014	51
2014/2015	57
2015/2016	60
2016/2017	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az általános iskolai nappali oktatást befejező gyermekek száma változó, hol növekvő, hol csökkenő számot mutat.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában a 174 gyermekre, 7 csoportra 14 fő óvodapedagógus és 7 dajka van. Az összes hiányzó létszám 1 fő óvodapedagógus. Az iskolákban a személyi feltételekből az iskolapszichológus hiányzik, akinek nagyon fontos szerepe lenne.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, a bölcsőde, óvoda és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. A szükséges esetekben a gyermekek és tanulók megkapják a szükséges szakmai támogatást.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények továbbtanulási mutatói igen változatos képet mutatnak. A gimnáziumokban továbbtanulók száma jelentős. Az általános iskola befejezése után kevés az olyan tanuló, aki nem tanul tovább. Sümegen a nyolcadik osztályos tanulóknak két intézményben is van lehetőségük a továbbtanulásra. (Kisfaludy Sándor Gimnázium, Pápai Szakképzési Centrum sümegi telephelye)

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A természetbeni juttatás egyik formája a kedvezményes vagy ingyenes gyermekétkeztetés a másik normatív kedvezmény pedig az ingyenes tankönyvellátás.

Sümeg Város Önkormányzata minden évben kiírja az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködésben a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot, amelynek

célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási részvételének támogatása.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyári napközi megszervezése	általános iskolás gyermekek szünidei foglalkoztatása
Bölcsődei férőhely bővítése	a bölcsődei csoportok számának növelése 2*12 főre
gyermekpszichológus alkalmazása	Sok a mentális segítségre szoruló 18 év alatti gyermek
a végzős diákoknak nincs elképzelésük a pályaválasztásról	pályaorientáció segítése
Egyre súlyosabb az iskolán belül megnyilvánuló erőszak	iskolán belüli erőszak megszüntetése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők az átlagosnál rosszabb pozíciót foglalnak el a foglalkoztatási struktúrájában, így keresetük is alacsonyabb (bár nem jelentős a különbség), mint a férfiaké, s ez különösen megnehezíti egy nő helyzetét válás esetén, amikor a gyermekek nevelése, eltartása, iskoláztatása jelentős részben rá hárul.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

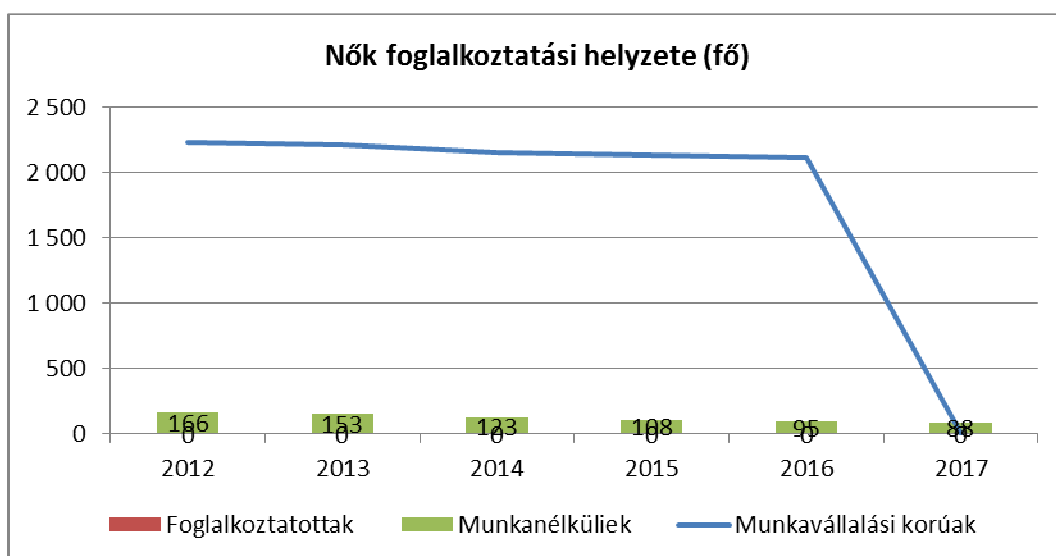
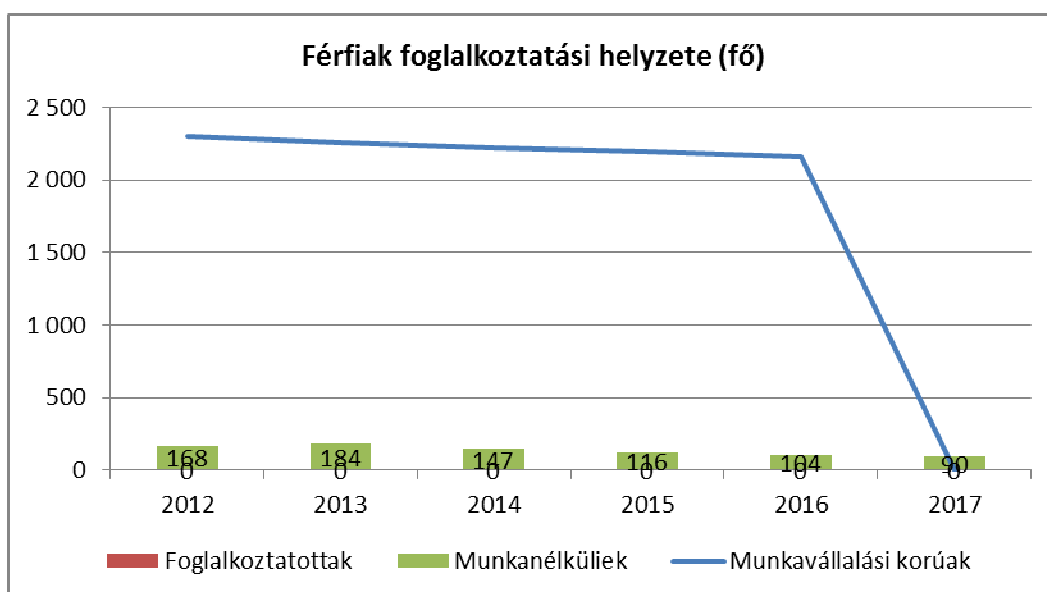
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

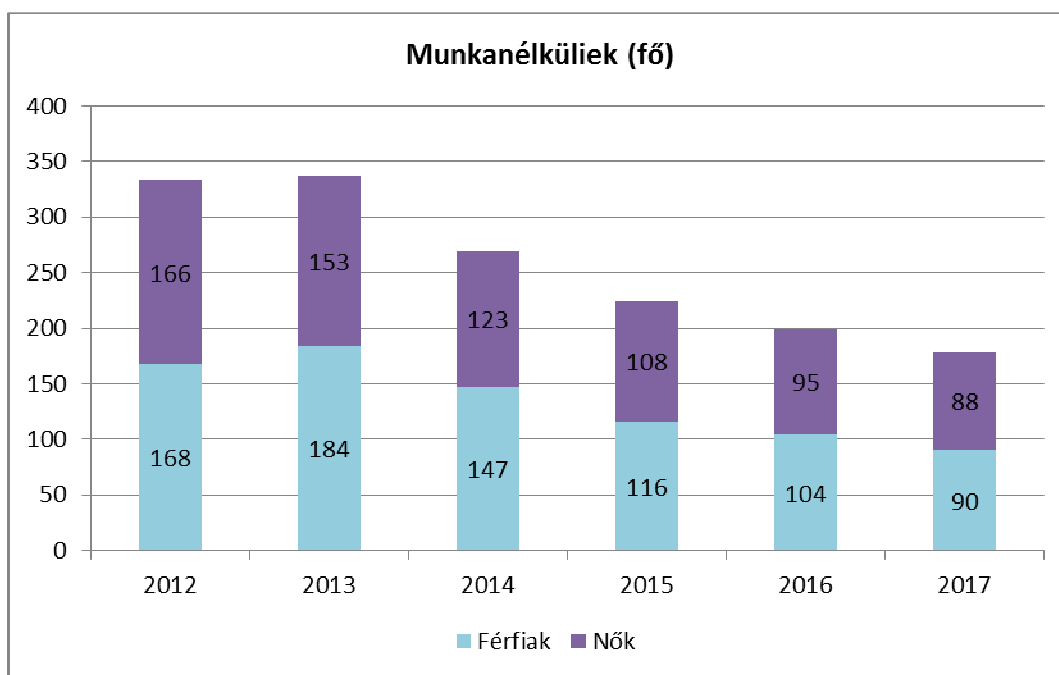
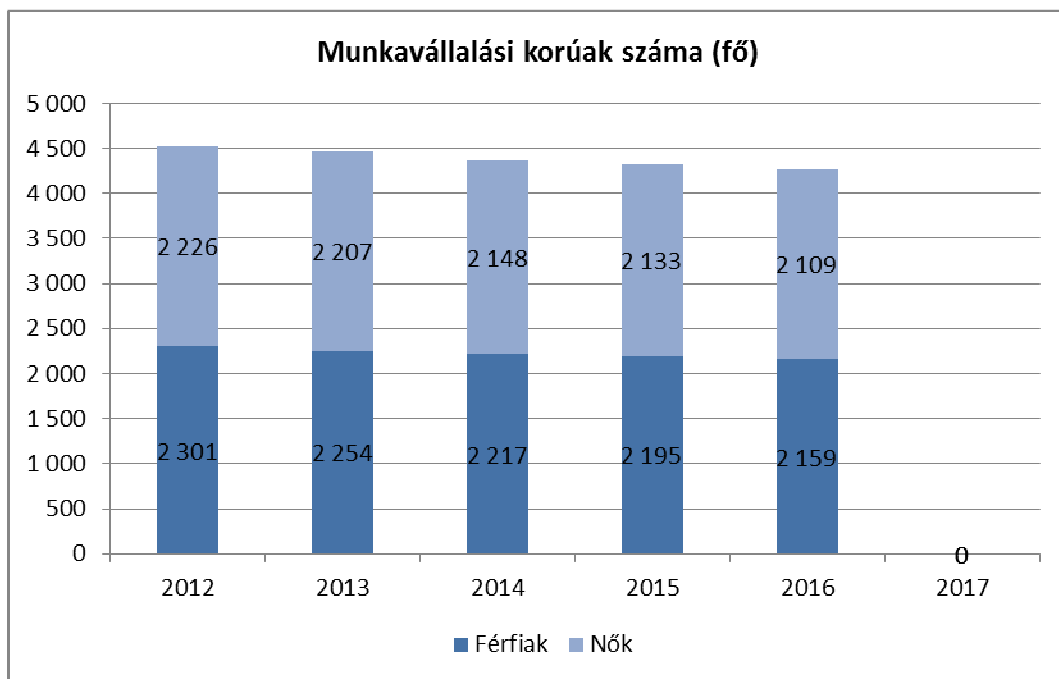
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	2 301	2 226	n.a.	n.a.	168	166
2013	2 254	2 207	n.a.	n.a.	184	153
2014	2 217	2 148	n.a.	n.a.	147	123
2015	2 195	2 133	n.a.	n.a.	116	108
2016	2 159	2 109	n.a.	n.a.	104	95
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	90	88

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Napjainkban az egyik leglátványosabb jelenség, hogy a nők egyre növekvő számban léptek be a munkaerőpiacra. Ez lehetővé teszi számukra, hogy kihasználják képességeiket és ez által gazdasági függetlenséget érjenek el. Az utóbbi tíz évben nemcsak az EU országokban, hanem világszerte az összes foglalkoztatottak közül a nők aránya emelkedett.

A településen a munkanélküli nők aránya vizsgált időszakban alacsonyabb, mint a férfiaké. Ugyanakkor a bázis évhez viszonyítva a csökkenő tendenciát mutat mind a két nem munkanélkülisége.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Sümegi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzéseken történő részvételre van lehetőség.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A családi kötelezettségek még mindig legnagyobb részt a nőkre hárulnak. Amikor a gyermeknevelési tevékenységeket összhangba kell hozni a munka által támasztott követelményekkel, a nőktől elvárják, hogy megoldást találjanak ennek a két szerepnek az összehangolására.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányait fokozza a háztartási és családi kötelezettségek egyenlőtlen megoszlása, valamint az a tény, hogy Magyarországon a nőknek csak kis hányada dolgozik részmunkaidőben, és az egyéb rugalmas munkavégzési lehetőségek is ritkák. Hazánkban még nem annyira terjedt el a részmunkaidős foglalkoztatottság, vagyis még mindig kevesebb a lehetőség erre, mint amennyire szükség lenne. A fejlett országokban szélesedő tendencia, hogy a gyermekes nőknek biztosítani kell a részmunkát vagy a távmunkát. Mégis leggyakrabban a kisgyerekes anyák, valamint a gyermekgondozás vagy egyéb ok miatti távollét után ismét elhelyezkedni kívánó nők esetében tapasztalható a hátrányos megkülönböztetés, valamint a 45 év feletti nőknél. Gyermekvállalás esetén a nők szempontjából a keresetkiesés mellett az sem elhanyagolható, hogy az otthon maradt anyák munkaerőpiac által értékelt „humán tőkéje” a feltételezések szerint devalválódik, hiszen az érintettek „kiesnek” szakmájukból. Ehhez járul hozzá az is, hogy a munkaadók nem szívesen foglalkoztatnak (kis) gyermekes anyákat, mivel feltételezéseik szerint családi kötöttségeik miatt gyakrabban hiányoznak, valamint a váratlan helyzetekhez, a túlórázással kapcsolatos igényekhez rugalmatlanabban tudnak alkalmazkodni. A gyermekvállalás tehát továbbra is a jövőbeli munkavállalás korlátját jelentheti.

Megoldásként erre a családbarát munkahelyek szolgálhatnak. Ezt nem elég csupán megalapítani, hanem a sikeres működés érdekében a munkáltatók szemléletének is ezzel párhuzamban változnia kell. A mostani helyzetben ugyanis az a legnagyobb probléma, hogy a terhes nők előbb-utóbb elvesztik állásukat és a nők nagy részének döntenie kell a család és a karrier között. Pedig a kisgyermekes anyák is tudnának dolgozni, akár részmunkaidőben, akár távmunkában. Magyarországon egyelőre még egyik munkaformának sem alakult ki kultúrája.

Sümeg településen konkrét megkülönböztetési esetről tapasztalatok alapján nem volt adat. Kisebb hátrányként felmerülhet a távmunka hiánya, és a munka illetve a család összeegyeztetését segítő intézkedések hiánya. A városban nincs olyan nyilvános fórum, amely segítségével a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos tapasztalataikat elmondhatnák az érintettek. Biztosan megjelenének ezzel kapcsolatos tapasztalatok, de lehetőségük nincs rá a lakóknak, hogy ezt valahol kinyilvánítsák.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A cégek és a közszféra még mindig nem fektetnek arra nagy hangsúlyt, hogy megfelelően biztosítsák a táv-illetve a részmunkát a munkahelyeken. Kivételek persze vannak, és a nagyobb városokban, de főként Budapesten a nagyobb multinacionális cégeknél bevezették a részmunkaidős

foglalkoztatottságot, sőt még munkahelyi óvodát is üzemeltetnek. A nagyobb cégeknél a fővárosban már kezdetét vette a családbarát munkahely is, ahol biztosítják ezeket a feltételeket az alkalmazottaik számára. E tekintetben különösen nehéz a helyzet a vidéki városokban, illetve a falvakban, községekben, ahol nem működik bölcsőde, óvoda, iskola, vagy a befogadóképessége alulmarad a felmerülő igényekhez képest.

A településen óvoda, ezen belül bölcsőde működik és iskola is található.

Családi napközi nincs. Az óvoda reggel fél héttől fogadja a gyermekeket délután fél 5-ig, az óvoda nyári időszakban 2 héten keresztül zárva tart.

A városban a családoknak sok esetben gondot okoz a gyermekül felügyeletének megoldása a tanítási szünetben. Vannak szerencsés helyzetben lévő családok, akik gyermekeiket a szintén helyben élő nagyszülőkre tudják bízni, amíg ők dolgoznak.

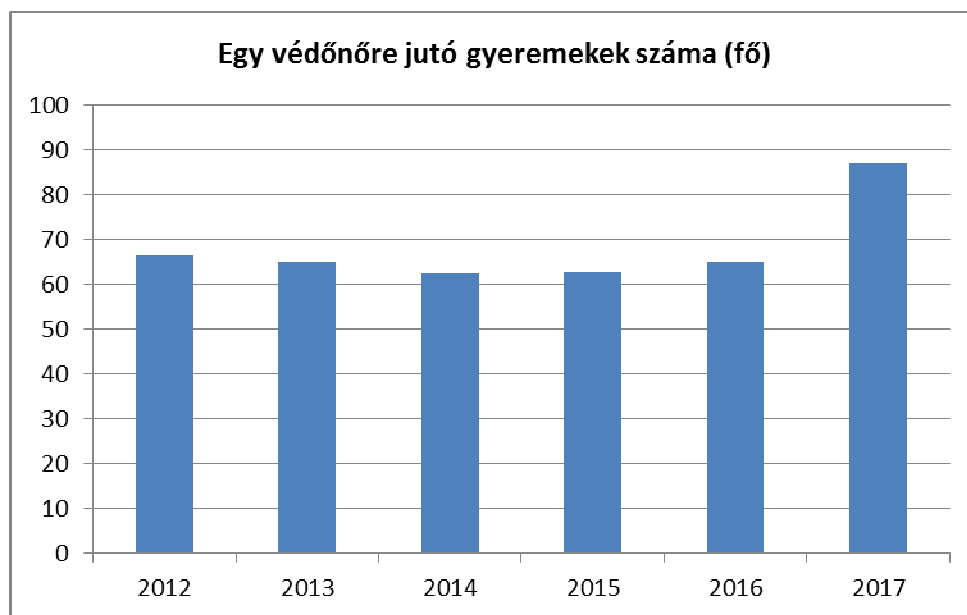
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	3	199	66
2013	3	195	65
2014	3	187	62
2015	3	188	63
2016	3	193	65
2017	2	174	87

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Sümegeen a védőnői szolgálat megfelelő működésről tesz tanúbizonyságot. Tapasztalatok alapján mondható, hogy a gyermekes családok elégedettek a védőnői ellátás minőségével. Így

hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

A városban a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a Napfény Szociális Segítő Központ keretein belül működik. Gyermekjóléti szolgáltatás keretén belül feladatuk a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, amely hozzájárul a nők helyzetének javításához is.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Országos szinten elmondható az az álláspont, hogy a tényleges esetek száma jelentősen elmarad a feljelentések számától. Nem mondható el ez másképpen Sümeg városról sem. Azokról az esetekről, ahol az erőszak megtörténik, de ezt nem követi feljelentés nem lehetséges az adatszolgáltatás. A nők tartanak a következményektől, egy új önálló élet elkezdésétől, melyet anyagi és érzelmi tényezők is korlátoznak.

A város közbiztonságáról még elmondható, hogy a tapasztalatok alapján megfelelő. A rendőrség, a polgárőrséggel és a Városvédő Egyesülettel együttműködésben rendszeresen járőröznek a városban a lakók magas fokú biztonsága érdekében.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton nem működik. A krízishelyzetben igénybe vehető egyéb szolgáltatások: a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat. Ami szoros kapcsolatot tart fenn a város nevelési-oktatási intézményeivel, rendőrséggel, Városi Gyámhivattal, munkaügyi központtal, védőnői szolgálattal, városi nevelési tanácsadóval és a kisebbségi önkormányzattal. A megelőzés érdekében a szolgálat megpróbál még a veszélyeztetettség kialakulása előtt kapcsolatba lépni a családdal, kideríteni a kialakuló probléma okát és segítséget nyújtani annak megoldásához.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők és a férfiak is azonos jogokkal rendelkeznek. Ez több területen is megmutatkozik.

A településen megválasztott Képviselő testület tagjai között 1 fő a női nem közül került ki.

Az önkormányzati vezetők között is nagyobb arányban vannak a nők.

A háziorvosi feladat ellátás területén is megfigyelhető a nők magasabb számú aránya.

Megfigyelhető a városban működő önkormányzat intézményeknél is, hogy a vezetők vagy a helyetteseik nagy többségben a nők közül kerülnek ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők problémáira vonatkozó kezdeményezésekről a településen kevés adat található. Jelenleg Sümegen működik a Baba-Mama klub, amely a kisgyermekes anyukák számára nyújt kikapcsolódási lehetőséget a hétköznapokból.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön
--

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok a munkanélküli diplomás; a távmunkához nincs szabályozás, nincs infrastrukturális háttér, nincs tapasztalat	Távmunka és részfoglalkoztatás feltételeinek, gyakorlatának megteremtése
Háztáji feladatok beszűkülése	Szemléletformálás: előadások tartásával
Azoknál a családoknál, ahol iskolás kor alatti gyermeket nevelnek, kevesebb feladat háruljon a szülőkre	Kisgyermekes családok otthoni önkéntes segítségnyújtása

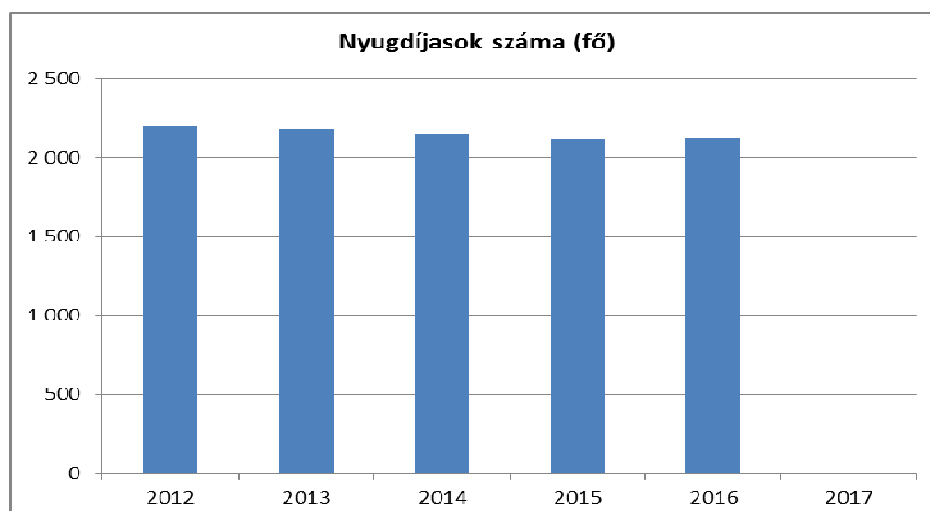
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	942	1255	2 197
2013	916	1263	2 179
2014	884	1270	2 154
2015	869	1248	2 117
2016	879	1246	2 125
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy 2012 és 2015 között folyamatosan csökkent a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma, míg a nők száma először növekedett majd lassú csökkenés következett be.

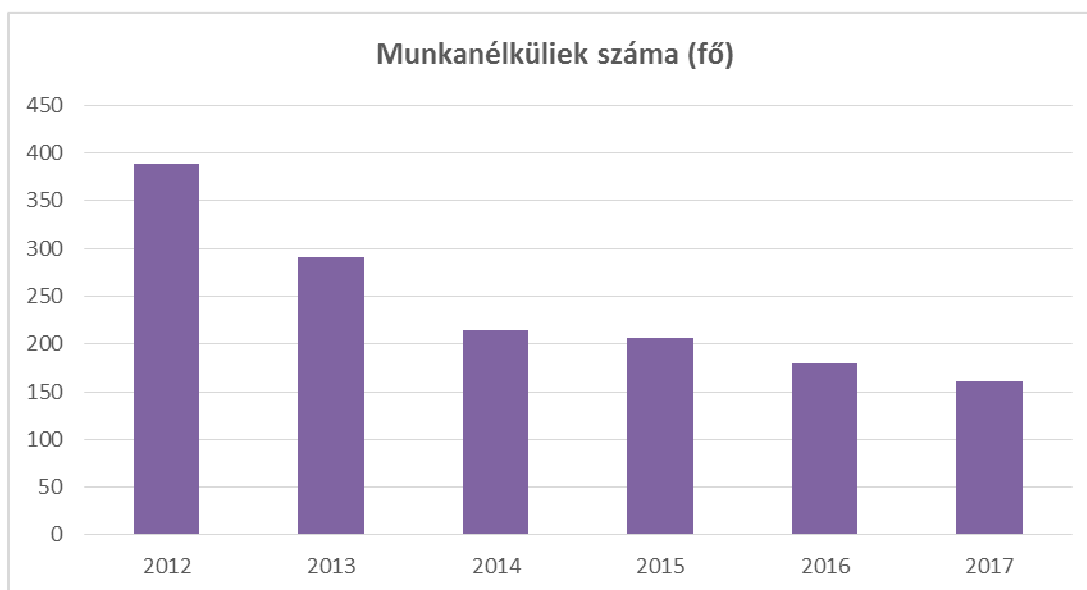
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

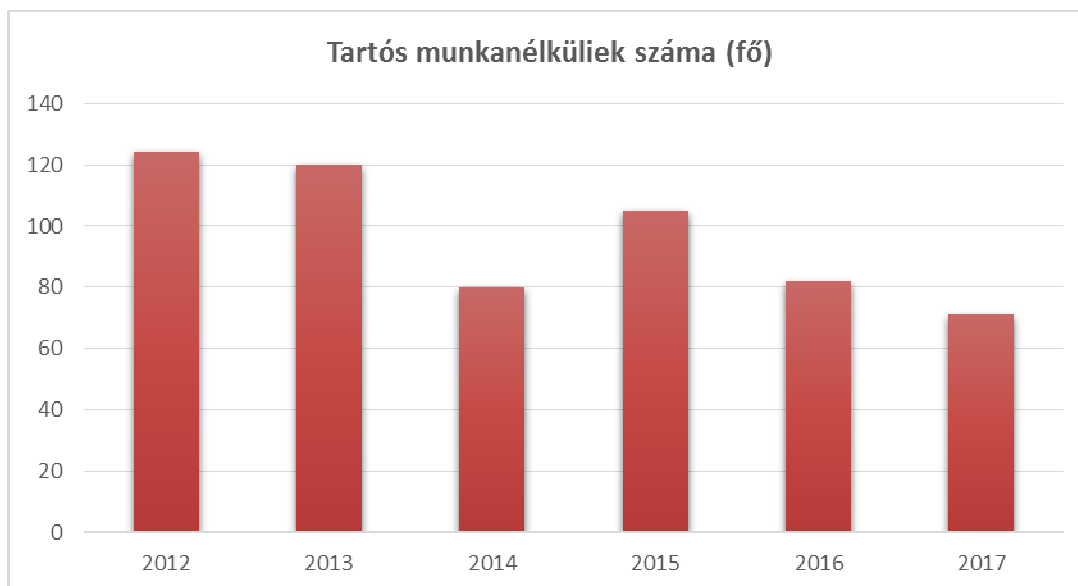
a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	389	56	14%	124		
2013	291	59	20%	120		
2014	214	53	25%	80		
2015	206	62	30%	105		
2016	180	56	31%	82		
2017	161	52	32%	71		

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A táblázatból látható, hogy az elmúlt évek során az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya változó tendenciát mutat. Mégis 2012-ről 2017-re 5 fővel csökkent.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Mivel a munkaerőpiacon számottevő a munkanélküliek hányada, emiatt az idősebb korosztály még inkább kiszorul a versenyből. A munkáltatók kész munkaerőt akarnak, és nagyon keveset kívánnak törődés és anyagi értelemben fordítani az alkalmazottaikra. A munkavállalóknak ez által sem motivációja, sem lehetősége nincs szervezett fejlesztésbe bekapcsolódni. Különösen a közép és idősebb korosztálynál probléma ez, mert a fiataloknak az iskola elvégzése után még jó néhány évig versenyképes lehet a tudása.

Gyakori, hogy a mezőgazdaságban végzett munka a statisztikai felmérések alkalmából nem jelenik meg külön, mivel a megkérdezettek ezt sokszor nem tekintik jövedelemszerző tevékenységnek. Oka az, hogy a mezőgazdaságban végzett munka eredményét a család esetleg csak saját fogyasztásra, a gyermekek megsegítésére szánja, és értékesítésre csak minimális mennyiség, vagy semmi sem kerül. Pedig szerepe nemcsak a család jövedelmi/fogyasztási szintjének növelése, hanem az idős emberek aktivitása, napi hasznos elfoglaltságai szempontjából is jelentős.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkahelyek bizonytalanná válása tükröződik abban, hogy az elmúlt évtized során sokan a mielőbbi nyugdíjba vonulást választották. Aki – gyakran súlyos betegség mellett, egészségének kockáztatásával – igyekezett helyt állni munkahelyén és saját magáról, családjáról gondoskodni, szerényebb, de a biztonságot nyújtó rokkantsági nyugdíj mellett döntött.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított

Szociális étkeztetés:

Azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről történő gondoskodás, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, ideértve azokat is, akik koruk, vagy egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt nem képesek az étkezésről más módon gondoskodni.

Házi segítségnyújtás

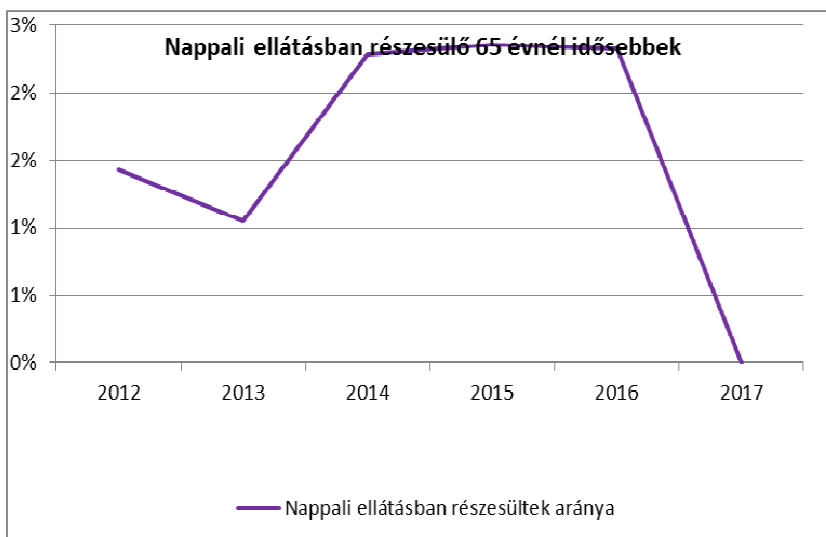
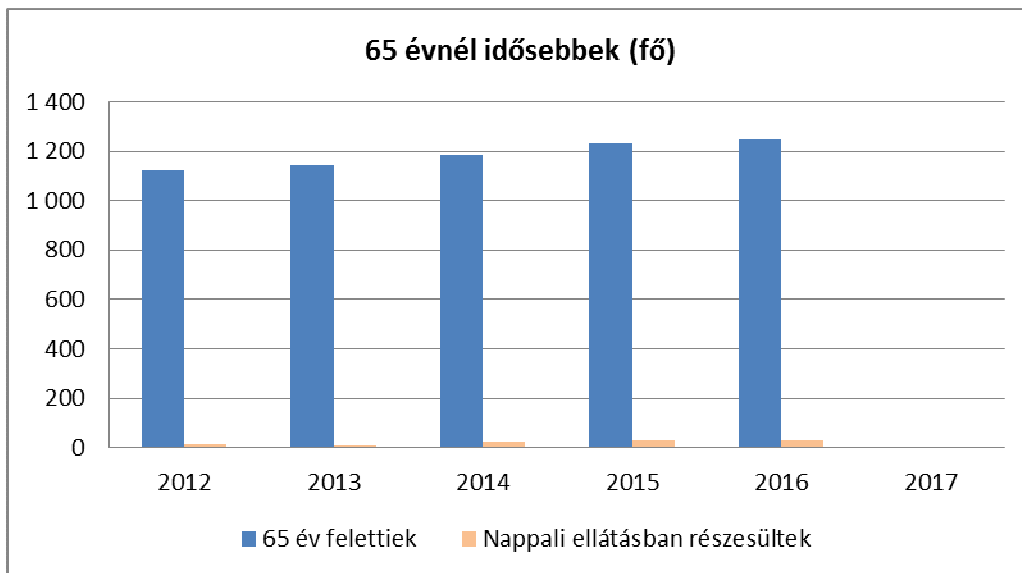
A házi segítségnyújtás során az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítják. Az ellátás célja, hogy a kora-, mentális-, egészségügyi – vagy fogyatékos állapota életvezetési nehézségek vagy egyéb szociális ok miatt problémás helyzetben lévő személyt nem intézményi keretek között, hanem saját otthonában vagy lakókörnyezetében hagyva, segíteni önálló, vagy önrendelkező életvitele megtartásában.

Sümegezen idősek otthona is működik.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	1 122	16	1,43%
2013	1 145	12	1,05%
2014	1 184	27	2,28%
2015	1 229	29	2,36%
2016	1 248	29	2,32%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, KSH
Tstar

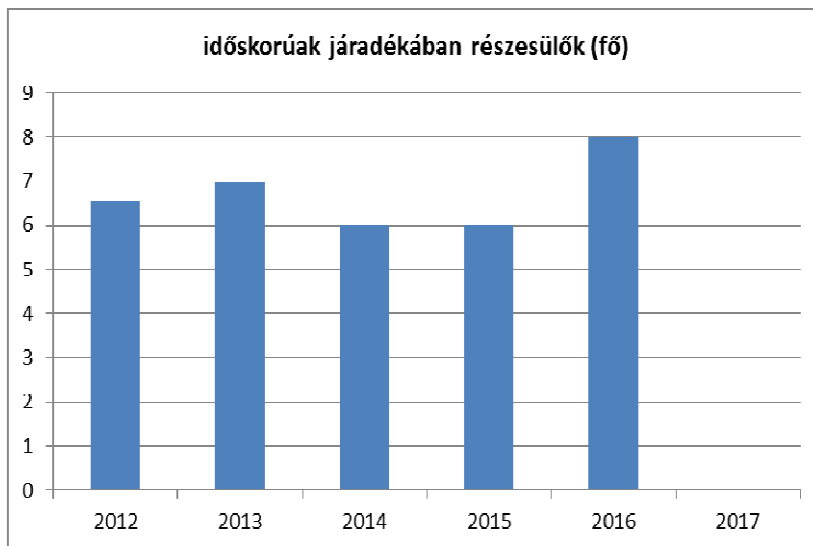

A nappali ellátást igénybe vevők száma évről évre kis mértékben emelkedik.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	7
2013	7
2014	6
2015	6
2016	8
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a városban a Művelődési Központ, a Városi Könyvtár, a Kisfaludy Múzeum, a vár biztosítja.

A Kisfaludy Sándor Művelődési Központ által biztosított szolgáltatások:

- Kulturális programok, rendezvények, műsoros estek, színházi előadások, koncertek szervezése
- Filmszínház működtetése
- Teleház, internet klub működtetése
- Amatőr művészeti tevékenység
- Szabadidős tevékenység szervezése
- Kiállítások rendezése
- Tanfolyamok, önképzési lehetőségek biztosítása
- Konferenciák, értekezletek, társas összejövetelek helyszínének biztosítása
- Fesztiválok, találkozók szervezése országos, regionális, megyei, térségi, városi szinten
- Színházi látogatások szervezése, lebonyolítás
- Ismeretterjesztő előadások szervezése
- Civil szervezetek működésének, szakmai munkájának segítése

Sümegeen a római katolikus, az evangélikus és a református egyház van jelen. Vallásgyakorlásra a két római katolikus, a közös református és evangélikus templomban van lehetőség. A Helyi Tv a szentmisét közvetíti.

c) idősek informatikai jártassága

Az információs eszközök használatában-hátrányban álló társadalmi csoportoknak – így az időskorúaknak is – saját érdekük, hogy felzárkózzanak a társadalom többi rétegéhez, és megtanulják az információs eszközök használatát. Ezzel új világ nyílik ki számukra, és életvitelükben jelentős segítséget kapnának az ügyintézés, munkavállalás, kapcsolatépítés és kommunikáció terén.

Lehetőségük nyílik a számítógépek használatával kapcsolatot tartani távol élő gyerekeikkel, unokáikkal, rokonaikkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	42 494	1	1
2013	1	43 757	1	1
2014	1	43 498	1	2
2015	1	40 593	1	3
2016	1	37 595	1	4
2017	1	n.a.	1	n.a.

Forrás: TEIR

A településen számos program szolgálja az idők szórakozását és hasznos időtöltését.

Az időseket célzó programok a településen:

- Idősek Napja
- Operett műsorok
- Koncertek
- Színházi előadások
- Városi rendezvények részprogramjai
- Civil szervezetek rendezvényei

Több civil szervezet is összefogja az időseket

Városvédő és Szépítő Egyesület, a Menopauza és Osteoporosis Egyesület, Idősek Klubja, Aktív Nagyik Klubja

Egészségkör:

2002-ben alakult az egyesület 18 fővel, jelenleg 80 tagja van. Az egyesület célja az idős emberek egészségmegőrzése, egészségvédelme. Célcsoportjuk a nyugdíj előtt álló vagy nyugdíjas korú nők, akik közül többen egyedülállóak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időseknek segítségnyújtás, ha már nem tudják ellátni a feladataikat	Idősek otthoni önkéntes segítségnyújtása
Idősek informatikai jártasságának bővítése	Az idők a számítógép és internet használat területén alacsonyabb szintű ismeretekkel rendelkeznek, mint a fiatalabb korosztályok

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi, vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A 2011-es KSH népszámlálás adatai szerint 490578 fogyatékos ember élt Magyarországon.

A magyar társadalomban a fogyatékos emberek a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportokat képviselik. A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás terén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékossgügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és a végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata - és bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel - nem csupán pénz kérdése. az egyenlő esélyű hozzáférés nem csak, liftek rámpák speciális térképek vagy hangos térkép alkalmazását jelenti hanem azt a szemléletet is amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amely fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek- speciális szükségleteinek figyelembe vételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt kell érteni. Ez olyan eszközök, megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (hangos térkép, indukciós hurok) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán

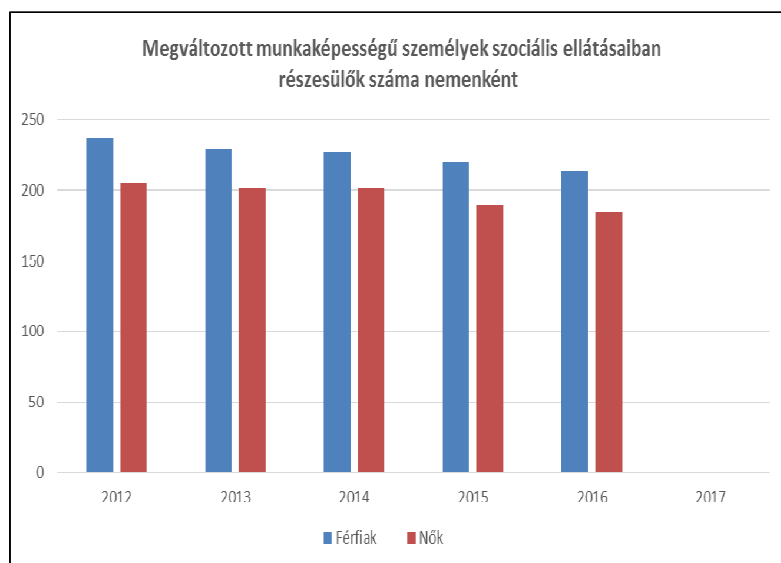
épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlős esélyű hozzáféréséről beszélhetünk, amely tehát magába foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlős esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen –jelentős idő, energia, pénz ráfordításával –utólag akadálymentesíteni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	237	205	442
2013	229	202	431
2014	227	201	428
2015	220	190	410
2016	214	184	398
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásában részesülők száma a vizsgált időszakban nagyjából hasonló arányú mutat.

A településen **időskorúak járadékában** 2016-ban 8 személy részesült. A járási hivatal a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyeket időskorúak járadékában részesíti.

2015.március 1-jétől az **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást**, (korábban rendszeres szociális segély) az kaphat, aki : – egészségkárosodott személynek minősül, vagy – 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézménybe illetve nyári napközis otthonban, óvodában

vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Az ellátás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb nettó összegének 90%-át.

Ha az ellátásban részesülő személy családtagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapítottak meg, a részére folyósított ellátás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét, azaz 25.650,- forintot.

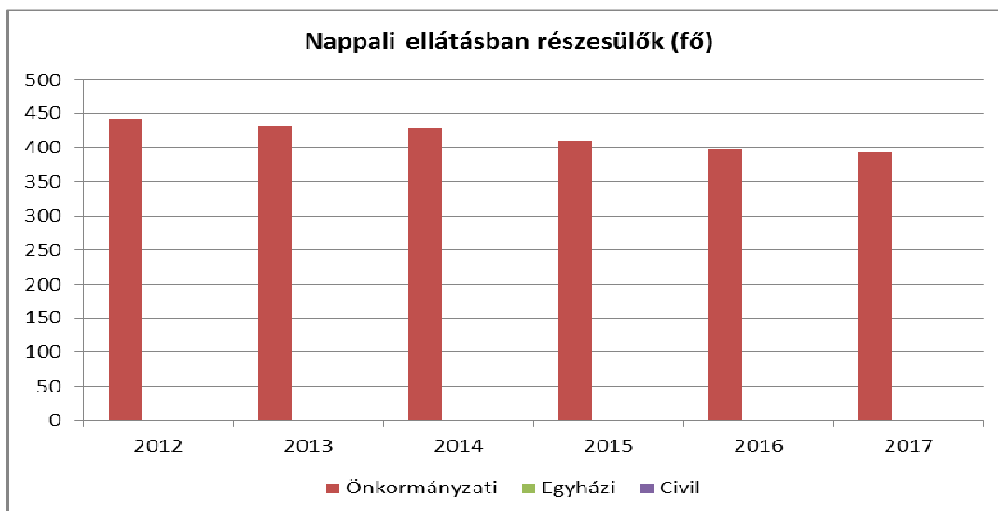
Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. A rokkantsági járadék összege meghatározott összegű, 2019. január 1-től 37.350.- Ft.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	442	n.a.	n.a.
2013	431	n.a.	n.a.
2014	428	n.a.	n.a.
2015	410	n.a.	n.a.
2016	398	n.a.	n.a.
2017	393	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma csökken, 2017-ben a bázis évhez viszonyítva 49 fővel lett kevesebb.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen két civil szervezet is működik a fogyatékosok érdekeinek védelmében: Mozgássérültek Országos Egyesületének Sümegi Csoportja, és a Transzplantáltak Veszprém Megyei Érdekvédelmi és Sport Egyesülete. A civil szervezetek a fogyatékosokkal kapcsolatos legfőbb problémaként a foglalkoztatás hiányát jelölték meg.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Sümegeen a fogyatékosok hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás és az akadálymentesítés területén nyilvánul meg. A foglalkoztatás esetében hiányoznak a fogyatékos személy alkalmazásának feltételei. Ez a vállalkozók számára befektetést jelentene, ezért szorítják háttérbe a fogyatékos emberek alkalmazását. Emellett nem attól tartanak, hogy egy fogyatékos ember nem tudja a munkát megfelelő szinten elvégezni, hanem attól, hogy a megkülönböztető bánásmód kialakítása jelentős erőfeszítéssel járna. A másik probléma az akadálymentesítés, mely Sümegeen nem minden intézményben teljesen megoldott. A hátrányos megkülönböztetésről személyes tapasztalatok alapján lehet nyilatkozni, mivel az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennének.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Sümegeen az „Életlehetőség Tapolca” keretein belül működik rehabilitációs munkahely. Az „Életlehetőség” Nonprofit Kft. 2007 óta végzi a Tapolcai és Sümegi járás, valamint Nyírad község területére vonatkozóan, meglévő, 25 fős kapacitásra vonatkozó érvényes, jogerős engedélye alapján a fogyatékkal élő felnőttek nappali ellátását. Az elsődleges szempontjuk, hogy a munkavállalók számára könnyen elsajátítható, biztonságosan végrehajtható munkafeladat biztosítása, akadálymentes munkakörnyezet létrehozása. Segítő munkatársakat alkalmaznak, akik a munkavégzés bármely pontján segíthetik a munkavállalóink munkáját, elmagyarázzák a munkafolyamatokat, betanítják a megmunkálás lépéseit, segítenek az egyéni hátrányok kiküszöbölésében.

Mozgás-, hallás-, látássérült, értelmi fogyatékosokkal élő munkavállalóinkra tekintettel a különböző infokommunikációs eszközök hatékony használatára kiemelt figyelmet fordítanak.

A TOP-4.2.1-15-VE1-2016-00002 pályázati forrásból várhatóan 2020 márciusára megvalósul az új épületük (8330 Sümege, Halász l. u. 11.) Így 20 fős férőhellyel bővül a rehabilitációs munkahely. A projektjük keretében szeretnék bővíteni a fogyatékos személyek körében ellátottak körét, mivel a jelenleg, kizárólag felnőtt ellátottak számára biztosított a szolgáltatásuk. A projekt megvalósítását követően a fogyatékos gyerekek ellátását is vállalni fogják. Így mind a felnőtt, mind a halmozottan sérült gyermekek számára minden fogyatékossgal élőknek / látás, hallás, mozgás, értelmi/ biztosítva lesz az ellátása.

A település közelében két intézményben történik fogyatékos személyek ellátása: Nyírlakon és Darvastón. Nyírlakon az intézmény 1952 óta lát el szociális feladatokat. 1987 óta Pszichiátriai Beteg Otthonaként üzemel. Az intézmény ápolást, gondozást nyújtó bentlakásos részleg, amely az önmaguk ellátására önállóan nem képes személyek részére teljes ellátást biztosít, melynek keretében olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során a lakó testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesül, és amelynek keretében a hiányzó vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítása a cél. Az ápolási

tevékenység során az intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot megőrzése, illetve helyreállítása a gondozási cél.

Darvastón, Sümegtől 10km-re működik a Fővárosi Önkormányzat Foglalkoztató Intézete. Enyhe és közép súlyos felnőtt értelmi fogyatékos személy részére nyújt humánus, korszerű ellátást otthonos környezetben, mely a jelenkor újszerű, magasabb igényeinek, minőségi elvárásainak megfelel. A fogyatékos személyek életét, a gondozók illetve az általuk rendszeresen szervezett programok próbálják széppé tenni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatások engedélyezésére vonatkozó külön jogszabályok szerinti hatósági eljárás során az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának érvényesülését biztosítani kell.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást. A fogyatékos személyeket ellátók speciális képzésének és továbbképzésének lehetőségét biztosítani kell. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. Az orvos - vagy az általa megbízott egyéb egészségügyi dolgozó - a kiskorú személy fogyatékoságának megállapításakor a szülőt (gyámot) haladéktalanul tájékoztatja az igénybe vehető ellátásokról és fejlesztési lehetőségekről. Az ezzel kapcsolatos tájékoztató kiadásáról a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter gondoskodik. (Fot. 12. §)

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. (Fot. 13. §)

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához. (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni. (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg. ([Fot. 19.- 20. §)

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os, de önkormányzatunk folyamatosan törekszik arra, hogy a lehető legrövidebb időn belül akadálymentessé tegye ezen épületeket.

2018-ban megvalósult pályázatok:

- A Család és Gyermekjóléti Központ épülete akadálymentessé vált a TOP-421-15-VE1-2016-00011 pályázat keretében.
- A TOP-4.1.1-15-VE1-2016-00012 Egészségügyi alapellátó központ kialakítása történt meg a Kompanik Zsófia utcában. Az épület Braille írásos táblákkal és indukciós hurokkal lett ellátva, emellett az akadálymentes közlekedés is biztosított lett.

2018-ban megkezdett és 2019-ben megvalósuló pályázat:

Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde épületének és udvarának felújítása, akadálymentesítés valósul meg a TOP-1.4.1-15-VE1-2016-00017 pályázat keretén belül.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A programokhoz való hozzáférés tekintetében Sümegen és a környező településeken megrendezett közösségi programokon a Darvastón gondozott fogyatékosok fellépési lehetősége biztosított. Így a darvastói Intézményben lakók a nyári időszakra, mindig készülnek egy programsorozattal, amelyet nagy élvezettel adnak elő az érdeklődőknek. Illetve egyéb más kulturális és sport programok szervezése történik az intézmény keretein és területén belül.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Sümeg esetében azért is került kiemelésre a fogyatékosok foglalkoztatásának hiánya, mivel jelen esetben csak két foglalkoztatónál tapasztalhatóak olyan akadálymentesítési módszerek, amely segíthetné az ő munkájukat. De mégsem figyelhető meg egyik foglalkoztatónál sem fogyatékos emberek alkalmazása. A városban a Flórián üzletházban található lift, amely a mozgáskorlátozottak foglalkoztatásában nyújthat segítséget. De azért is nem alkalmaznak fogyatékos munkavállalókat, mivel a számukra kedvező körülmények kiépítése jelentős költségekkel járna és megkülönböztetett bánásmódban kellene részesíteni őket. Arról, hogy hány fogyatékos ember végez távmunkát, nincs adatunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	-
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	-
Vasútállomás	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fogyatékkal élők közlekedését a közterületek, parkok akadálymentesítettségének hiánya is akadályozza a településen. A buszpályaudvaron és a vasútállomáson található hangos tájékoztatás a halláskárosodottak és a vakok részére.

Az önkormányzat akadálymentesítése megoldatlan.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a Napfény Szociális és Segítő Központ keretében működik egyedül olyan támogató szolgálat, amelynek keretében fogyatékos emberek ellátása, segítése történik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékosok számára a településen rendelkezésre áll a közelben található két intézmény, teljes ellátásra. A Napfény Szociális és Segítő Központ keretében pedig a napközbeni ellátás igénybevételére van lehetőség. A pénzügyi támogatás keretein belül: közgyógyellátási igazolvány, parkolási igazolvány, és rokkantsági járadék vehető igénybe. Bár a fogyatékosági támogatásban részesülők számáról nincsenek pontos adataink, de a támogatások e típusában is részesülhetnek a településen élők.

A pozitív jogok adományozása tekintetében érdemes megemlíteni a városban azt a humánus, anyagiakban nem mérhető segítséget, amelyet a civil szervezetek nyújtanak a fogyatékosok emberek számára.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek szemléletformáló előadások megtartása
Akadálymentesítés	önkormányzati tulajdonú épületek karbantartása, akadálymentesítése
A fogyatékossgal élő ember megismerése	szemléletformáló előadások megtartása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

KÖZFELADATOK	CIVIL SZERVEZET NEVE
Az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma:	Ramassetter Vince Általános és Zeneiskola Tanulóiért Alapítvány
	Napraforgó Alapítvány
	A Sümegi Zeneoktatásért Alapítvány
	Gadácsi-Szijjártó Képzőművészeti Alapítvány
	Sümegegyházi Fúvószenekara
	Sümegegyházi Közoktatási Egyesület
	Darnay Kálmán Alapítvány
	Ramassetter Lipót Alapítvány

	Mészáros Ábrahám Alapítvány
	Dr. Stach Dezső Alapítvány
	Dr. Mészáros István Alapítvány
	Segítő Kéz az Óvodásokért Alapítvány
A közrendet és közbiztonságot támogató szervezetek száma:	Önkormányzati Önkéntes Tűzoltó Köztestület
	Önkormányzati Polgárőrség Sümeg
	Sümeg Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
	Sümeg Város Polgárőr Egyesülete
Az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése, sport terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma:	Sümeg Városért Közalapítvány
	Sümeg Közművelődési és Információs Közalapítványa
	Sümeg Püspöki Palotáért Közalapítvány
	Sümeg Kistérségéért Közalapítvány
	Sümegi Fórum Alapítvány
	Dr. Szondy Istvánné 'Lilike' Alapítvány
	Famulus Vidékfejlesztési Egyesület
	Bottyán János Lovas Sport Egyesület
	Balaton-felvidéki Radetzky Huszár Egyesület
	Balatoni Szőlő és Borkultúra Egyesület
	Sümegi Falkász Egyesület
	Sümegi Városvédő és Szépítő Egyesület
	Sümegi Röplabda Egyesület
	Fehérkő Sümeg Vadásztársaság
	Sümegi Kinizsi Vadásztársaság
	Lövészklub- Sümeg Egyesület
	Sümeg Térségi Civil Fórum
	Sümegi Fórum Helytörténeti, Művészeti, Irodalmi Folyóirat és Kiadványok, valamint Kutatások Alapítványa
	Térségi Vállalkozók Egyesülete
	Pannon Császári és Királyi Borlovagrend
	Nagycsaládosok Sümegi Egyesülete
	Charlie Sport, Túra és Állatvédő Egyesület
	Éltető Balaton-felvidékéért Egyesület
	Hadak Útja Harcművészeti Sportegyesület
	Várkapitány Lovagi Torna Egyesület
	Szász Racing Team Sportegyesület
	Inforte Alapítvány
	Katolikus Gazdakör Egyesület
	Sümeg Városi Sport Egyesület
Szociális és egészségügyi területen közfeladatokat ellátó szervezetek száma:	Mozgássérültek Országos Egyesületének Sümegi Csoportja
	Sümegi Menopauza és Osteoporosis Egyesület
	Pelikán Alkoholelles Klub
	Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete

	Nagycsaládosok Sümegi Egyesülete
	Nyírlaki Pszichiátriai Betegekért Alapítvány
	Kisjövedelmű nyugdíjasok támogatása Alapítvány
	Transzplantáltak Veszprém Megyei Érdekvédelmi és Sport Egyesülete

c) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Sümege Város Önkormányzata Együttműködési Megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, melynek keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek önálló írott és elektronikus sajtóját, a nemzetiségek szellemi, épített-, és tárgyi örökségének védelmét.

Az önkormányzat és az egyházak közti partnerség a közoktatási intézmények működtetésére terjedt ki.

Sümege az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés oktatási, kulturális, örökségvédelmi, szociális, egészségügyi és közbiztonsági területen jelenik meg.

Sümege Város Önkormányzata Együttműködési Megállapodást kötött a Sümegi Rendőrőrsrel. A szakmai együttműködés kiterjed a közterület felügyelők bekapcsolására a közrend, közbiztonság érdekében kifejtett tevékenységre, annak hatékonysága fokozása érdekében.

d) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A település a LEADER Helyi Akciócsoportnak a tagja, munkaszervezete az Éltető Balatonfelvidékért Egyesület. A LEADER Helyi Akciócsoportok az önkormányzatokból, vállalkozókból és civil szervezetekből, öntevékeny módon szerveződött helyi közösségekből alakultak ki.

e) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen 1994 óta működik a *Roma Nemzetiségi Önkormányzat*. A szervezet célja szoros együttműködést fenntartani az önkormányzattal a romák foglalkoztatásának javítása érdekében, valamint együttműködni az oktatási intézményekkel és a Nevelési Tanácsadóval a roma gyermekek oktatási helyzetének javítása érdekében. Általános célja, hogy kultúrája megtartásával segítse a roma nemzetiség integrálódását a többségi társadalomba.

f) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Sümege több civil szervezet is működik a célcsoportok esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az idősök érdekeinek védelmében működik például a Sümegi Menopauza és Osteoporosis Egyesület, akik az idősokkal kapcsolatban felmerülő egészségügyi problémák megoldásában nyújtanak segítséget. A fogyatékosok érdekeinek védelmében tevékenykedik a Mozgássérültek Országos Egyesületének Sümegi Csoportja és a Transzplantáltak Veszprém Megyei Érdekvédelmi és Sport Egyesülete. Szintén civil szervezet keretén belül van lehetőség a szenvedélybetegek problémáinak megoldására. A gyermekek helyzetével kapcsolatban több civil szervezet is próbálja az oktatási színvonalat emelni, a gyermekek számára több lehetőséget biztosítani, például: a Sümegi Zeneoktatásért Alapítvány, Segítő Kéz Az Óvodásokért Alapítvány,

Sümegei Röplabda Egyesület, Fehérvövek Ramis szülök Egyesülete, Ramassetter Vince Alapítvány stb.

f) for-profit szereplök részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen található for-profit szereplök közül az esélyegyenlőségi feladatok ellátásban részt vállalt a Hotel Kapitány Wellness és Konferencia Hotel, valamint a Castrum 50 Kft, amelyek a városban a legnagyobb foglalkoztatók. A két támogató törekszik arra, hogy lehetőséget teremtsen a városban lakók számára a munkavállalásra.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a dokumentum készítői, a Polgármesteri Hivatal dolgozója koordinálta. Az adatgyűjtés hatékonyságának érdekében a Hivatal több osztálya bevonásra került. A helyi adatok gyűjtésében a város legtöbb civil szervezete részt vett. Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

A dokumentum készítésének résztvevői:

- Sümege Város Polgármesteri Hivatala
- Napfény Szociális és Segítő Központ
- Védőnői Szolgálat
- Háziiorvosi Szolgálat
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Sümegei Kirendeltség
- Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsöde
- Ramassetter Vince Általános Iskola
- Kisfaludy Sándor Gimnázium
- Tapolcai Rendörkapitányság, Sümegei Rendörör
- Kisfaludy Sándor Művelődési Központ és Emlékház
- Sümegei Menopauza és Osteoporosis Egyesület
- Sümegei Városvédő és Szépítő Egyesület
- Sümege Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Nevelési Tanácsadó
- Mozgássérültek Országos Egyesületének Sümegei Csoportja
- Transzplantáltak Veszprém Megyei Érdekvédelmi és Sport Egyesülete
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Sümege Püspöki Palotáért Közalapítvány
- Szenvedélybetegek Közösségi Alapellátása, Sümegei Kirendeltség

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon. Sümeg Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni. A személyes közreműködést igénylő kontrollmechanizmus mellett, a tanulmány a város honlapján is közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

<i>Célcsoport</i>	<i>Következtetések</i>	
	<i>problémák beazonosítása rövid megnevezéssel</i>	<i>fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel</i>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	szegregátumban lévő utak nincsenek aszfaltburkolattal ellátva	Utak aszfaltburkolattal való ellátása
	célcsoport alacsony képzettségi szintje	kompetenciáknak megfelelő munkahely biztosítása
	Elégtelen és helytelen táplálkozás	Az élelmiszerellátás elősegítése: kertgondozás, főzés praktikai, élelmiszersegélyek
	Foglalkoztatási alulmotiváltság	Képzési és életvezetési tanácsadás szervezése
Gyermekek	0-3 éves korosztály: kevés a bölcsőde befogadó képessége	Bölcsőde bővítése és családi napközi szervezése
	általános iskolások: dolgozó szülők nem tudják biztosítani a gyermekek felügyeletét a szünetekben	nyári napközi megszervezése
	Sok a mentális segítségre szoruló 18 év alatti gyermek	gyermekpszichológus alkalmazása
	a végzős diákoknak nincs elképzelésük a pályaválasztásról	pályaorientáció segítése
	Egyre súlyosabb az iskolán belül megnyilvánuló erőszak	iskolán belüli erőszak megszüntetése
Idősek	Időseknek segítségnyújtás, ha már nem tudják ellátni a feladataikat	Idősek otthoni önkéntes segítségnyújtása
	Az idősek a számítógép és internet használat területén alacsonyabb szintű ismeretekkel rendelkeznek, mint a fiatalabb korosztályok	Idősek informatikai jártasságának bővítése

Nők	Sok a munkanélküli diplomás; a távmunkához nincs szabályozás, nincs infrastrukturális háttér, nincs tapasztalat	Távmunka és részfoglalkoztatás feltételeinek, gyakorlatának megteremtése
	Háztáji feladatok beszűkülése	Szemléletformálás: előadások tartásával
	Azoknál a családoknál, ahol iskolás kor alatti gyermeket nevelnek, kevesebb feladat háruljon a szülőkre	Kisgyermekes családok otthoni önkéntes segítségnyújtása
Fogyatékkal élők	az elfogadás elősegítése gyerekkortól, ezáltal jobban megismerhessék a fogyatékkal élők mindennapjait	A fogyatékkal élő ember megismerése
	a település nem rendelkezik elég akadálymentes épülettel pl. önkormányzat	Akadálymentesítés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	képzési és életvezetési tanácsadás megszervezése	RNÖ, Munkaügyi Központ, önkormányzat, szociális ügyintéző, RNÖ referens
	kompetenciáknak megfelelő munkahely biztosítása	önkormányzat, szociális ügyintéző, RNÖ referens, RNÖ, Munkaügyi Központ
	Az ételkészítés elősegítése: kertgondozás, főzés praktikai, ételkészítési segédanyagok	önkormányzat, RNÖ elnöke, szociális ügyintézők, RNÖ, Munkaügyi Központ, civil szervezetek, vállalkozók
	szegregátumban lévő utak nincsenek aszfaltburkolattal ellátva	RNÖ, vállalkozók, kivitelező, önkormányzat, menedzsment
Gyermekek	bölcsőde bővítés és családi napközi szervezése	önkormányzat, óvodai szakemberek, családsegítő, civil szervezetek, védőnők
	nyári napközi megszervezése	önkormányzat, Családsegítő Központ munkatársai, civil szervezetek, pedagógusok
	gyermekpszichológus foglalkoztatása	nevelési-oktatási intézmények, (óvoda, általános iskola) szülők, nevelő testületek, nevelési tanácsadó, pedagógiai szakszolgálat
	pályaorientáció segítése	középfokú intézmények igazgatója, pedagógusok, szülők, diákok

	iskolán belüli erőszak megszüntetése	gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, szülői munkaközösség, civil szervezetek, szülők, pszichológus
Nők	táv munka és részfoglalkoztatás feltételeinek és gyakorlatának megteremtése	munkáltató, munkavállaló, közvetlen felettes, rendszergazda, HR vezető, munkaügyi központ
	a háztáji feladatok beszükülése	önkormányzat, szociális ügyintéző, RNÖ, civil szervezetek, vállalkozók
	Kisgyermekes családok otthoni önkéntes segítségnyújtása	önkormányzat, családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek
Idősek	idősek informatikai jártasságának bővítése	civil szervezetek; oktatási intézmények, Művelődési Központ
	Idősek otthoni önkéntes segítségnyújtása	önkormányzat, Napfény Szociális Központ munkatársai, családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek
Fogyatékkal élők	gyalogosforgalom által érintett út- és járdafelújítás, karbantartás	önkormányzat; menedzsment, kivitelező cég
	önkormányzati tulajdonú épületek karbantartása, akadálymentesítése	önkormányzat; menedzsment, kivitelező cég
	A fogyatékossgal élő ember megismerése	önkormányzat, oktatási intézmények igazgatója, pedagógusai, családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a romák és mélyszegénységben élők helyzete javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáira.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők és romák

Intézkedés címe:	Utak aszfaltburkolattal való ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	szegregátumban lévő utak nincsenek aszfaltburkolattal ellátva
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: pályázati forrás felkutatása középtávú cél: pályázat előkészítése és beadása, tervezés Hosszú távú cél: kivitelezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a még nem burkolt utak aszfalttal való ellátása
Résztevők és felelős	önkormányzat, pályázati referens, menedzsment
Partnerek	RNÖ, vállalkozók, kivitelező
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 2020. december 31. közép és hosszú távú cél: 2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: forgalomba helyezés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs megfelelő pályázati lehetőség
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (szakemberek biztosítása pl. kivitelező) pénzügyi erőforrás biztosítása (önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések

támogatása pályázatban való részvétel)
vagy egyéb lehetőségek keresése (vállalkozók támogatása, önerő bevonása)

Intézkedés címe:	Képzési és életvezetési tanácsadás szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Foglalkoztatási alulmotiváltság
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A célcsoport integrálása a munkaerőpiacra Rövid: megfelelő képzés realizálása, foglalkoztató felkutatása, foglalkoztatás megkezdése. Közép: foglalkoztatónál történő továbbfejlődési lehetőség biztosítása: továbbképzéssel, átképzéssel. Hosszú: karrierépítés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéni kompetenciák felmérése piackutatás 2. képzési és foglalkoztatási partnerek felkutatása, azonosítása 3. képzés, életvezetés realizálása 4. foglalkoztatás megkezdése, mentorálás
Résztevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, szociális ügyintéző
Partnerek	Munkaügyi Központ, foglalkoztató, RNÖ referens
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú: 1. 2. 3. pont (2020. december 31.), közép távú: 4. pont (2022.december 31.), hosszú táv: 5. pont (foglalkoztatás megkezdésétől folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: együttműködési megállapodások megkötése, realizált képzések, működő kommunikációs csatornák, foglalkoztatottság %-a, Fenntarthatóság biztosítása: folyamatos mentorjelenlét
Kockázatok és csökkentésük eszközei	egyéni passzivitás – motiváció eszközeinek alkalmazása a foglalkoztatónál megjelenő előítélet – potenciális foglalkoztatók szemléletváltozásának elősegítése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás bevonása, helyiség biztosítása

Intézkedés címe:	Kompetenciáknak megfelelő munkahely biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Célcsoport alacsony képzettségi szintje
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A célcsoport kompetenciáinak megfelelő munkahely kialakítása, alkalmazható tudással történő foglalkoztatással Rövid: tudás szint felmérése, érintettek feltérképezése. Közép: képzési csoportok létrehozása, foglalkoztató telepítése. Hosszú: foglalkoztatás realizálása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. a program menedzsentjének felállítása 2. együttműködés kialakítása a Munkaügyi Központtal, RNÖ-vel, igényfelmérés 3. kapcsolatépítés a potenciális foglalkoztatóval 4. képzés realizálása, gyakornoki mentorálás 5. foglalkoztatás
Résztevők és felelős	önkormányzat, szociális ügyintéző, RNÖ referens
Partnerek	RNÖ, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 1. 2. 3. pont (2020. december 31.), közép táv: 4. pont (2022. december 31.), hosszú táv: 5. pont (foglalkoztatás megkezdésétől folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: együttműködési megállapodások megkötése, realizált képzések, működő kommunikációs csatornák, foglalkoztatottság %-a, Fenntarthatóság biztosítása: folyamatos mentorjelenlét
Kockázatok és csökkentésük eszközei	egyéni passzivitás – motiváció eszközeinek alkalmazása a foglalkoztatónál megjelenő előítélet – potenciális foglalkoztatók szemléletváltozásának elősegítése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás, helyiség biztosítása, a foglalkoztató támogatása a munkahely kialakításában, foglalkoztatási támogatás,

Intézkedés címe:	Az élelmiszerellátás elősegítése: kertgondozás, főzés praktikai, élelmiszersegélyek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elégtelen és helytelen táplálkozás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az élelmezés egyenletességének biztosítása, az alternatív technikák elsajátíttatása életviteli tanácsadással; segélyezési programokban való részvétel. Rövid: mentorhálózat kialakítása, életviteli tanácsadás, a segélyezési programok összeállításának átformálása (pl, vetőmag támogatás). Közép: kertgondozás, ösztönzés az otthoni főzésre. Hosszú: fenntartás, tapasztalatok hatására módosítás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. a program menedzsmentjének felállítása 2. együttműködések kialakítása a mentorhálózattal 3. életviteli tanácsadás 4. kertgondozás, főzési praktikák elsajátítása 5. folyamatos fenntartás
Résztevők és felelős	önkormányzat, RNÖ elnöke, szociális ügyintézők
Partnerek	RNÖ, Munkaügyi Központ, civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 2020. december 31. közép táv: 2. pont 2021. december 31., hosszú táv: 3-5. pont 2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: együttműködési megállapodások megkötése, realizált tanácsadások, megmunkált kiskertek száma, étkezési kultúra változással érintett családok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	egyéni passzivitás – motiváció eszközeinek alkalmazása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás (önerő vagy pályázati lehetőség keresése), helyiség biztosítása, terepmunka feltételeinek biztosítása

Gyermekek

Intézkedés címe:	Nyári napközi megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A dolgozó szülők nem tudják biztosítani a gyermekek felügyeletét a nyári szünetben
Célok - Általános	Általános iskoláskorú gyermekek nyári- szünidei felügyeletének megoldása egy hetes táborok vannak, viszont ezek nem biztosítják az egész nyárra a

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	gyermekfelügyeletet Rövid táv: igényfelmérés, szakemberek keresése, helyszín biztosítása, étkeztetés szervezése. Közép táv: szolgáltatás ellátása. Hosszú táv: a szolgáltatás fenntartása, kibővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. az infrastrukturális és személyi feltételek biztosítása 3. programok és étkeztetés biztosítása 4. a szolgáltatás fenntartása, eredményességének mérése
Résztevők és felelős	önkormányzat, családsegítő munkatársai
Partnerek	családsegítő szolgálatcivil szervezetek, oktatási intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1. pont (2020. december 31.), Közép: 2. 3. pont és hosszú távú cél: 4. pont (2024. december 31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a gyermekek száma, programok száma, közreműködők száma Fenntarthatóság: tárgyi és személyi feltételek folyamatos biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	információ hiánya, érdektelenség – több kommunikációs csatorna alkalmazása, partnerek bevonásával (szülői munkaszervezet, pedagógusok) programok hiánya – programszervező partnerek bevonása baleset a felügyelet alatt – állandó kapcsolattartás a helyi háziorvossal, védőnővel
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (szakember biztosítása), pénzügyi erőforrás (eszközökre), megfelelő hely biztosítása

Intézkedés címe:	Bölcsőde bővítése és családi napközi szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	kevés a bölcsőde befogadó képessége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a bölcsődei csoportok számának növelése 2*12 főre Családi napközi szervezése az ingerszegény környezetben élő gyermekek felzárkóztatása céljából. rövid: infrastrukturális és személyi feltételek biztosítása közép: szolgáltatás ellátása

	hosszú: az elért eredmények tovább fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. szükséglet felmérése 2. infrastrukturális feltételek biztosítása 3. szakember biztosítása 4. üzemeltetés folyamatos biztosítása
Résztvevők és felelős	önkormányzat, óvodai szakemberek
Partnerek	családsegítő, civil szervezetek, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	rövid távú cél: 1 éven belül 2019.07.31. középtávú cél: 2020. december 31. hosszú távú cél: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: gyermekek száma, létrehozott helyiségek száma, eszközök száma, foglalkoztatott szakemberek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kapacitás kihasználatlansága- a lakosságon kívül a gazdálkodó szervezetek munkavállalóinak szolgáltatás biztosítása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás - szakemberek biztosítása pénzügyi forrás (TOP-1.4.1-16-VE1-2017-00026 pályázatban való közreműködés)

Intézkedés címe:	Gyermekpszichológus foglalkoztatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a mentális segítségre szoruló 18 év alatti gyermek

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A város nevelési-oktatási intézményei megfelelő szakember által nyújtott segítséget tudjanak biztosítani a mentális problémákkal küzdő gyermekek részére. Rövid: szakember munkafeltételeinek megteremtése. Közép: szakember folyamatos foglalkoztatása, munkájának biztosítása, együttműködés. Hosszú: szakemberállomány bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. szakember felkutatása 3. foglalkoztatás feltételeinek megteremtése 4. a problémák kezelése, együttműködések, folyamatos foglalkoztatás 5. a szakemberállomány bővítése
Résztevők és felelős	nevelési-oktatási intézmények (óvoda, általános iskola)
Partnerek	szülők, nevelő testületek, nevelési tanácsadó, pedagógiai szakszolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1.2. pont 2020. december 31. közép: 3.4. pont (2022. január 1.), hosszú: 5. pont (folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség: foglalkoztatás óraszám, esetek száma, megoldott problémák száma Fenntarthatóság: folyamatos személyi és tárgyi feltételek biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	foglalkoztatási alulmotiváltság – foglalkoztatói motiválás juttatások együttműködés hiánya – a partnerek szakirányú tájékoztatása a problémák kezelésének módjáról szakemberváltás felmerülése – pozitív munkahelyi légkör megteremtése, egyéni motiváció
Szükséges erőforrások	humán: foglalkoztatás biztosítása, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Pályaorientáció segítése
------------------	---------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a végzős diákoknak nincs elképzelésük a pályaválasztásról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Olyan fakultatív programok biztosítása a végzős diákoknak, ahol megismerkedhetnek a főiskolai képzések alaptantárgyaival, annak érdekében, hogy felkeltsük az érdeklődést az új ismeretanyagok iránt. Célunk a továbbképzési szemléletváltás kialakítása. Rövid: fakultatív programok szervezése. Közép: programok palettájának szélesítése. Hosszú: folyamatos fenntartás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. orientációs területek kiválasztása, szakemberek bevonása 2. szükségletek felkeltése 3. tárgyi feltételek biztosítása 4. fenntartás
Résztevők és felelős	középfokú intézmények igazgatója, pedagógusok
Partnerek	szülők, diákok
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1.2. pont (2020.december 31.), közép: 3. pont (2021. december 31.), hosszú: 4. pont (folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség: együttműködő intézmények száma, résztvevő gyermekek és szülők száma, sikeres fakultációk száma Fenntarthatóság: hosszú távú együttműködések kialakítása a továbbképző intézményekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	továbbképzők passzivitása – hatékony kommunikáció érdeklődés hiánya – érdeklődés felkeltés
Szükséges erőforrások	tárgyi feltételek, személyi feltételek, anyagköltség, helység biztosítása

Intézkedés címe:	Iskolán belüli erőszak megszüntetése
Feltárt probléma	Egyre súlyosabb az iskolán belül megnyilvánuló erőszak

(kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Országosan megfigyelt probléma, hogy a gyermekek egyre súlyosabb erőszakos közeledéssel oldják meg az egymás közötti vitás kérdéseket, és feszültségük levezetését. Ezért szükséges, hogy a nevelési intézmények a felelősségteljes munkavégzés érdekében következetesen és hatékonyan tudják kezelni a felmerülő problémákat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. közösségek megfigyelése, hangulatkeltők kiszűrése 2. eljárástechnikák kidolgozása, szakemberek bevonása 3. közreműködő pedagógusok bevonása és felkészítése 4. osztályközösségekben felmerülő feszültség oldása 5. közösségépítés
Résztevők és felelős	gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó
Partnerek	szülői munkaközösség, civil szervezetek, szülők, pszichológus
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1.2. pont (2020.december 31.), Közép: 3. pont (2021.december 31.), hosszú: 4.5. pont (folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi: felmért esetek száma, megoldott esetek száma, bevont szakember óraszám, bevont partnerek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a beavatkozási módszer nem hatékony – jó gyakorlatok átvétele bizonytalanság az alkalmazott pedagógusok részére – szülői és hatósági támogatás deviáns viselkedés kialakulása – deviáns más intézménybe való elhelyezése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás- szakember biztosítása

Nők

	Táv munka és részfoglalkoztatás feltételeinek, gyakorlatának megteremtése
--	--

Intézkedés címe:	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a munkanélküli diplomás; a távmunkához nincs szabályozás, nincs infrastrukturális háttér, nincs tapasztalat
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>A távmunka gyakorlatának kiépítése a településen, és ezzel csökkenteni a munkanélküliség szintjét.</p> <p>Rövid: szabályozás kialakítása, forrásfelmérés, IKT beszerzése, képzés lefolytatása, tárgyi eszközök biztosítása, monitoring kialakítása, kommunikációs csatornák kiépítése.</p> <p>Közép: ellenőrzés, monitoring, visszacsatolás, munkavállalók 20%-a így dolgozzon, szoftverfejlesztés, létszámnövelés.</p> <p>Hosszú: munkavállalók 50%-a így dolgozzon, IKT bővítése a technikai fejlődés miatt, képzések.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. szabályozni a munkavégzést, munkafolyamat ellenőrzését 2. források felkutatása, aktiválása 3. munkavállalók kiválasztása, képzése 4. IKT biztosítása 5. szoftver fejlesztés, rendszerfejlesztés
Résztevők és felelős	munkáltató, munkavállaló, közvetlen felettes, rendszergazda
Partnerek	HR vezető, munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 1.2.3. pont (2021. március 31.), közép: 4. pont (folyamatos), hosszú: 5. pont (folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményesség: realizált képzés, munkavállalók bizonyos %-a így dolgozik, dokumentált monitoring mappa, működő kommunikációs csatornák</p> <p>Fenntarthatóság: távmunkában végzett munka hatékonysága, IKT park korszerűsítése</p>

Kockázatok és csökkentésük eszközei	időintervallum nem ellenőrzött – törzsidő ellenőrzés pályázatok hiánya – aktív pályázatfigyelés alulképzettség – képzések kialakítása a jelentkezők számára
Szükséges erőforrások	pénzügyi tőke – pályázatok, tárgyi feltételek, IKT, felhasználói tudás

Intézkedés címe:	Szemléletformálás: előadások tartásával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Háztáji feladatok beszűkülése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A háztáji kertészet és állattartási technikák elsajátíttatása életviteli tanácsadással. Rövid: mentorhálózat kialakítása, életviteli tanácsadás. Közép: állattartás, kertgondozás, ösztönzés az otthoni főzésre. Hosszú: fenntartás, tapasztalatok hatására módosítás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. a program menedzsentjének felállítása 2. együttműködések kialakítása a mentorhálózattal 3. életviteli tanácsadás 4. kertgondozás, főzési praktikák elsajátítása 5. folyamatos fenntartás
Résztevők és felelős	önkormányzat, szociális ügyintéző
Partnerek	RNÖ, civil szervezetek, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	rövid táv: 1. pont (2021.július 31.), közép táv: 2. pont (2022.december 31.), hosszú táv: 3-5. pont (folyamatos)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Eredményességi mutatók: együttműködési megállapodások megkötése, realizált tanácsadások, megmunkált kiskertek száma, étkezési kultúra változással érintett családok száma
(rövid, közép és hosszútávon),	Fenntarthatóság biztosítása: folyamatos mentorjelenlét

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	egyéni passzivitás – motiváció eszközeinek alkalmazása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése) személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás, helyiség biztosítása, terepmunka feltételeinek biztosítása

Intézkedés címe:	Kisgyermekes családok otthoni önkéntes segítségnyújtása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kicsi gyermekeket nevelő családok gyakran szembesülnek a bizonytalanság, a tanácstalanság érezésével. Különösen érezhető ez olyan családok esetében, akiknek rokonaik és barátaik ritkán tudnak csak segíteni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Azoknál a családoknál, ahol iskolás kor alatti gyermeket nevelnek, kevesebb feladat háruljon a szülőkre rövid: családok felkeresése a Gyermekjóléti és Családsegítő Központ segítségével közép és hosszú: folyamatos segítségnyújtás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. intézmény felkeresése 2. önkéntesek bevonása 3. családok bevonása 4. gyakorlati segítségnyújtás (pl. közös játék, közös házimunka, hivatalos ügyek közös intézése, közös séta, stb.).
Résztevők és felelős	önkormányzat, Napfény Szociális Központ munkatársai
Partnerek	családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 1 éven belül 2020.június 30. közép és hosszú: folyamatos segítségnyújtás

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	bevont önkéntesek és a bevont családok számának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: nincsenek önkéntesek, program alacsony költsége miatt (önkéntesség), anyagi okokból történő megszűnésére kevés esély van
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költsége)

Idősek

Intézkedés címe:	Idősek otthoni önkéntes segítségnyújtása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időseknek segítségnyújtás, ha már nem tudják ellátni a feladataikat
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Házimunkában és ház körüli feladatokban való segítségnyújtás rövid: idősek felkeresése a Gyermekjóléti és Családsegítő Központ segítségével közép és hosszú: folyamatos segítségnyújtás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. intézmény felkeresése 2. önkéntesek bevonása 3. idősek bevonása 4. gyakorlati segítségnyújtás (pl. fűnyírás, házimunkákban való segítségnyújtás, gyógyszerek megvásárlása).
Résztevők és felelős	önkormányzat, Napfény Szociális Központ munkatársai

Partnerek	családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2021. június 30. közép és hosszú: folyamatos segítségnyújtás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	bevont önkéntesek és a bevont idők számának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat: nincsenek önkéntesek, idők nem szívesen vesznek részt a programban program alacsony költsége miatt (önkéntesség), anyagi okokból történő megszűnésére kevés esély van
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költsége)

Intézkedés címe:	Idősek informatikai jártasságának bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idők a számítógép és internet használat területén alacsonyabb szintű ismeretekkel rendelkeznek, mint a fiatalabb korosztályok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az idők számára a hétköznapi internethasználatot és a levelezési készségek elsajátítását célzó képzések indítása. A program célcsoportja az 50 év feletti idős lakosság. Arra az eredményre törekszünk, hogy az idők hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket, és segítsünk nekik abban, hogy távol lakó rokonaikkal, ismerőseikkel könnyebb legyen a kapcsolattartás. Rövid: igényfelmérés, tájékozódás az idők informatikai jártasságáról. Közép: civil szervezetek bevonása, oktatási szerv felkeresése, együttműködés a Művelődési Házzal. Hosszú: képzések beindítása és folyamatos fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. igény és szintfelmérés 2. civil szervezetek bevonása 3. helyszín biztosítása

	<p>4. képzések lebonyolítása</p> <p>5. folyamatosság fenntartása</p>
Résztevők és felelős	civil szervezetek, művelődés szervező, oktatási intézmények
Partnerek	civil szervezetek, Művelődési Központ
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 1. 2. pont (2020.december 31.), közép: 3. pont (2022. december 31.), hosszú 4. 5. pont (2024.december 31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Eredményesség: beiratkozott idők száma, képzések száma, partnerek (civil szervezetek száma)
(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fenntarthatóság: folyamatos jelentkezés a képzésre, mely szolgáltatás bővítéssel érhető el
Kockázatok és csökkentésük eszközei	idők érdektelensége – civil szervezetek részéről motivációs eszközök alkalmazása (ismerősök együttes megkeresése)
Szükséges erőforrások	tárgyi feltételek (terem, eszközök), humán erőforrás

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élő ember megismerése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az elfogadás elősegítése gyerekkortól, ezáltal jobban megismerhessék a fogyatékkal élők mindennapjait
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Rendkívüli osztályfőnöki órák tartása, az integráció erősítése</p> <p>rövid: intézmény (általános iskola) megkeresése</p> <p>közép és hosszú: folyamatos előadások</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba	<p>1. intézmény felkeresése és egyeztetés az előadóval</p> <p>2. egyeztetés az igazgatóval, osztályfőnökökkel</p>

szedve	3. eszközök biztosítása 4. előadások megtartása
Résztevők és felelős	önkormányzat, oktatási intézmények igazgatója, pedagógusai
Partnerek	családsegítő, önkéntesek, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 2020.december 31. közép és hosszú: folyamatos előadások
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Ez a fajta együttműködés a társadalmi befogadásnak egy új szemléletét teremti meg, amely elősegíti a felelősségvállalás eszméjének elsajátítását jelenléti ívek, fotók
Kockázatok és csökkentésük eszközei	program alacsony költsége miatt (önkéntesség), anyagi okokból történő megszűnésére kevés esély van. További intézmények, csoportok megkeresése és bevonása a programba, kiterjeszteni az idősek problémáit bemutató előadással, a hajléktalanság témakörével stb.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költség. Estlegesen felmerülő költség az előadó útiköltsége lehet) eszközök biztosítása (projektor, laptop)

Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonú épületek karbantartása, akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek elavultak, rossz állapotúak, nem akadálymentesítettek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával fokozatosan elvégzi az épületek karbantartását, akadálymentesítését. Rövid: szükségletfelmérés, pályázati lehetőségek feltárása, pályázat benyújtása. Közép: európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen. Hosszú: fenntartás, folyamatos karbantartás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. szükségletfelmérés, prioritások felállítása 2. pályázatfigyelés, pályázat készítés 3. kivitelező kiválasztása, kivitelezés

	4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Részvevők és felelős	önkormányzat, menedzsment, kivitelező
Partnerek	önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 1. 2. pont (2021. december 31.), Közép: 3. pont (2022.december 31.), Hosszú: 5. pont (2024. december 31.)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség: felújított épületek száma, ügyfél elégedettség %-a, alkalmazott akadálymentesítési módszerek száma Fenntarthatóság: karbantartás, ellenőrzés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	korlátozott építési lehetőségek – szolgáltatás átköltöztetés alkalmas épületbe pénzügyi forrás hiánya – aktív pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	pénzügyi feltételek (önerő, pályázati forrás) humán erőforrás (kivitelező cég tudása)

Intézkedés címe:	Gyalogosforgalom által érintett út és járda felújítása, karbantartás	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Járda és útburkolatok rossz minőségűek. A kisgyermekes anyák nem tudják a babakocsikat tolni és az idősek közlekedése is nehezített. A mozgáskorlátozott személyek kevesebb helyre tudnak zökkenőmentesen eljutni.	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy a település gyalogosforgalom által érintett út- és járdahálózatát felújítja. Rövid: pályázati lehetőségek feltárása, prioritások felállítása, pályázat elkészítése. Közép: felújítások végrehajtása. Hosszú: a felújított szakaszok folyamatos karbantartása.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<table border="1"> <tr> <td> <ol style="list-style-type: none"> 1. utak, járdák állapotának felmérése 2. pályázatfigyelés, pályázatkészítés 3. úthálózat felújítása 4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. utak, járdák állapotának felmérése 2. pályázatfigyelés, pályázatkészítés 3. úthálózat felújítása 4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás
<ol style="list-style-type: none"> 1. utak, járdák állapotának felmérése 2. pályázatfigyelés, pályázatkészítés 3. úthálózat felújítása 4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás 		
Részvevők és felelős	önkormányzat, menedzsment, kivitelező	
Partnerek	önkormányzat, kivitelező cég	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: (2021. december 31.), Közép: (2022.december 31.), Hosszú: (2024. december 31.)	
Eredményességi mutatók és annak	Eredményesség: felújított útszakaszok hossza, lakossági elégedettség %-a, balesetek száma.	

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fenntarthatóság: folyamatos karbantartás, javítás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pénzügyi források hiánya – aktív pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	pénzügyi feltételek (önerő, pályázati forrás), humán erőforrás (kivitelező cég tudása)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Képzési és életvezetési tanácsadás szervezése	Foglalkozási alulmotiváltságot tapasztaltunk a településen	A célcsoport integrálása a munkaerőpiacra	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	1. Egyéni kompetenciák felmérése 2. piackutatás és képzési és foglalkoztatási partnerek felkutatása, azonosítása 3. képzés, életvezetés realizálása 4. foglalkoztatás megkezdése, mentorálás	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	együttműködési megállapodások megkötése, realizált képzések, működő kommunikációs csatornák, foglalkoztatottság %-a,	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás, helyiség biztosítása	folyamatos mentorjelenlét
2	Kompetenciák megfelelő munkahely biztosítása	A célcsoport alacsony képzettségi szintje tapasztalható	A célcsoport kompetenciáinak megfelelő munkahely kialakítása, alkalmazható tudással történő foglalkoztatással	Gazdasági Program	1. a program menedzsmentjének felállítása 2. együttműködés kialakítása a Munkaügyi Központtal, RNÖ-vel, igényfelmérés 3. kapcsolatépítés a potenciális foglalkoztatóval 4. képzés realizálása,	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	együttműködési megállapodások megkötése, realizált képzések, működő kommunikációs csatornák, foglalkoztatottság %-a	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás, helyiség biztosítása, a foglalkoztató támogatása a munkahely	folyamatos mentorjelenlét

					gyakornoki mentorálás 5. foglalkoztatás				kialakításában, foglalkoztatási támogatás,	
3	Utak aszfaltburkolattal való ellátása	szegregátumban lévő utak nincsenek aszfaltburkolattal ellátva	még nem burkolt utak aszfalttal való ellátása		Rövid távú cél: pályázati forrás felkutatása középtávú cél: pályázat előkészítése és beadása, tervezés Hosszú távú cél: kivitelezés	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	eredményességi mutató: forgalomba helyezés	humán erőforrás (szakemberek biztosítása pl. kivitelező) pénzügyi erőforrás biztosítása (önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása pályázatban való részvétel), vagy egyéb lehetőségek keresése (vállalkozók támogatása, önerő bevonása)	
4	Az élelmiszerellátás elősegítése: kertgondozás, főzési praktikák, élelmiszersegélyek	Elégtelen és helytelen táplálkozás	Az élelmezés egyenletességének biztosítása, az alternatív technikák elsajátíttatása életviteli tanácsadással; segélyezési programokban való részvétel.		1. a program menedzsmentjének felállítása 2. együttműködések kialakítása a mentorhálózattal 3. életviteli tanácsadás 4. kertgondozás, főzési praktikák elsajátítása 5. folyamatos fenntartás	Dr. Kiss Csilla Magdolna dr. Kiss Csilla	2024.12.31.	együttműködési megállapodások megkötése, realizált tanácsadások, megmunkált kiskertek száma, étkezési kultúra változással érintett családok száma	humán erőforrás (kommunikációs csatornák kiépítése), személyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás (önerő vagy pályázati lehetőség keresése), helyiség biztosítása, terepmunka	

									feltételeinek biztosítása	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Bölcsőde bővítése és családi napközi szervezése	Kevés a bölcsőde befogadó képessége	A településen működő bölcsődei ellátás további 1 csoporttal történő bővítése, azon gyermekek részére, akiknek mindkét szülője dolgozik. Családi napközi szervezése az ingerszegény környezetben élő gyermekek felzárkóztatása céljából.	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	1. szükségletek felmérése 2. az infrastrukturális feltételek biztosítása (helyiség, jogszabályi kötelezés szerint) 3. szakemberek biztosítása 4. az üzemeltetés folyamatos biztosítása, eredmények értékelése	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	létrehozott helyiségek száma, felvett gyermekek száma, foglalkoztatott szakemberek száma	pályázati forrás: infrastrukturális és foglalkoztatási támogatás, szakemberek biztosítása, tárgyi eszközök biztosítása	
2	Nyári napközi megszervezése	A dolgozó szülők nem tudják biztosítani a gyermekek felügyeletét a nyári szünetben	Általános iskolás korú gyermekek nyári- szüni idei felügyeletének megoldása	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv, Szociális Rendelet	1. igényfelmérés 2. az infrastrukturális és személyi feltételek biztosítása 3. programok és étkeztetés biztosítása 4. a szolgáltatás fenntartása, eredményességének mérése	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	a gyermekek száma, programok száma, közreműködők száma	humán erőforrás, tárgyi erőforrás, anyagi erőforrás,	
3	Gyermekpszichológus foglalkoztatása	sok a mentális segítségre szoruló 18 év alatti gyermek	A város nevelési- oktatási intézményei megfelelő szakember által nyújtott segítséget	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	1. igényfelmérés 2. szakember felkutatása 3. foglalkoztatás feltételeinek megteremtése 4. a problémák kezelése,	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	foglalkoztatás óraszám, esetek száma, megoldott problémák száma	humán: foglalkoztatás biztosítása, anyagi erőforrás	folyamatos személyi és tárgyi feltételek biztosítása

			tudjanak biztosítani a mentális problémákkal küzdő gyermekek részére		együttműködések, folyamatos foglalkoztatás 5. a szakemberállomány bővítése					
4	Pályaorientáció segítése	a végzős diákoknak nincs elképzelésük a pályaválasztásról	Olyan fakultatív programok biztosítása a végzős diákoknak, ahol megismerkedhetnek a főiskolai képzések alaptantárgyaival, annak érdekében, hogy felkeltsük az érdeklődést az új ismeretanyagok iránt. Célunk a továbbképzési szemléletváltás kialakítása.	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	1. orientációs területek kiválasztása, szakemberek bevonása 2. szükségletek felkeltése 3. tárgyi feltételek biztosítása 4. fenntartás	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	együttműködő intézmények száma, résztvevő gyermekek és szülők száma, sikeres fakultációk száma	tárgyi feltételek, személyi feltételek, anyagköltség	hosszú távú együttműködések kialakítása a továbbképző intézményekkel
5	Iskolán belüli erőszak megszüntetése	Egyre súlyosabb az iskolán belül megnyilvánuló erőszak	Országosan megfigyelt probléma, hogy a gyermekek egyre súlyosabb erőszakos közeledéssel oldják meg az egymás közötti vitás kérdéseket, és feszültségük levezetését. Ezért szükséges, hogy a nevelési intézmények a felelősségteljes	Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	1. közösségek megfigyelése, hangulatkeltők kiszűrése 2. eljárás technikák kidolgozása, szakemberek bevonása 3. közreműködő pedagógusok bevonása és felkészítése 4. osztályközösségekben felmerülő feszültség oldása 5. közösségépítés	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	felmért esetek száma, megoldott esetek száma, bevont szakember óraszám, bevont partnerek száma	humán erőforrás,	

			munkavégzés érdekében következetesen és hatékonyan tudják kezelni a felmerülő problémákat.							
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Táv munka és részfoglalkoztatás feltételeinek, gyakorlatának megteremtése	Sok munkanélküli diplomás; a távmunkához nincs szabályozás, nincs infrastrukturális háttér, nincs tapasztalat	A távmunka gyakorlatának kiépítése a településen, és ezzel csökkenteni a munkanélküliség szintjét.	Gazdasági Program	1. szabályozni a munkavégzést, munkafolyamat ellenőrzését 2. források felkutatása, aktiválása 3. munkavállalók kiválasztása, képzése 4. IKT biztosítása 5. szoftver fejlesztés, rendszerfejlesztés és	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	realizált képzés, munkavállalók bizonyos %-a így dolgozik, dokumentált monitoring mappa, működő kommunikációs csatornák	pénzügyi tőke – pályázatok, tárgyi feltételek, IKT, felhasználói tudás	táv munkában végzett munka hatékonysága, IKT park korszerűsítése
2	Kisgyermekes családok otthoni önkéntes segítségnyújtása	A kicsi gyermekeket nevelő családok gyakran szembesülnek a bizonytalanság, a tanácstalansággal, a részvétel. Különösen érezhető ez olyan családok esetében, akiknek rokonaik és barátaik ritkán tudnak csak segíteni	Azoknál a családoknál, ahol iskolás kor alatti gyermeket nevelnek, kevesebb feladat háruljon a szülőkre		1. intézmény felkeresése 2. önkéntesek bevonása 3. családok bevonása 4. gyakorlati segítségnyújtás (pl. közös játék, közös házimunka, hivatalos ügyek közös intézése, közös séta, stb.).	Dr. Kiss Csilla Magdolna	2024.12.31.	bevonott önkéntesek és a bevonott családok számának növekedése		humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költsége)
IV. Az idősek esélyegyenlősége										

1	Idősek informatikai jártasságának bővítése	Az idősek a számítógép és internet használat területén alacsonyabb szintű ismeretekkel rendelkeznek, mint a fiatalabb korosztályok	Az idősek számára a hétköznapi internethasználatot és a levelezési készségek elsajátítását célzó képzések indítása. A program célcsoportja az 50 év feletti idős lakosság. Arra az eredményre törekszünk, hogy az idősek hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket, és segítsünk nekik abban, hogy távol lakó rokonaikkal, ismerőseikkel könnyebb legyen a kapcsolattartás.	Szociális Rendelet	1. igény és szintfelmérés 2. civil szervezetek bevonása 3. helyszín biztosítása 4. képzések lebonyolítása 5. folyamatosság fenntartása	Dr. Kiss Csilla Magdolna		beiratkozott idősek száma, képzések száma, partnerek (civil szervezetek száma)	tárgyi feltételek (terem, eszközök), humán erőforrás	folyamatos jelentkezés a képzésre, mely szolgáltatás bővítéssel érhető el
2	Idősek otthoni önkéntes segítségnyújtása	Időseknek segítségnyújtás, ha már nem tudják ellátni a feladataikat	Házimunkában és ház körüli feladatokban való segítségnyújtás		1. intézmény felkeresése 2. önkéntesek bevonása 3. idősek bevonása 4. gyakorlati segítségnyújtás (pl. fűnyírás, házimunkákban való segítségnyújtás, gyógyszerek megvásárlása).	Dr. Kiss Csilla Magdolna		bevont önkéntesek és a bevont idősek számának növekedése	humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költsége)	

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Gyalogosforgalom által érintett út és járda felújítása, karbantartás	Járda és útburkolatok rossz minőségűek. A kisgyermekes anyák nem tudják a babakocsikat tolni és az idősek közlekedése is nehezített. A mozgáskorlátozott személyek kevesebb helyre tudnak zökkenőmentesen eljutni.	A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy a település gyalogosforgalom által érintett út- és járdahálózatát felújítja.	Gazdasági Program	1. utak, járdák állapotának felmérése 2. pályázatfigyelés, pályázatkészítés 3. úthálózat felújítása 4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás	Dr. Kiss Csilla Magdolna		felújított útszakaszok hossza, lakossági elégedettség %, a, balesetek száma	pénzügyi feltételek (önerő, pályázati forrás), humán erőforrás (kivitelező cég tudása)	folyamatos karbantartás, javítás
2	Önkormányzati tulajdonú épületek karbantartása, akadálymentesítése	Önkormányzati tulajdonú épületek elavultak, rossz állapotúak, nem akadálymentesítettek	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő források felhasználásával fokozatosan elvégzi az épületek karbantartását, akadálymentesítését	Gazdasági Program	1. szükségletfelmérés, prioritások felállítása 2. pályázatfigyelés, pályázat készítés 3. kivitelező kiválasztása, kivitelezés 4. folyamatos ellenőrzés, karbantartás	Dr. Kiss Csilla Magdolna		felújított épületek száma, ügyfél elégedettség %, alkalmazott akadálymentesítési módszerek száma	pénzügyi feltételek (önerő, pályázati forrás), humán erőforrás (kivitelező cég tudása)	karbantartás, ellenőrzés
3	A fogyatékkal élő ember megismerése	az elfogadás elősegítése gyerekkortól, ezáltal jobban megismerhessék a fogyatékkal élők mindennapjait	Rendkívüli osztályfőnöki órák tartása, az integráció erősítése		1. intézmény felkeresése és egyeztetés az előadóval 2. egyeztetés az igazgatóval, osztályfőnökökkel 3. eszközök biztosítása 4.	Dr. Kiss Csilla Magdolna		Ez a fajta együttműködés a társadalmi befogadásnak egy új szemléletét teremt meg, amely elősegíti a felelősségvállalás eszméjének	humán erőforrás (A program önkéntesek részvételével valósul meg, így nincs költség. Estlegesen felmerülő költség az	

					előadások megtartása			elsajátítását jelenléti ívek, fotók	előadó útiköltsége lehet) eszközök biztosítása (projektor, laptop)	
--	--	--	--	--	-------------------------	--	--	---	---	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

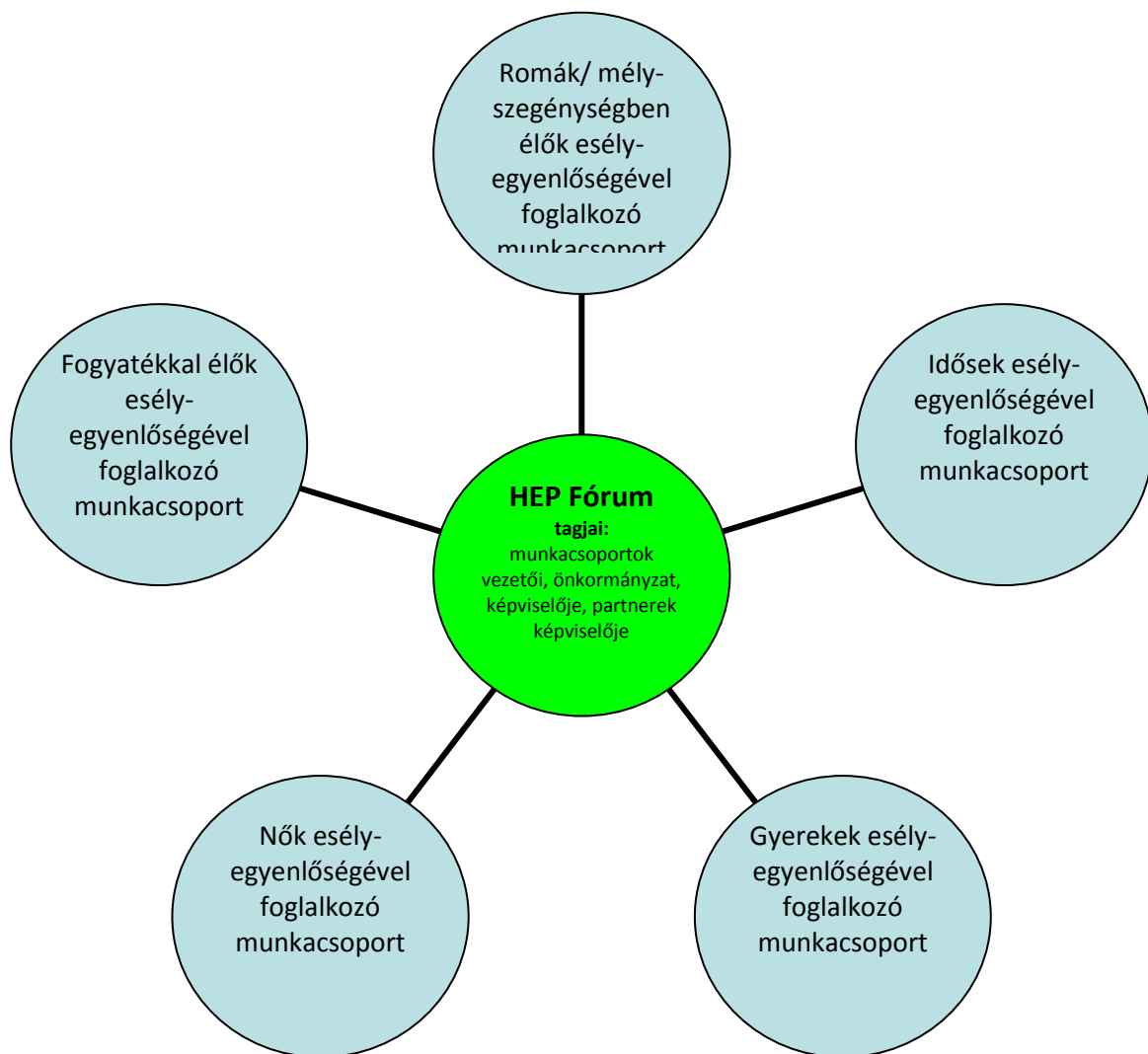
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részérőlfelel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sümeg város a Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Sümeg város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 219/2019. (VII. 25.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: Képviselő-testületi kivonat

Dátum: 2019. Július 25.

Aláírás:

Végh László
polgármester

SZÁM: sum/5592-1/2019.

KIVONAT

**SÜMEG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 2019. JÚLIUS 25-I
NYILVÁNOS ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL**

219/2019. (VII. 25.) öh. határozat

Sümege Város Önkormányzata Képviselő-testülete az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglalt feladatkörben eljárva az alábbi döntést hozza:

Sümege Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2019-2024. évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programját a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal
Felelős: Végh László polgármester

K.M.F.

**VÉGH LÁSZLÓ S.K.
POLGÁRMESTER**

**DR. KISS CSILLA MAGDOLNA S.K.
JEGYZŐ**

A KIADMÁNY HITELEÜL:

ADM.: *Leipold Székely*

SÜMEG, 2019. JÚLIUS 25.